

Lentiz maakt vaart - Jaarverslag 2023

Inhoud

Voorwoord	4
Leeswijzer	6
Bestuursverslag	7
1. Visie en besturing	8
1.1. Bericht van de raad van bestuur	8
1.2. Hoofdlijnen strategisch beleid	10
1.3. Organisatiestructuur	11
1.4. Naleving branchecodes	11
1.5. Bericht van de raad van toezicht.....	12
1.6. Bericht van de medezeggenschapsraad	17
1.7. Omgeving	19
2. Thema's vanuit wet- en regelgeving	25
2.1. Middelbaar beroepsonderwijs.....	25
2.2. Voortgezet onderwijs	34
2.3. Nationaal Programma Onderwijs.....	35
3. Risicomanagement	41
3.1. Beschrijving van de belangrijkste risico's en onzekerheden	41
3.2. Risicoprofiel	45
4. Bedrijfsvoering	47
4.1. Inleiding	47
4.2. Inrichting ICT	47
4.3. Huisvesting.....	49
4.4. Duurzaamheid.....	51
4.5. Personeel – sociale paragraaf	54
4.6. Onderwijsprestaties en onderwijskundige zaken mbo	68
4.7. Onderwijsprestaties: indicatoren voor het voortgezet onderwijs	73
4.8. Financieel beleid	79
4.9. Samenwerkingsverbanden en verbonden partijen.....	85
5. Toekomstige ontwikkelingen.....	87
5.1. Blik op de toekomst – strategisch meerjarenplan 2023-2027	87
5.2. Toekomstige ontwikkelingen (continuïteitsparagraaf)	95
Jaarrekening	103
Controleverklaring van de onafhankelijke accountant	126

Colofon

Redactie: Schrijfbedrijf Charlotte Moerman & Hidde van den Brink Concept & Content

Eindredactie: Lentiz onderwijsgroep pr & communicatie, Violetta Jansen

Hoofredactie: Lentiz onderwijsgroep raad van bestuur, Rick van Dam

Copyright © juni 2024, Lentiz onderwijsgroep

Niets uit deze uitgave mag op enige wijze worden verveelvoudigd zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van Lentiz onderwijsgroep.

Voorwoord

Lentiz maakt vaart

We leven in allerlei opzichten in turbulente tijden. Geopolitieke ontwikkelingen én ontwikkelingen dichterbij huis zorgen dat het nogal eens schuurt in de maatschappij. Die samenleving in beweging is de context waarin onze leerlingen en studenten opgroeien. Het is dus meer dan ooit van belang dat we onze jongeren op school een veilige haven bieden. Zeker in wijken waar de sociale structuur brozer is. Lentiz | LIFE College speelt daar in Schiedam al jarenlang op in met onder meer NEW LIFE en het 8-8-concept. Bij de nieuwbouw van Lentiz | Geuzencollege in Vlaardingen krijgt de verbinding met de wijk ook nadrukkelijk aandacht. Dat geldt daarnaast in vele verschijningsvormen voor al onze scholen in hun eigen regio.

Ook op andere manieren hebben maatschappelijke verschuivingen impact op ons onderwijs. Grote vraagstukken als digitalisering en klimaatverandering vragen om nieuwe kennis en innovatieve oplossingen. In ons regionale en landelijke netwerk zien we dat bedrijven en organisaties daar volop mee bezig zijn. In lijn met onze integrale gebiedsbenadering ontwikkelen wij daarbij passende opleidingen. Zo participeert Lentiz voor drie scholen en Lentiz | Cursus & Consult in 2023 in de aanvraag bij het Katapult Nationaal Groeifonds rond het thema digitalisering in de tuinbouw, gericht op klimaatneutraal ondernemen. Dit doen we in nauwe samenwerking met het hbo en het regionale bedrijfsleven.

Dit is maar één voorbeeld van hoe we met ons onderwijs aansluiten op wat onze omgeving nu en in de toekomst nodig heeft. Een ander voorbeeld is de Equestrium Campus die in 2023 openging. Dit is hét kennis- en innovatiecentrum voor de hippische sector, en een belangrijke sportieve en verbindende motor voor onze regio. En in Vlaardingen, Schiedam en Maassluis maken we ons hard voor Sterk Techniekonderwijs.

Om dit soort onderwijsprogramma's te kunnen ontwikkelen en aanbieden, moeten we blijven investeren in onze mensen. Goed werkgeverschap is een speerpunt van onze organisatie. Het aantrekken en behouden van de juiste mensen is een van onze belangrijkste aandachtsgebieden. In 2023 versterkten we de samenwerking met onze scholen binnen onze SCOOL opleidingsschool, het Groen Consortium en gingen we samenwerken in twee onderwijsregio's. Daarnaast startten we een leiderschapsontwikkeltraject voor medewerkers én een leiderschapsontwikkeltraject voor alle directies en stafmanagers binnen Lentiz. In het verslagjaar trad Gerrit Veneboer toe tot het Lentiz-bestuur.

Met al deze ontwikkelingen blijft Lentiz groeien. Dat stelt ons voor een aantal uitdagingen. De eerste is dat onze bedrijfsvoering de toenemende complexiteit moet bijbenen. In 2023 doorlopende in 2024 startten we met de vernieuwing van onze bedrijfsvoeringssystemen. Een gigantische klus, waarvoor de staf een groot compliment verdient. Het is een professionaliseringsslag die doorwerkt in onze hele organisatie, en dus in ons onderwijs.

De tweede uitdaging heeft te maken met onze identiteit. De instroom van nieuwe mensen in de organisatie zorgt voor nieuwe ideeën en perspectieven. Die zijn onmisbaar om te kunnen blijven inspelen op de veranderende buitenwereld. Tegelijkertijd willen we vasthouden aan ons Lentiz-DNA: de regionale gebiedsbenadering, het leiderschap met lef en al die andere dingen die ons maken tot wie we zijn. Die balans vinden we dankzij al onze medewerkers, leerlingen en studenten die dag in, dag uit het Lentiz-gevoel uitdragen. Dat maakt ons dankbaar en trots.

Rick van Dam en Gerrit Veneboer
Raad van bestuur Lentiz onderwijsgroep

Leeswijzer¹²

Dit verantwoordingsdocument vormt samen met het visuele jaaroverzicht 2023 het complete jaarverslag 2023 van Lentiz onderwijsgroep.

In het visuele jaaroverzicht ontdekt u waarvoor onze leerlingen, studenten, medewerkers en relaties zich in 2023 met hart en ziel hebben ingezet. We publiceren dit visuele jaaroverzicht op onze sociale media-kanalen en delen het intern op ons portaal Mijn Lentiz.

Dit verantwoordingsdocument bevat onder meer het bestuursverslag en de jaarrekening. Met deze informatie leggen we verantwoording af aan het ministerie van OCW en aan onze stakeholders. Het document is te raadplegen via <https://www.lentiz.nl/jaarverslag>.

We hechten waarde aan de mening van iedereen die zich betrokken voelt bij Lentiz onderwijsgroep en willen blijvend in dialoog zijn. Heeft u vragen of opmerkingen over dit jaarverslag of over onze organisatie? Dan horen we die graag. Reageer via:

Lentiz onderwijsgroep
Postbus 3040
3130 CA Vlaardingen
T (010) 434 99 25
E info@lentiz.nl
W www.lentiz.nl

¹ Vanwege de leesbaarheid wordt in dit jaarverslag, daar waar van toepassing, gebruikgemaakt van mannelijke woorden/voornaamwoorden.

² In dit jaarverslag wordt het woord 'ouders' gebruikt. Hiermee worden ook verzorgers, opvoeders of wettelijk vertegenwoordigers bedoeld.

Bestuursverslag

1. Visie en besturing

1.1. Bericht van de raad van bestuur

Organisatie

Lentiz onderwijsgroep bestaat uit acht scholen voor voortgezet onderwijs (vo: vmbo, mavo, havo en vwo) en zes scholen voor middelbaar beroepsonderwijs (mbo) in de groene sector. Deze veertien unieke scholen bevinden zich in de economische regio's Greenport West-Holland (Westland, Oostland en Barendrecht), Mainport (groen en food in de stad), het vitale platteland van Midden-Delfland en Goeree-Overflakkee, en de metropoolregio Rotterdam Den Haag. De scholen zijn verspreid over acht gemeenten.

Onze circa 1.000 medewerkers zetten zich dagelijks vol overtuiging in voor ruim 7.800 leerlingen en studenten die onderwijs volgen in zowel voltijd- als deeltijdopleidingen. Daarnaast leiden we jaarlijks 4.600 cursisten op in de vorm van contractactiviteiten. In het onderwijs worden de leerlingen en studenten voorbereid op de toekomst. Ze worden gestimuleerd om het beste uit zichzelf te halen, zodat zij Lentiz verlaten met een waarde(n)vol diploma: goed toegerust om hun en onze toekomst mede vorm te geven. Lentiz onderwijsgroep vindt het belangrijk dat leerlingen en studenten niet alleen kennis krijgen aangeboden, maar ook een moreel kompas en vaardigheden om zich verder te ontwikkelen.

INTEGRALE GEBIEDSBENADERING Lentiz

NAALDWIJK

- Floracollege, vmbo
- Dalton College, MAVO en HGL
- MBO Westland, mbo
- Cursus & Consult, CONTRACTONDERWIJS

BLEISWIJK

- MBO Oostland, mbo

MAASSLUIS

- Revis MAVO, MAVO
- Revislyceum, HAVO VWO

MAASLAND

- VMBO Maasland, vmbo
- MBO Maasland, mbo

VLAARDINGEN

- Groen van Prinstererlyceum, MAVO HAVO VWO
- Geuzencollege, vmbo

SCHIEDAM

- LIFE College, vmbo, mbo

BARENDRECHT

- MBO Barendrecht, mbo

MIDDELHARNIS

- MBO Middelharnis, mbo

lentiz.nl

Onze vo-scholen

- Lentiz | VMBO Maasland, Maasland
- Lentiz | Revislyceum, Maassluis
- Lentiz | Revis MAVO, Maassluis
- Lentiz | Dalton College, Naaldwijk
- Lentiz | Floracollege, Naaldwijk
- Lentiz | VMBO LIFE College, Schiedam
- Lentiz | Geuzencollege, Vlaardingen
- Lentiz | Groen van Prinstererlyceum, Vlaardingen

Onze mbo-scholen

- Lentiz | MBO Maasland, Maasland
- Lentiz | MBO Westland, Naaldwijk (vormt samen met ROC Mondriaan en Albeda College het MBO Westland)
- Lentiz | MBO LIFE College, Schiedam
- Lentiz | MBO Oostland, Bleiswijk
- Lentiz | MBO Barendrecht, Barendrecht
- Lentiz | MBO Middelharnis, Middelharnis

1.1.1. Stichting en bevoegd gezag

Lentiz onderwijsgroep is een stichting. Het bevoegd gezag wordt gevormd door de raad van bestuur, die verantwoording aflegt aan de raad van toezicht. De raad van bestuur bestond in 2023 uit:

- Rick van Dam, voorzitter;
- Gerrit Veneboer, lid per 8 mei 2023.

De heer Van Dam vervulde in 2023 de volgende nevenfuncties:

- lid van de raad van toezicht van stichting Samenwerkingsverband Nieuwe Waterweg Noord;
- lid van de raad van toezicht van stichting Zorg Nieuwe Waterweg Noord;
- voorzitter van het marktsegment Groen bij Samenwerkingsorganisatie Beroepsonderwijs Bedrijfsleven;
- lid van het dagelijks bestuur van stichting Groene Norm;
- lid van de raad van advies van De groene wereld;
- lid van het dagelijks bestuur van stichting Greenport West-Holland/bestuurder stichting Greenport Westland Oostland;
- lid van het bestuur van stichting Food Innovation Academy;
- lid van het bestuur van stichting CIV Groen en voorzitter van het praktijkcluster Tuinbouw & Uitgangsmaterialen;
- voorzitter van het bestuur van de federatie MBO Westland.

Er is geen sprake van bezoldiging binnen deze nevenfuncties en derhalve geen sprake van cumulatie van bezoldiging voor de WNT. Er is, in relatie tot de vereisten die worden gesteld vanuit de Code Goed Onderwijsbestuur VO en de Branchecode goed bestuur mbo, geen sprake van conflicterende nevenfuncties.

De heer Veneboer vervulde geen relevante nevenfuncties in 2023.

De raad van bestuur legt in dit jaarverslag verantwoording af over governance, toezicht, honorering, risicomanagement en continuïteit. De directeuren en teamleiders van de veertien Lentiz-scholen vormen samen met de stafmanagers het management van Lentiz onderwijsgroep.

1.1.2. Lentiz | Cursus & Consult

Lentiz | Cursus & Consult biedt bedrijfsopleidingen en cursus- en contractonderwijs aan. De sectoren waarop Lentiz | Cursus & Consult zich richt, bevinden zich vooral in het groene domein, zoals de voedingsindustrie, bloemsierkunst, hoveniers- en loonbedrijven, glastuinbouw en de dierensector. Daarnaast speelt Lentiz | Cursus & Consult een belangrijke rol in internationale trajecten.

1.1.3. Stafbureau

Het stafbureau ondersteunt de scholen en de raad van bestuur. Tot de taken van het stafbureau behoren verschillende schooloverstijgende zaken, waaronder kwaliteit en onderwijs (inclusief projecten en internationalisering), HRM, financiën, informatisering en automatisering, huisvesting en facilitair, public relations en communicatie, en controlling.

1.2. Hoofdlijnen strategisch beleid

1.2.1. Visie en missie

Visie

Lentiz onderwijsgroep is actief, innovatief en in ontwikkeling. Er zit dynamiek in ons doen en laten, wat zich vertaalt in ons onderwijs en onze plannen. Lentiz onderwijsgroep is geworteld in de regio. De regionale eigenheid kenmerkt het onderwijs van Lentiz. Het succes van Lentiz onderwijsgroep en de Lentiz-scholen wordt uiteindelijk bepaald door de wijze waarop onze leerlingen en studenten hun weg vinden in de toekomst. En daarvoor stellen we de snel veranderende toekomst en de wereld om ons heen voor elke leerling centraal.

We gaan daarbij uit van drie kernbegrippen, waaruit al ons handelen voortvloeit:

- **vormen:** we gaan voor de brede vorming en ontwikkeling van onze leerlingen. Behalve als drager van kennis, zien we onszelf ook als aanbieder en ontwikkelaar van een moreel kompas;
- **verbinden:** we werken vanuit de integrale gebiedsbenadering. Dat doen we in nauwe samenwerking tussen scholen onderling en met externe partners in de regio, nationaal en internationaal;
- **verantwoorden:** het resultaat is de herkenbare Lentiz-kwaliteit, waarvoor we individueel onze verantwoordelijkheid nemen en waarover we intern en extern transparant verantwoording afleggen.

Ons DNA samengevat

Wie we zijn en waar we voor staan, ligt besloten in ons Lentiz-DNA. De drie waarden die daarbij horen zijn:

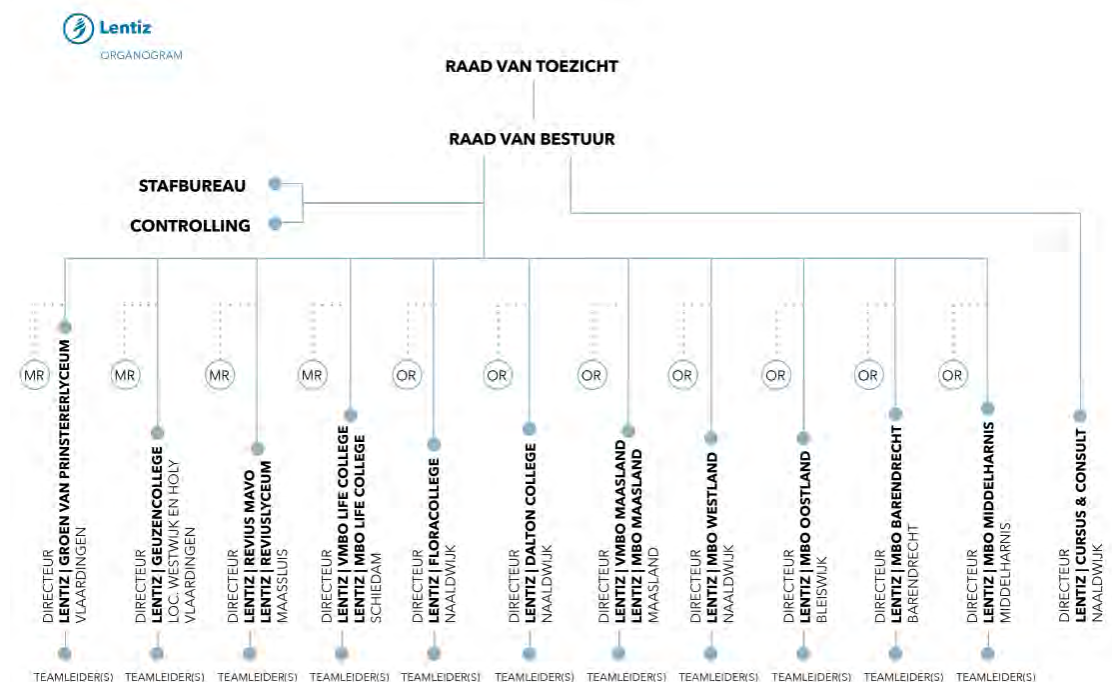
- **dynamisch:** we spelen flexibel in op de uitdagingen van de toekomst. Daarbij zoeken we steeds naar vernieuwende onderwijsconcepten die passen bij de vragen en behoeften van leerlingen en partners in de directe omgeving van onze scholen;
- **nabij:** ons onderwijs vindt dicht bij de praktijk plaats én we blijven dicht bij onze leerlingen, die op school een veilige haven vinden;
- **aanspreekbaar:** we maken gebruik van onze professionele ruimte en leggen transparant verantwoording af over onze resultaten. Bovendien staan we altijd open

voor innovatieve samenwerkingen met soms onverwachte partners, maar altijd gericht op nog betere en passendere leeromgevingen voor iedere levensfase.

Missie

Lentiz onderwijsgroep staat voor uitdagend en kwalitatief goed onderwijs in vo en mbo, dat optimaal aansluit bij de bedrijvigheid en de maatschappelijke context in de directe omgeving van de scholen. Zo krijgen alle leerlingen en studenten de beste en meest relevante voorbereiding op een baan of vervolgopleiding. Daarnaast wil Lentiz een professionele en aantrekkelijke werkgever zijn.

1.3. Organisatiestructuur

1.4. Naleving branchecodes

Lentiz onderwijsgroep is ingericht op basis van de Wet goed onderwijs, goed bestuur. We hanteren de governance codes van de VO-raad en de MBO Raad.

Branchecode voortgezet onderwijs

De Monitoringscommissie Goed Onderwijsbestuur VO heeft een onderzoek uitgevoerd dat geleid heeft tot de Code Goed Onderwijsbestuur VO 2019. De drie belangrijkste ontwikkelingen die ten grondslag liggen aan deze branchecode zijn:

- de maatschappij is in beweging;
- de maatschappij stelt voortdurend nieuwe eisen aan het onderwijs; en
- belanghebbenden willen op verschillende manieren betrokken zijn bij de onderwijsorganisatie. Burgers willen meedenken, meebeslissen en mee-uitvoeren, en daartoe uitgedaagd worden door de onderwijsorganisatie.

De Code Goed Onderwijsbestuur VO 2019 gaat uit van vier principes (verantwoordelijkheid, professionaliteit, integriteit en openheid) die een 'pas toe en leg uit'-karakter hebben. Deze principes gelden als lidmaatschapseis en ze dienen door de leden van de VO-raad zonder meer te worden toegepast:

- **verantwoordelijkheid:** Lentiz neemt haar verantwoordelijkheid voor het vormgeven van het onderwijs van de toekomst, stelt hoge eisen aan de kwaliteit en legt daarover op transparante wijze verantwoording af;
- **professionaliteit:** Lentiz doet de belofte dat zij wereldburgers opleidt die hun draai weten te vinden in de steeds mondialer wordende samenleving;
- **integriteit:** Lentiz tilt zwaar aan morele standaarden en geeft daar blijk van door een transparante dialoog met alle stakeholders te voeren, en niet alleen terug te vallen op regels en procedures;
- **openheid:** Lentiz legt voortdurend verantwoording af over haar doen en laten via de raad van toezicht en via extern toezicht door het ministerie van OCW en de Inspectie van het Onderwijs.

Lentiz onderwijsgroep heeft in haar strategisch meerjarenplan 2023-2027 Toekomstmakers, het zit in ons DNA, geanticipeerd op deze code.

Branchecode middelbaar beroepsonderwijs

De Code goed bestuur mbo 2020 is bedoeld om bewustwording van kritische reflectie en waardengedreven handelen van het bestuur te stimuleren. De basis voor deze branchecode zijn het lerend vermogen en vertrouwen, waarbij de vorige branchecode (2015-2018) was gericht op het versterken van de basis van goed bestuur van scholen in het middelbaar beroepsonderwijs.

De Code goed bestuur mbo 2020 beschrijft vijf waarden: verantwoordelijkheid, samenwerking, integriteit, openheid en lef. Het accent van deze branchecode ligt op het toepassen van deze vijf waarden vanuit een lerende en reflectieve houding ten aanzien van het gedrag. Naleving van de waarden is daarmee een basisvoorwaarde voor goed bestuur.

Beide branchecodes (vo en mbo) zoals hiervoor beschreven, worden door het bestuur van Lentiz onderwijsgroep onderschreven en toegepast.

Goed bestuur wint aan kwaliteit door tegenspraak. Het bestuur van Lentiz heeft dit georganiseerd met de raad van toezicht, het management, de ondernemingsraad, de medezeggenschapsraad, studentenraden en een actieve dialoog met externe belanghebbenden.

In de medezeggenschap volgt Lentiz onderwijsgroep de Wet versterking bestuurskracht onderwijsinstellingen.

1.5. Bericht van de raad van toezicht

Lentiz onderwijsgroep voldoet aan de scheiding van bestuur en toezicht. De raad van bestuur vormt het bevoegd gezag dat in het jaarverslag verantwoording aflegt over de bereikte resultaten. De raad fungeert als interne toezichthouder. Thema's als behoorlijk bestuur, transparante besluitvorming en scheiding van toezicht, bestuur en directievoering zijn vastgelegd in de documenten die betrekking hebben op de inrichting van de organisatie en in de verschillende statuten. Dat zijn onder meer het Stichtingsstatuut, Reglement Raad van Toezicht, Reglement Raad van Bestuur en het Directiestatuut.

1.5.1. Leden van de raad van toezicht

De raad van toezicht bestaat uit drie tot zeven leden, waarbij het gebruikelijke ledental vijf is. Nieuwe leden van de raad worden benoemd voor een periode van vier jaar (met ingang van 1

januari van enig jaar). Na benoeming kunnen de leden maximaal eenmaal worden herbenoemd.

De raad van toezicht van Lentiz onderwijsgroep bestond in 2023 uit:

- W.J. Berg (voorzitter), aftredend per 1 januari 2030, herbenoembaar per 1 januari 2026;
- S. de longh, aftredend per 1 januari 2024;
- E.E.C. Schnabel, aftredend per 1 januari 2027 (op voordracht van medezeggenschap/ Platform MR benoemd);
- J.A. de Leeuw, aftredend per 1 januari 2027;
- I.M.P.H.M. Vermeulen, aftredend per 1 januari 2030, herbenoembaar per 1 januari 2026.

Na een jaar inwerken, begon de heer Berg het verslagjaar als voorzitter van de raad van toezicht. De heer De longh is aftredend per 1 januari 2024. In het laatste deel van het verslagjaar heeft de raad daarom het proces opgestart om voor hem een opvolger te vinden.

De raad van toezicht kent drie commissies: een auditcommissie, een onderwijscommissie en een remuneratiecommissie.

- De leden van de auditcommissie zijn in 2023 de heer Berg en de heer De Leeuw.
- De leden van de onderwijscommissie zijn de heer De longh, mevrouw Schnabel en mevrouw Vermeulen. Deze commissie richt zich thematisch op onderwijsinrichting, innovatie en onderwijskwaliteit, en de borging daarvan.
- De heer Berg en mevrouw Schnabel zijn lid van de remuneratiecommissie.

De (neven)functies van de voorzitter van de raad van toezicht, W.J. Berg, zijn:

Hoofdfunctie:

- zelfstandig adviseur.

Nevenfuncties (bezoldigd):

- voorzitter commissie Bestuurlijke Effectiviteit van stichting PAWW;
- voorzitter beroeps-, geschillen- en klachtencommissie van Onderwijsontwikkeling Nederland.

Nevenfuncties (onbezoldigd):

- voorzitter stichting De Ooievaart, Den Haag;
- voorzitter stichting Grote of Sint-Jacobskerk, Den Haag;
- voorzitter stichting Het Zeeheldenfestival, Den Haag;
- bestuurslid, penningmeester, stichting Steunfonds Philadelphia;
- bestuurslid Fonds Wetenschappelijk Instituut CDA;
- voorzitter beheercommissie 'Kerk in Den Haag';
- bestuurslid stichting Vakbondshistorische vereniging.

De hoofd- en nevenfuncties van de leden van de raad van toezicht zijn:

S. de longh

Hoofdfunctie:

- zelfstandig adviseur/associate bij KplusV.

Nevenfuncties (onbezoldigd):

- voorzitter Schaatsvereniging Rotterdam;
- voorzitter stichting Sportpark Noordrand;
- bestuurslid Stadslab Hoogkwartier;
- lid Rotterdam Impact Raad.

E.E.C. Schnabel

Hoofdfunctie:

- programmamanager HRM UWV.

J.A. de Leeuw

Hoofdfunctie:

- directeur Alfa Accountants en Adviseurs, Naaldwijk.

Nevenfuncties (bezoldigd):

- lid raad van commissarissen Cono Kaasmakers;
- voorzitter raad van commissarissen Best Fresh Group.

Nevenfunctie (onbezoldigd):

- voorzitter voetbalvereniging Excelsior Maassluis.

I.M.P.H.M. Vermeulen

Hoofdfuncties:

- directeur-bestuurder Sociaal Werkbedrijf Patijnenburg (t/m 31 januari 2023);
- bestuurder bij Jeugdbescherming Rotterdam Rijnmond (vanaf 1 februari 2023).

Nevenfuncties (onbezoldigd):

- voorzitter Greenport Food & Flower Xperience;
- bestuurder World Horti Center.

Er is bij geen van de leden van de raad van toezicht sprake van conflicterende nevenfuncties.

1.5.2. Taken, verantwoordelijkheden, inrichting en werkwijze

Het Reglement Raad van Toezicht beschrijft de taken en verantwoordelijkheden van de raad van toezicht. De raad van toezicht vergadert in principe vijfmaal per jaar. De vergaderingen vinden bij voorkeur plaats op een van de scholen van de onderwijsgroep. Zo bezoekt de raad elke school om de twee of drie jaar.

Tweemaal per jaar komt de raad van toezicht bijeen met het Platform Medezeggenschap, voor één informeel en één formeel overleg. Het informele overleg heeft een vrijere vorm, waardoor er meer ruimte is voor een ongedwongen en niet door de agenda opgelegde uitwisseling van ideeën.

Belangrijk in de werkwijze is verder dat de raad van toezicht:

- een extra vergadering kan inlassen (ook de raad van bestuur kan hierom vragen);
- tussen de vergaderingen telefonisch of per e-mail op de hoogte wordt gehouden van actuele ontwikkelingen;
- de samenwerking met de raad van bestuur minimaal eenmaal per jaar bespreekt;

- het eigen functioneren jaarlijks evalueert in een bijeenkomst, zonder aanwezigheid van de raad van bestuur.

De leden van de raad van toezicht krijgen een vergoeding voor hun werkzaamheden en vergadertijd. De hoogte daarvan valt ruimschoots binnen de norm van de Vereniging van Toezichthouders in Onderwijsinstellingen.

1.5.3. Drie rollen

Het bestuur bestuurt, de raad van toezicht houdt toezicht en stelt kaders. Vanuit dit uitgangspunt legt de raad van toezicht zich toe op drie rollen: toezicht, advies en werkgeverschap.

1. Toezicht

De raad van toezicht heeft de taak toezicht te houden op het beleid van de raad van bestuur en op de algemene gang van zaken binnen Lentiz onderwijsgroep. Dit gebeurt aan de hand van het strategisch meerjarenplan, de jaarlijkse kaderbrief van de raad van bestuur, de begroting, de hardclose ten behoeve van tussentijdse financiële rapportage en de jaarrekening. In de kaderbrief van de raad van bestuur worden de beleidsdoelstellingen per beleidsdomein beschreven. In de statuten is vastgelegd bij welke beleidsonderwerpen er goedkeuring gegeven dient te worden door de raad van toezicht voor besluiten van de raad van bestuur. In 2023 heeft de raad van toezicht het jaarverslag 2022 en de meerjarenbegroting 2023-2025 goedgekeurd.

Voor bestuur, toezicht, horizontale verantwoording en dialoog volgt Lentiz onderwijsgroep de governancecodes van de onderwijssectoren. De raad van toezicht let nauwkeurig op de mate waarin Lentiz 'in control' is. De raad van toezicht ziet er daarnaast op toe dat de raad van bestuur aangegeven ontwikkel- en verbeterpunten systematisch en adequaat oppakt.

Daartoe richtte de raad van toezicht zich onder meer op:

- a. de (financiële) meerjarenbegroting met achterliggende onderbouwingen, zoals de continuïteitsparagraaf. In het kader van doelmatigheid kijkt de raad van toezicht steeds of het aantal aanmeldingen en de bezettingsgraad van de locaties met elkaar in evenwicht zijn;
- b. de financiële performance aan de hand van onder meer de hardclose;
- c. de monitoring op de realisatie van de doelstellingen uit het strategisch beleidsplan, onder meer via de kaderbrief;
- d. de beoordeling van rapportages van de Inspectie van het Onderwijs over de onderwijskwaliteit en daarin afgesproken (verbeter)maatregelen;
- e. de beoordeling van de bevindingen en rapportages van de controlerend accountant.

2. Advies

De raad van toezicht volgt interne en externe ontwikkelingen intensief. Daardoor is de raad niet alleen in staat om toezicht te houden op de raad van bestuur, maar ook om een adviserende rol te vervullen. Aan deze adviesrol wordt soms gevraagd en soms ongevraagd invulling gegeven, maar altijd in een open dialoog. Uitgangspunt is wel dat een advies een advies blijft. De raad van toezicht is zich zeer bewust van zijn rol en erkent het verschil in verantwoordelijkheden met de raad van bestuur.

3. Werkgeverschap

De derde en laatste rol van de raad van toezicht is die van werkgever van het bestuur. De raad van toezicht stelt het beloningsbeleid voor de raad van bestuur vast. Dat gebeurt via de

MBO Raad, die zich baseert op de Wet normering topinkomens en de beide governancecodes. Hetzelfde geldt voor de overige arbeidsvoorwaarden van het bestuur. De raad van toezicht toetst een en ander regelmatig aan actuele wet- en regelgeving. Jaarlijks voeren de voorzitter en een lid van de raad van toezicht een voortgangs- en evaluatiegesprek met het bestuur.

1.5.4. Wat speelde er in 2023?

In 2023 vergaderde de raad van toezicht vijf keer formeel, namelijk op:

- 15 februari;
- 5 april;
- 21 juni;
- 11 oktober;
- 20 december.

De raad van toezicht besprak in 2023, naast de eerder genoemde agendagestuurde onderwerpen, onder meer de volgende zaken:

- de benoeming van een nieuw lid van de raad van bestuur, waarbij de raad werd begeleid door een externe adviseur. In de benoemingsadviescommissie (BAC) vond een goede discussie plaats over de juiste kandidaat. Deze diende te beschikken over een combinatie van kennis van het onderwijs, bestuurservaring en ondernemerschap. De raad van toezicht is verheugd een ervaren bestuurder te hebben kunnen benoemen met een positief advies van het Platform Medezeggenschap;
- de ontwikkeling en vaststelling van een toezichtvisie. Dit is een vervolg op de laatste zelfevaluatie van de raad van toezicht. Het is nadrukkelijk niet de bedoeling om in deze visie het toezichtkader uit wet- en regelgeving over te doen, maar wel om zaken omtrent perspectief, samenstelling en werkwijze te formaliseren;
- de doelmatigheid van de uitgaven van Lentiz. Lentiz is zeer sterk in de ontwikkeling van vernieuwende onderwijsconcepten binnen publiek-private partnerschappen. Juist in die situaties is het van belang dat publiek geld van de onderwijsgroep enkel wordt besteed aan de primaire onderwijstaak. Extra aandachtspunt in 2023 was het onderscheid tussen reguliere middelen en de NPO-gelden. De raad stelt tevreden vast dat staf en accountant ook in het verslagjaar kritisch waren op de uitgaven. Het oordeel van de raad van toezicht is dan ook dat Lentiz onderwijsgroep de door haar verkregen rijksbijdragen doelmatig en rechtmatig heeft aangewend;
- campusvorming als centraal onderdeel van de Lentiz-strategie;
- de samenhang tussen bestuur, toezicht en werkvloer. Hiervoor bouwt de raad van toezicht verder aan de in 2022 opgerichte onderwijscommissie. Het doel hiervan is om maximale voeling te houden met de (onderwijskundige) ontwikkelingen op de individuele scholen.

1.5.5. Tot slot

De raad van toezicht stelde in 2023 opnieuw vast dat ‘eenheid in verscheidenheid’ bij Lentiz echt in de praktijk wordt gebracht. Dankzij een heldere gedeelde visie vormt een zeer diverse groep scholen een duidelijke eenheid. Die sterke profilering werpt haar vruchten af. Bedrijven en instellingen in de regio zien Lentiz als een aantrekkelijke samenwerkingspartner. Dat vertaalt zich naar allerlei vergaande samenwerkingen die het onderwijs versterken.

De aantrekkingskracht van Lentiz beperkt zich echter niet tot bedrijven en instellingen. Met het oog op de huidige arbeidsmarkt is het opmerkelijk hoe laag het aantal openstaande

vacatures op de Lentiz-scholen is. Het is een teken dat (toekomstige) werknemers het goed werkgeverschap van de onderwijsgroep herkennen en waarderen.

De raad van toezicht waardeert het dat Lentiz blijft werken aan haar professionalisering. In 2023 werd de vernieuwing van het bestuursmodel voltooid met de benoeming van Gerrit Veneboer als lid van de raad van bestuur. In de auditcommissie was ruimschoots aandacht voor de vernieuwing van de bedrijfsvoeringssoftware. Op verschillende schoollocaties werden mooie stappen gezet naar nieuwe, toekomstbestendige onderwijslocaties. Zelf maakte de raad een professionaliseringsslag met de vaststelling van een nieuwe toezichtvisie.

Dat Lentiz onderwijsgroep bij alle in- en externe ontwikkelingen in het verslagjaar stevig 'in control' bleef, is een groot compliment waard.

1.6. Bericht van de medezeggenschapsraad

Lentiz onderwijsgroep heeft scholen voor regulier voortgezet onderwijs, en voor groen vmbo en mbo. De medezeggenschap van scholen in het regulier vo is vastgelegd in de Wet medezeggenschap scholen (WMS). Voor de medezeggenschap van de groene vmbo's en het mbo geldt de Wet op de ondernemingsraden (WOR), met speciaal op het onderwijs gerichte aanvullingen.

Vo en mbo zijn vertegenwoordigd in het Lentiz-brede Platform Medezeggenschap (Platform MR). De leden hebben òf adviesrecht òf instemmingsrecht, afhankelijk van de betreffende artikelen in de WMS en de WOR. Het streven is om op de verschillende onderdelen zo veel mogelijk gelijke medezeggenschapsrechten te waarborgen.

De medezeggenschap volgt het principe 'medezeggenschap volgt zeggenschap'. Daarom heeft elke school een eigen medezeggenschapsraad (MR) of ondernemingsraad (OR). Eenmaal per drie jaar vinden verkiezingen plaats voor de OR'en. De MR'en werken met een rooster van aftreden.

1.6.1. Schooloverstijgende zaken

Het Platform MR behandelt schooloverstijgende zaken. Voorbeelden daarvan zijn de begroting en jaarrekening, het Lentiz-brede formatieplan, de uitgangspunten van het onderwijsbeleid, het kwaliteitszorgsysteem, het huisvestingbeleid en verschillende protocollen. Er is een open gesprek met de raad van bestuur en met de raad van toezicht.

1.6.2. Samenstelling en overlegstructuur

Het Platform MR is samengesteld uit één MR- of OR-vertegenwoordiger per school en een ouder en leerling uit het vo. Zo is de gehele organisatie zo goed mogelijk vertegenwoordigd in de medezeggenschapsstructuur. Uit de personeelsgeleding zijn vier vicevoorzitters gekozen: twee uit het mbo en twee uit het vo. Het is een bewuste keus om de voorzitterstaken te verdelen: op deze manier houden alle vicevoorzitters voldoende uren voor de klas over en blijven ze in contact met de onderwijspraktijk. De vicevoorzitters, ouder en leerling hebben stemrecht. De overige leden hebben spreekrecht. Alle leden uit de personeelsgeleding krijgen uren in hun werkbrief voor deelname aan het Platform MR.

1.6.3. Overleg met de raad van toezicht en de vakbonden

Tweemaal per jaar overlegt het Platform MR met de raad van toezicht: eenmaal in een formeel overleg en eenmaal in een informeel overleg. De kleinere setting en sfeer van het informele overleg zorgen voor een bijeenkomst die de deelnemers als positief ervaren. Daarnaast is er vier keer per jaar een overleg tussen een vertegenwoordiging van de

vakbonden en de raad van bestuur. Daaraan voorafgaand heeft het Platform MR een vooroverleg met de vakbonden.

1.6.4. Professionalisering

Het Platform MR streeft ernaar om tweemaal per jaar met alle OR- en MR-leden bijeen te komen om ervaringen uit te wisselen en een thema verder uit te diepen. Vorig jaar vond eenmaal zo'n kennisuitwisseling plaats. De leden spraken onderling onder meer over de collegiale consultatie, werkdrukverlichting en het kwaliteitsplan mbo.

Ook op andere manieren werkt het Platform MR aan verdere professionalisering. Tweemaal werd een spreker uitgenodigd bij de platformvergadering om een relevante ontwikkeling binnen of buiten de organisatie toe te lichten. Een keer was dat de stafmanager I&A die uitleg gaf over onder meer de doorontwikkeling van Office 365, en informatiebeveiliging en privacy. Daarna was de stafmanager Financiën te gast, die een toelichting gaf op de toepassing van de Werkkostenregeling (WKR-regeling).

1.6.5. Agenda van 2023

In 2023 bespraken de leden van het Platform MR onder meer de volgende onderwerpen, en kwamen waar nodig tot besluitvorming:

- de jaarrekening en het jaarverslag 2022;
- de kaderbrief;
- de geconsolideerde begroting 2024;
- de HRM-agenda, met aandacht voor onder meer de werkdrukregeling, het individueel keuzebudget en het actualiseren en optimaliseren van het bevorderingsbeleid;
- de Subsidieregeling verbetering basisvaardigheden voor vo-scholen;
- de opzet van een aanvraag voor de regeling kwaliteitsafspraken mbo. Deze kwaliteitsagenda is onder meer gericht op basisvaardigheden, uitbreiding van skills, burgerschap en het bijeenbrengen van bedrijven en scholen rondom inclusieve stages;
- de ontwikkelingen in de regio en integrale gebiedsbenadering;
- de stand van zaken rond de inzet van de NPO-gelden;
- de benoeming van het nieuwe lid van de raad van bestuur. Een van de vicevoorzitters van het Platform MR had zitting in de BAC. Het platform is verheugd met de aanstelling in 2023 van Gerrit Veneboer;
- de invulling van de openstaande vacature in het medezeggenschapsorgaan van het samenwerkingsverband voor het Steunpunt Passend Onderwijs (OPR);
- de verkiezingen op een van de Lentiz-scholen voor een nieuwe OR. Een aantal kleinere scholen heeft nog geen formele vertegenwoordiging, maar wel een aantal mensen die meekijken en -leren met het Platform MR. Bij de volgende verkiezingsronde wordt hun deelname geformaliseerd;
- de arbeidsmarkttoelage. Deze werd in het verslagjaar op drie scholen verlengd tot het eind van het kalenderjaar 2023. Binnen Lentiz geldt, conform de uitgangspunten, dat middelen pas worden ingezet nadat de beschikking is ontvangen. In lijn met dit uitgangspunt zal met ingang van 1 januari 2024 de arbeidsmarkttoelage voorlopig worden stopgezet totdat het definitieve budget bekend is.

In het verslagjaar zag het Platform MR opnieuw dat Lentiz op basis van een heldere en gedragen visie werkte aan goed en uitdagend onderwijs dat past bij het werkgebied. Het ambitieniveau is soms ook een zorg. Het platform houdt voortdurend in de gaten of de personele bezetting de uitvoering van alle plannen nog toestaat. De Lentiz-organisatie blijft groeien, ook in complexiteit. Bij grote projecten, zoals in het verslagjaar de vernieuwing van

de bedrijfsvoeringssoftware, maakt het platform zich soms zorgen of de ondersteunende diensten niet overvraagd worden. Ook voor dat vraagstuk heeft het platform blijvend aandacht.

Ondanks die kanttekening oordeelt het Platform MR positief over zowel de aansturing van Lentiz als de samenwerking tussen bestuur, platform en de MR'en en OR'en.

1.7. Omgeving

1.7.1. Horizontale verantwoording

Horizontaal verantwoording afleggen is voor Lentiz onderwijsgroep vanzelfsprekend. Enerzijds omdat Lentiz een transparante organisatie is, anderzijds vanuit de insteek om het gesprek met de omgeving gaande te houden. Relevant onderwijs staat of valt met de dialoog met bedrijven, instellingen en ouders. Die dialoog vindt bijvoorbeeld plaats in kenniscafés, miniconferenties, regionale interactie rond campusontwikkelingen, de dialoog met de MR'en en OR'en, op provinciaal, bovenregionaal en gemeentelijk niveau en binnen de metropool.

Met toeleverende scholen vindt een warme overdracht van leerlingen plaats en alle betrokkenen blijven op de hoogte via een visueel jaaroverzicht. Daarnaast kunnen belanghebbenden op onze website terecht voor actueel nieuws en ontwikkelingen rondom Lentiz onderwijsgroep.

1.7.2. Informatie over de toegankelijkheid en het toelatingsbeleid

De vo- en mbo-scholen van Lentiz zijn toegankelijk voor iedereen die voldoet aan de wettelijke toelatingsvereisten en de uitgangspunten in de statuten van Lentiz onderwijsgroep.

Voortgezet onderwijs

Het advies van de basisschool is bepalend voor de plaatsing van de leerling in het vo. Ouders van nieuw aangemelde leerlingen krijgen op basis van het advies van de basisschool te horen welk onderwijsaanbod hun kind kan krijgen. Zodra zij daarmee instemmen, schrijft Lentiz het kind in. Als een school een specifiek onderwijsaanbod niet kan aanbieden, dan wordt in overleg met (de scholen uit) het samenwerkingsverband doorverwezen naar een passende plek. De vo-scholen van Lentiz gebruiken een vastgestelde Procedure aanmelden en inschrijven leerling vo.

Middelbaar beroepsonderwijs

Het behaalde vmbo- of havodiploma is bepalend voor de aansluitende plaatsing op het mbo. Aankomende studenten melden zich digitaal aan via <http://www.mbolentiz.nl> of www.kiesmbo.nl voor een van de opleidingen. Zij moeten zich uiterlijk op 1 april melden bij een mbo-school om zeker te zijn van plaatsing. Studenten die zich voor deze datum aanmelden én voldoen aan de wettelijke voorwaarden, worden geplaatst in de opleiding van hun keuze. De mbo-scholen hanteren daarbij een vaste procedure. De enige opleiding die van deze procedure afwijkt, en waarvoor aanvullende toelatingseisen gelden, is de opleiding Paardensport. Deze aanvullende toelatingseisen zijn bepaald in de Regeling aanvullende eisen toelating mbo.

Studenten kunnen bij de aanmelding aangeven welke extra begeleiding zij nodig hebben om het onderwijs goed te kunnen volgen. Als de school een specifiek onderwijsaanbod of begeleiding niet zelf kan aanbieden, dan wordt in overleg met andere opleidingen in de regio doorverwezen naar een passende plek. Voor het volgen van een opleiding op de mbo-niveaus

2, 3 en 4 gelden toelatingseisen. Deze staan beschreven op de website

<https://www.lentiz.nl/voorlichting/over-het-mbo/toelatingseisen>.

Bij een opleiding op niveau 1 (de zogenaamde Entreeopleiding) is sprake van een drempelloze instroom en alle jongeren vanaf 16 jaar zonder diploma of vooropleiding mogen deelnemen.

1.7.3. Interne en externe kwaliteitszorg

Op basis van het nieuwe strategisch meerjarenplan 2023-2027 hebben de scholen in de loop van 2023 hun locatiegebonden meerjarenplan opgesteld. Als afgeleide daarvan maakt elke school een jaarplan met daarin kwalitatieve en kwantitatieve doelstellingen.

De raad van bestuur heeft jaarlijks twee kwaliteitsgesprekken met de directeuren van de scholen om deze doelstellingen, en de resultaten van voorgaande doelstellingen, te bespreken. Input bij deze gesprekken zijn onder andere kwaliteitskaarten met gegevens over instroom, doorstroom, slagingspercentages, voortijdig schoolverlaten en verschillende gegevens uit diverse tevredenheidmetingen. Lentiz gebruikt de metingen van de leerlingtevredenheid, de studenttevredenheid, de oudertevredenheid, de medewerkertevredenheid, de beroepenveldtevredenheid en de 360 graden-feedback.

In het mbo wordt, aanvullend op bovenstaande, een quickscan op teamniveau in de opleidingsteams afgenomen. Deze scan is gebaseerd op het onderzoekskader van de Inspectie van het Onderwijs. Alle mbo-scholen van Lentiz werken met deze scan, waardoor het kwaliteitsbesef binnen de teams gegroeid is. Eens per zes weken komen alle directies van de scholen en de stafmanagers bijeen met de raad van bestuur om verschillende thema's te bespreken. Zo werken de scholen onderling én met de raad van bestuur aan kwaliteitsverbetering.

In 2023 is, aan de hand van de bijgestelde onderzoekskaders van de Inspectie van het Onderwijs, intern extra aandacht voor kwaliteitsverbetering geweest bij alle vo- en mbo-scholen van Lentiz onderwijsgroep.

Bij het laatste vierjaarlijkse onderzoek door de Inspectie van het Onderwijs in 2019, heeft de inspectie de kwaliteitszorg van Lentiz onderwijsgroep als voldoende beoordeeld en de kwaliteitscultuur zelfs als goed. De kwaliteitscyclus rondom examinering is vervolmaakt en zit in de pdca-fase van 'check & act'. Om op dit niveau te blijven, is in 2023 een start gemaakt om het kwaliteitszorgbeleid te actualiseren en periodiek met de scholen te bespreken. Blijvende aandacht voor kwaliteit is noodzakelijk, met de benodigde kwaliteitsslag als resultaat.

Daarnaast legde de raad van bestuur in 2023 weer schoolbezoeken af bij alle vo-scholen. Op de planning voor 2024 staan de schoolbezoeken bij alle mbo-scholen. Tevens is het initiatief genomen om het systeem van waarderende visitaties in het vo weer op te pakken en vorm te geven. De voorbereiding is gestart in 2023.

1.7.4. Klachten en bezwaren

Klachten en bezwaren worden in de eerste plaats gemeld op de school en zo veel mogelijk opgelost door een schooldirecteur. Indien betrokkenen niet tevreden zijn met de geboden oplossing, kunnen zij zich wenden tot de interne bezwarencommissie van Lentiz. Betrokkenen zijn (aspirant- of oud)leerlingen en hun ouders, (aspirant- of oud)studenten, medewerkers en overige belanghebbenden.

In dit jaarverslag worden de formele klachten vermeld die niet op schoolniveau konden worden opgelost en waarvoor een zitting bij de interne bezwarencommissie is georganiseerd. In 2023 heeft één zitting plaatsgevonden.

De interne bezwarencommissie treedt daarnaast op als beroepscommissie voor de examens. Met betrekking tot de mbo-opleidingen ontving de commissie in 2023 geen formele bezwaren op basis van het examenreglement van Lentiz.

In de schoolgidsen staat hoe betrokkenen een bezwaar kunnen indienen bij de interne bezwarencommissie. De klachtenregeling staat vermeld op de website van Lentiz onderwijsgroep.

1.7.5. Internationalisering

Voortgezet onderwijs

Lentiz onderwijsgroep leidt toekomstmakers op: leerlingen die zijn voorbereid op de snel veranderende wereld. Het is dan ook vanzelfsprekend dat internationalisering hier een belangrijk onderdeel van is, zeker gezien de internationale oriëntatie in onze regio's. Het thema internationalisering binnen het onderwijs van Lentiz heeft enerzijds tot doel de leerlingen voor te bereiden op een steeds meer globaal georiënteerde samenleving en arbeidsmarkt. Anderzijds grijpen we het thema aan om ook de internationale blik bij onze medewerkers te versterken en ons onderwijs te verbeteren door internationale professionaliseringsactiviteiten, en samenwerkingen en uitwisselingen met scholen in het buitenland.

Projecten, activiteiten en uitvoering

De focus op internationalisering krijgt op diverse manieren vorm binnen de vo-locaties van Lentiz. Lentiz | Dalton College en Lentiz | Revislyceum zijn aangesloten bij het Global Citizen Network van Nuffic. Lentiz | Groen van Prinstererlyceum biedt tweetalig onderwijs aan, waarbij Engels bij ongeveer de helft van de vakken als instructie- en omgangstaal wordt gehanteerd.

De afgelopen jaren waren vier Lentiz vo-scholen betrokken bij zes door Erasmus+ gesubsidieerde uitwisselingsprogramma's. Eén van deze programma's was in 2022 al succesvol afgerond. De overige vijf programma's zijn in 2023 afgerond.

Accreditatie Erasmus+

Sinds 2021 hebben de Lentiz vo-scholen een accreditatie van Erasmus+. Dit is een erkenning waaruit blijkt dat wij duidelijke en toekomstbestendige internationaliseringsplannen hebben en hier verder mee aan de slag willen gaan. Deze accreditatie is verkregen op basis van het internationaliseringsplan van Lentiz, waarin onze internationaliseringsdoelstellingen op het gebied van inclusie, professionalisering en het opleiden van onze toekomstmakers worden beschreven. Dankzij deze accreditatie kunnen alle Lentiz vo-scholen invulling geven aan de doelen uit het internationaliseringsplan. De subsidiegelden worden besteed aan internationale ervaringen en reizen van leerlingen en/of medewerkers.

Afgelopen jaar hebben groepsreizen plaatsgevonden naar allerlei bestemmingen binnen Europa. Een voorwaarde voor deze gesubsidieerde 'groepsmobiliteiten' (groepsreizen) is dat de school een deel van het programma uitvoert met een school in het land van bestemming. Dit zorgt ervoor dat het internationale netwerk van onze scholen groeit en dat een grote groep leerlingen (zowel digitaal als in persoon) contact heeft met leerlingen uit andere landen. Dit wordt gezien als een sterk pluspunt van deze nieuwe vorm van reizen.

Daarnaast was het dankzij deze subsidie voor zowel onderwijzend als onderwijsondersteunend personeel mogelijk om professionalisering te volgen in het buitenland. Diverse medewerkers hebben in het buitenland jobshadowing of cursussen/training gevolgd, met als doel hun eigen kennis en vaardigheden te ontwikkelen en nieuwe inzichten op te doen op gebied van pedagogiek en vakdidactiek. In sommige gevallen pakken scholen dit breder op om een onderwijsvernieuwing binnen de school te stimuleren. Een goed voorbeeld hiervan is de reis naar Zweden, die een deel van de medewerkers van Lentiz | Groen van Prinstererlyceum al een aantal jaar op rij maakt.

Internationalisation@home

In 2023 waren de reisbeperkingen die ten tijde van de coronacrisis golden vrijwel geheel opgeheven. De scholen hebben daarom weer op diverse manieren aandacht gegeven aan internationalisering.

Op Lentiz | Groen van Prinstererlyceum haalde men de wereld de school in door middel van het wereldfestival dat zij organiseerden voor leerlingen van de TTO-afdeling. Tijdens dit wereldfestival maakten leerlingen kennis met andere culturen en deden zij ervaring op met het communiceren in een andere taal. Hierdoor werd een belangrijke bijdrage geleverd aan de ontwikkeling van diverse internationale competenties.

Op Lentiz | Revislyceum is internationalisering een structureel onderdeel van het curriculum. Vanaf het tweede leerjaar maakt internationalisering deel uit van het lesrooster middels het vak Global Learning. In dit vak sluit men met name aan bij diverse wereldthema's en de Sustainable Development Goals (SDG's) van de Verenigde Naties. Daarnaast werd er een projectweek georganiseerd waarin internationalisering, wereldburgerschap, voornoemde wereldthema's en de ontwikkeling van internationale competenties centraal stonden.

Ook op Lentiz | Revis MAVO is men inmiddels gestart met de invoer van het zelf ontworpen en ontwikkelde vak Global Learning. Docenten vormen een professionele leergemeenschap en passen het lesmateriaal dat reeds ontwikkeld is voor leerlingen van het Lentiz | Revislyceum (havo en vwo) aan, aan de eigen leerlingen.

Middelbaar beroepsonderwijs

Ambities, doelen en de uitvoering

De regio waarin Lentiz onderwijsgroep actief is, is sterk internationaal gericht: via de export van kennis en producten in de Greenport West-Holland, de Mainport, het wereldwijde Cittaslow-netwerk, de internationale samenwerkingsverbanden van de metropoolregio en de samenwerkingsverbanden met (internationale) bedrijven in de regio's ten noorden (Bleiswijk e.o.) en ten zuiden van Rotterdam (Barendrecht e.o. en Middelharnis e.o.).

Leven, studeren en werken in deze regio betekent dus ook de blik over de grens richten. Daarom heeft internationalisering een belangrijke plek binnen alle Lentiz-scholen. Alle scholen nemen deel aan uitwisselingen, projecten in het buitenland en/of internationaliseringsactiviteiten. In veel opleidingen wordt gericht gewerkt aan het

ontwikkelen van internationale competenties en het meegeven van minimaal één, maar het liefst meer internationale ervaring(en).

De MBO Raad streeft naar 10% mbo-studenten met een buitenlandse ervaring, stage of studie in 2025 (bron: www.mбораad.nl/themas/stage-bpv). Een verdere stijging ten opzichte van 2020 werd wel voorspeld, maar stagneerde vanwege de coronacrisis. Sinds de opheffing van de reisbeperkingen zijn studenten massaal van de mogelijkheid gebruik gaan maken om (werk)ervaring op te doen in het buitenland. Daarnaast nemen scholen steeds vaker het initiatief om met groepen (inclusief kansarmere studenten) gezamenlijk internationale ervaringen te ondernemen. Deze reizen zijn vaak gericht op het vergroten van beroepsvaardigheden, burgerschap en persoonlijke ontwikkeling.

In 2023 zijn ruim 230 Lentiz-studenten (= 12% van het totaal) naar het buitenland afgereisd voor een internationale stage, opleiding of andere activiteit. 180 van deze studenten hebben de mobiliteit ondernomen met subsidie vanuit de Europese Unie, wat in Nederland onder de naam Erasmus+ wordt gecoördineerd en uitgevoerd door Nuffic.

Naast de studenten die (mede) dankzij Erasmus+ een internationale ervaring hebben kunnen opdoen, hebben ongeveer vijftig studenten buiten deze subsidie om een buitenlandreis ondernomen.

Strategische partnerschappen Erasmus+

Voor de twee strategische partnerschapsprojecten gesubsidieerd door Erasmus+ die de afgelopen jaren liepen bij Lentiz, is het destijds noodzakelijk gebleken om creatief te laveren tussen de beperkingen en kansen als gevolg van de coronacrisis. Deze twee zogenaamde Key Action 2-projecten (KA2-projecten) vonden plaats bij Lentiz | MBO Maasland (dit was DENISE, gericht op de paardenhouderij, www.erasmusgreenschools.eu) en Lentiz | MBO LIFE College (dit was To The Top, met de focus op leren door internationale vakwedstrijden te organiseren).

Mbo-consortium en accreditatie

Zoals beschreven werkt Lentiz onderwijsgroep rondom de (individuele) internationale reizen voor studenten en medewerkers al vele jaren succesvol samen in een consortium met Yuverta.

Voor de start van het Erasmus+-programma 2021-2027 moest een plan worden ingediend voor het verkrijgen van een zogenaamde accreditatie. Deze accreditatie stelt de organisaties in staat vereenvoudigd subsidiegelden aan te vragen. In januari 2021 heeft het consortium deze accreditatie toegekend gekregen. Dit geeft Lentiz de mogelijkheid om de internationaliseringsdoelstellingen die in het plan staan beschreven op het gebied van inclusie, duurzaamheid, professionalisering en digitalisering te gaan realiseren. Daarnaast heeft Erasmus+ op basis van de resultaten in het verleden en de kwaliteit van de eindrapporten van de voorgaande subsidieperiodes het Label of Excellence toegekend aan het consortium. Dit is de erkenning van de kwaliteit op het gebied van de ontwikkeling, uitvoering en verantwoording van internationaliseringsactiviteiten door de mbo-locaties van Yuverta en Lentiz.

1.7.6. Onderzoek

Kenmerkend voor Lentiz onderwijsgroep is dat we, mede vanuit de regionale gebiedsbenadering, onderzoek op gang brengen met als doel een kwaliteitverhogend effect

op de opleidingen. Lentiz participeert daarom in samenwerkingsverbanden en initieert regionale projecten in het domein van leren, werken en onderzoek.

Lentiz heeft samen met Hogeschool Inholland en stichting Greenport Horti Campus (GHC) een succesvolle aanvraag gedaan in het kader van de landelijke Subsidie Opschaling verduurzaamde PPS in het beroepsonderwijs. Dit is onderdeel van het GHC Katapult-programma van het Nationaal Groeifonds waarbij in totaal vijftien zogenaamde high impact publiek-private samenwerkingen (PPS-en) zijn geselecteerd. Focus bij onze aanvraag ligt op het realiseren van een hechter ecosysteem met onderwijs, onderzoek, overheden, de drie GHC-campusen (zie paragraaf 4.6.1.) op maat van het bedrijfsleven. Inhoudelijke thema's daarbij zijn energieneutraal in 2030 in combinatie met digitalisering. Daarbij is ruime aandacht voor innovatie van de beroepspraktijk, het herijken van de bestaande mbo- en hbo-opleidingen, inclusief training van docenten, het ontwikkelen van een vraaggestuurd leven lang ontwikkelen-pakket voor bedrijven en hun medewerkers, extra faciliteiten op de drie campusen en borging van de resultaten in de GHC als ecosysteem.

De aanvraag in het kader van deze opschalingsregeling is ondersteund door de drie brancheorganisaties rondom teelt, techniek en logistiek/handel: respectievelijk Glastuinbouw Nederland, AVAG en het GroentenFruit Huis. Zij hebben zich, samen met Royal FloraHolland, garant gesteld voor het werven van minimaal negentig bedrijven die met personele inzet de uitvoering van dit programma zullen versterken.

Met dit Katapult-programma zetten GHC, de drie campusen en de daaraan verbonden partners een volgende stap in de versterking van dit ecosysteem gericht op grotere innovatiekracht, het beter benutten van talent door een leven lang ontwikkelen bij ondernemers en een betere bijdrage vanuit dit cluster aan het oplossen van de maatschappelijke opgaven. Lentiz speelt hierin niet alleen voor haar mbo-scholen maar ook voor haar vo-scholen, een belangrijke rol. Wat betreft de vo-scholen gaat het met name om het bewerkstelligen van doorlopende leerlijnen vanuit het vo naar het mbo.

Deze succesvolle aanvraag is voor Lentiz een logische vervolgstap op jarenlang investeren in het concept van integrale gebiedsbenadering en in de genoemde campusen met de daaraan verbonden partners. De aanvraag laat ook zien dat hier krachtige samenwerkingsverbanden zijn ontstaan die in het kader van deze regeling een volgende gezamenlijke stap kunnen zetten. De kwaliteitsagenda mbo is daarbij zodanig opgesteld dat ze complementair is aan de investeringen in het kader van het GHC Katapult-programma.

We geven vanuit onze strategie ook vorm aan onderzoekend leren binnen zowel onze vo- als onze mbo-scholen. Onderzoekend leren, gesteund door onze drie practoraten Food, health & technology, Circulaire manege en hippische innovatie en Circulaire kas en tuinbouw innovatie, stelt studenten in staat om op projectbasis te werken aan real-life vraagstukken, vaak aangedragen door onze partners uit het bedrijfsleven. Hierdoor geven we onder leiding van onze practoraten vorm aan praktisch onderzoek op maatschappelijk relevante thema's als eiwittransitie, op weg naar digitale en energieneutrale tuinbouw en dierenwelzijn. Onderzoekend leren krijgt hierbij vorm, waarbij onze studenten inhoudelijk een nieuwsgierige en onderzoekende houding ontwikkelen.

2. Thema's vanuit wet- en regelgeving

In 2023 zijn er, aanvullend op bestaande programma's, nieuwe aandachtspunten bijgekomen. In het voortgezet onderwijs is door de Subsidieregeling heterogene brugklassen meer aandacht gekomen voor andere of latere determinatie en voor basisvaardigheden, als Nederlands en rekenen. In het mbo waren de aandachtspunten de basisvaardigheden, onderzoekend leren, het herijken van loopbaan en burgerschap, stagediscriminatie, de beoordeling van de examencommissies en keuzedelen.

2.1. Middelbaar beroepsonderwijs

2.1.1. Publiek-private arrangementen

Samen met bedrijven, organisaties, overheden en onderwijs in de regio geven we de toekomst van de regio vorm. Deze integrale gebiedsbenadering is voor Lentiz leidend in haar visie op onderwijs. De Lentiz-scholen en het contractonderwijs profileren zich op basis van kansen en uitdagingen binnen een economische en sociaal-maatschappelijke context. Om hierin relevant te blijven, onderhouden we een groot netwerk van partnerorganisaties en bedrijven, en participeren we in onderwijskundige publiek-private arrangementen.

In artikel 3 van de beleidsregel Investeren met publieke middelen in private activiteiten staan de voorwaarden vermeld. De publiek-private arrangementen waarin Lentiz participeert zijn in lijn met de wettelijke taak van de instelling. Er worden door Lentiz géén publieke middelen ingezet voor private activiteiten. Er is dan ook geen sprake van gerealiseerde positieve of negatieve financiële resultaten.

In 2023 participeerde Lentiz in de volgende onderwijskundige publiek-private arrangementen.

De **stichting Greenport Horti Campus** werd op 12 november 2012 opgericht door de toenmalige partners uit het onderwijsveld en het bedrijfsleven. Het doel van de stichting is de samenwerking tussen overheid, onderwijs en bedrijfsleven op het gebied van tuinbouw in zijn algemeenheid, te bevorderen. Vanuit de stichting zijn verschillende projecten geïnitieerd, waaronder de realisatie van het World Horti Center in Naaldwijk. Verschillende andere projecten zijn ook, dankzij bemiddeling van deze stichting, gerealiseerd.

In april 2015 is de **Stichting Greenport Westland Oostland** (statutaire naam) opgericht, maar zij wordt ook wel (**stichting**) **Greenport West-Holland** genoemd. De activiteiten van deze stichting hebben betrekking op de organisatie van intensieve afstemming en samenwerking tussen overheden, bedrijfsleven en kennisinstellingen ten behoeve van het verwerken en verduurzamen van het tuinbouwcomplex in de tuinbouwgebieden Westland en Oostland, zowel regionaal en nationaal als internationaal. Daarnaast richt de stichting zich op concrete projecten van algemeen nut (voor studenten, onderwijsinstellingen, bedrijven en overheden binnen de stichting). In 2018 is het Innovatiepact van Greenport West-Holland door de partners, waaronder Lentiz, ondertekend met als ambitie: 'Het meest toonaangevende internationale tuinbouwcluster ter wereld te blijven als internationaal knooppunt voor technologische en businessinnovatie: Feeding & Greening the Mega-cities of the Future. Door gezamenlijk doorbraken te realiseren die alleen nooit bereikt zullen worden.'

De **stichting Food Innovation Academy (stichting FIA)** is op 23 december 2016 opgericht om te voorzien in de behoefte aan nieuw personeel voor Rijnmondse bedrijven in de levensmiddelentechnologie. Jongeren hebben behoefte aan werk en aan opleidingen die uitzicht bieden op een baan. Die match werd eerder niet gemaakt door onbekendheid met de

sector. Daarom is op initiatief van Lentiz, Regional Food Council Rotterdam, Human Capital Agenda, Topsector AgroFood, gemeente Vlaardingen en Royal Steensma B.V. de stichting FIA opgericht, met aansprekende opleidingen en uitzicht op werk in een inspirerende omgeving. In stichting FIA werken de bedrijven in de levensmiddelen technologie en het onderwijs nauw samen om studenten een inspirerende opleiding aan te bieden, en zo jaarlijks een gewenst aantal foodoperators op de arbeidsmarkt te krijgen. Het bedrijfsleven, onderwijs en decentrale overheden hebben afspraken over de samenwerking vastgelegd in samenwerkingsovereenkomsten.

De **Food Innovation Academy** is in februari 2018 in het leven geroepen. De stichting is een vierjarige publiek-private samenwerkingsovereenkomst tussen het mbo, hbo en partners in de voedingssector, en wordt mede bekostigd uit het Regionaal Investeringsfonds mbo (RIF). De Food Innovation Academy is een samenwerkingsverband met ruim vijftien partners uit het bedrijfsleven, onderwijs en (decentrale) overheid. Studenten die een Lentiz mbo-opleiding Food (niveaus 2, 3 en 4) met goed gevolg afronden, hebben garantie op een baan bij een van de aangesloten bedrijven.

De **stichting Equestrum** heeft als doel professionalisering en innovatie binnen de paardensportwereld te realiseren. Binnen het kenniscentrum werken onderwijs, overheid en bedrijfsleven nauw samen. Lentiz is in augustus 2017 gestart met de eerste (internationale) mbo-opleiding Paardensport, naast de al bestaande opleiding Paardenhouderij. Daarnaast organiseert Lentiz onder meer, in nauwe samenwerking met KNHS, FNRS en KWPN, clinics en inspiratiebijeenkomsten om kennis te delen en innovatie aan te jagen. In samenwerking met private partners wordt gewerkt aan de realisatie van een campus voor de hippische wereld.

In januari 2022 is een vierjarige publiek-private samenwerkingsovereenkomst gesloten tussen het mbo, lokale overheden en het bedrijfsleven, onder de naam

Samenwerkingsovereenkomst Equestrum. Deze samenwerking wordt mede bekostigd uit het Regionaal Investeringsfonds mbo (RIF). De betrokken partijen werken nauw samen aan de totstandkoming van de Equestrum Campus. Dit is de plek waar, vanuit deze samenwerking, de doorontwikkeling en internationalisering van de hippische opleidingen van Lentiz en de doorontwikkeling van het practoraat Circulaire manege en hippische innovatie plaatsvindt. Dit gebeurt met faciliteiten die passen bij modern mbo-beroepsonderwijs inclusief het onderzoekend leren/leren onderzoeken, zoals het Lokaal van de Toekomst, de Slimme Stal, de Natuurlijke Apotheek en de Multifunctionele Paardenkliniek. Op deze manier dragen de opleidingen niet alleen bij aan het leveren van voldoende en goed opgeleid talent dat aansluit op de hippische sector, maar ook aan het versterken van de betrokken hippische bedrijven rondom innovatie en leren omgaan met maatschappelijke thema's als duurzaam werken en paardenwelzijn.

In juni 2018 is de **stichting World Horti Center** opgericht. Deze stichting streeft ernaar om kennis en kunde ten aanzien van de tuinbouwsector te verenigen vanuit de invalshoeken onderwijs op het gebied van tuinbouw, wetenschappelijk onderzoek op het gebied van tuinbouw en het bedrijfsleven dat actief is in de tuinbouwsector. Tevens houdt de stichting zich bezig met het voorbereiden van en adviseren over beleid en strategie ten aanzien van de ontwikkeling van het World Horti Center, met inachtneming van de hiervoor genoemde invalshoeken.

De **Vereniging Ambachtelijk IJscentrum** is in 2020 opgericht met als doel het (doen) bevorderen van de naamsbekendheid van het beroep van de ambachtelijke ijsbereider bij het

publiek, en het beroep positief in de markt te zetten. Dit gebeurt onder andere door de opleidingsmogelijkheden voor dit beroep te promoten.

In 2023 is **een vierjarige publiek-private samenwerkingsovereenkomst** gesloten, met een verlengingsoptie van twee jaar, tussen stichting Greenport Horti Campus, Hogeschool Inholland en Lentiz met als doel samen te werken aan de uitvoering van de regiovisie en het projectplan **Verbinden en opschalen in actie**. De samenwerking wordt mede bekostigd vanuit het **Nationaal Groeifonds**. Ze biedt de kans om de samenwerking tussen bedrijven, onderwijsinstellingen, de regionale campussen en de Greenport Horti Campus Westland, Oostland en Barendrecht verder uit te werken en te verduurzamen ten behoeve van een sterke innovatiekracht bij ondernemers en het beter kunnen aanpakken van grote maatschappelijke opgaven. Focuspunten in dit project zijn energieneutraal in 2030 en de digitalisering van het tuinbouwcluster.

2.1.2. Keuzedelen en onderwijsprogramma's met minder uren

Binnen Lentiz onderwijsgroep worden geen keuzedelen aangeboden die betrekking hebben op persoonlijke, culturele of levensbeschouwelijke vorming. Er is ook geen afwijking op de koppeling van keuzedelen aan de kwalificatie. Op individuele basis kan een student of deelnemer wel kiezen om een keuzedeel van een andere opleiding te volgen. Er worden geen onderwijsprogramma's aangeboden die afwijken van de wettelijke norm.

2.1.3. Leven lang ontwikkelen

Een aanzienlijk deel van de studenten van Lentiz gaat na het behalen van het mbo-diploma aan het werk. We constateren in toenemende mate dat deelnemers interesse hebben in bbl-trajecten en we zien het aantal studenten in deze trajecten dan ook toenemen in 2023. Ook de vraag naar praktijkverklaringen, mbo-verklaringen en certificaten is het afgelopen jaar toegenomen. We bereiden ons voor op een onderwijssysteem waarin een mbo-opleiding slechts een start is, die leidt tot een leven lang ontwikkelen. Lentiz | Cursus & Consult heeft daartoe de visie op zijn onderwijsaanbod herzien en benadert de verschillende markten actief.

Door de activiteiten en het netwerk van Lentiz | Cursus & Consult is er goed zicht op de extra scholing waaraan werkgevers en werknemers behoefte hebben. Terugkoppeling naar het reguliere onderwijs versterkt het onderwijsprogramma van de opleidingen. Hierbij speelt Lentiz | Cursus & Consult ook een actieve rol in het versterken van leven lang ontwikkelen in de Greenport Horti Campus Westland, Oostland en Barendrecht, de voedingsindustrie (mede in relatie tot de FIA, waar het IJscentrum en de Patisserie Academie zijn gevestigd) en de hoveniersbranche met onder andere de brancheopleidingen vanuit de hotspot Zuid-West Nederland. We hebben onze opleidingen onder de aandacht gebracht bij UWV, Werkcentrum Rijnmond, gemeenten, arbeidsloketten, etc. De groene sector is een arbeidsmarkt met veel potentie en een toegenomen vraag naar mbo-geschoolde medewerkers, waar Lentiz een belangrijke rol in kan spelen.

2.1.4. Bedrijfsopleidingen

Lentiz | Cursus & Consult biedt bedrijfsopleidingen (bbl), derdeleerwegtrajecten en cursus- en contractonderwijs aan in het kader van een leven lang ontwikkelen van medewerkers, zij-instromers en starters op de arbeidsmarkt. De sectoren waarop Lentiz | Cursus & Consult zich richt, bevinden zich vooral in het groene domein: de voedingsindustrie, agro- en verslogistiek,

bloemsierkunst, hoveniers- en loonbedrijven, glastuinbouw en de diersector. Daarnaast speelt Lentiz | Cursus & Consult een belangrijke rol in internationale trajecten.

Als opleidingspartner richt Lentiz | Cursus & Consult zich op het ontwikkelen van talent in organisaties en draagt bij aan verhoging van de productiviteit, het vermogen tot innovatie en persoonlijke groei en het versterken van hun imago als aantrekkelijke werkgever. Lentiz | Cursus & Consult werkt vanuit de vraag van de markt en helpt bedrijven zich voor te bereiden op de toekomst. Grote gemeenschappelijke thema's, zoals duurzaamheid, energietransitie, digitalisering en robotisering, staan hierbij centraal.

Lentiz | Cursus & Consult werkt nauw samen met de mbo-scholen van Lentiz, bedrijven, organisaties en andere onderwijspartners.

2.1.5. Wijzigingen opleidingsaanbod

Er zijn geen wijzigingen in het opleidingsaanbod naar aanleiding van beperkt arbeidsmarktperspectief en doelmatige verzorging van een opleiding.

2.1.6. Segmentatie deelsectoren

Alle mbo-opleidingen van Lentiz onderwijsgroep zijn gericht op het groene domein: de voedings-, dieren- of plantensector in de groene leefomgeving.

2.1.7. Mbo-studentenfonds

Vanaf 2022 hebben alle opleidingen een zogenaamde regeling mbo-studentenfonds opgesteld. Doel van dit fonds is om te zorgen dat studenten, ondanks financiële belemmeringen, toch kunnen deelnemen aan het mbo. Deze regeling wordt gebruikt voor het betalen van de schoolkosten. Ze is ook bedoeld voor studenten die meedoen aan ondernemingsraden of organisaties die het mbo verbeteren.

Om onze studenten daarover goed te informeren, is vanaf september 2023 de folder Handreiking Lentiz mbo-studentenfonds regeling beschikbaar. De inzet van het mbo-studentenfonds is verwoord in de slogan Geld hoeft geen belemmering te zijn. In onderstaande tabel zijn de gegevens over 2023 met betrekking tot de regeling mbo-studentenfonds verantwoord.

Omschrijving	Aantallen aanvragen en toekenningen	Totaalkosten van de toekenningen	Gemiddeld bedrag van de toekenningen
a. Mbo-studenten die lid zijn van een studentenraad als bedoeld in artikel 8a.1.2 WEB, van een andere door het bevoegd gezag ingestelde medezeggenschapsstructuur of van het bestuur van een studentenorganisatie van enige omvang met volledige rechtsbevoegdheid.	-	-	-
b. Mbo-studenten die activiteiten verrichten op bestuurlijk of maatschappelijk gebied die naar	-	-	-

het oordeel van het bevoegd gezag mede in het belang zijn van de instelling of van het onderwijs dat de student volgt.			
c. Mbo-studenten, of diens wettelijk vertegenwoordigers, die aantoonbaar onvoldoende financiële middelen hebben voor de aanschaf van onderwijsbenodigdheden waarover de student geacht wordt te beschikken.	Aanvragen 27 Toegekend 27	€ 12.245	€ 454
d. Mbo-studenten die in verband met de aanwezigheid van een bijzondere omstandigheid studievertraging hebben opgelopen.	-	-	-

2.1.8. Helderheid in de bekostiging van het beroepsonderwijs en volwasseneneducatie Thema 1 Uitbesteding

In 2023 is er geen bekostigd onderwijs uitbesteed aan niet-bekostigde instellingen of organisaties.

Thema 2 Investeren van publieke middelen in private activiteiten

Lentiz onderwijsgroep heeft in 2023 geen publieke middelen ingezet voor private activiteiten. In 2023 participeerde Lentiz wel in een aantal publiek-private samenwerkingen (PPS-en). Een toelichting op deze samenwerkingen staat in paragraaf 2.1.1. Publiek-private arrangementen.

In het kader van de beleidsregel Investeren met publieke middelen in private activiteiten heeft Lentiz in kaart gebracht welke activiteiten onder deze beleidsregel vallen. Op het gebied van detacheringen van personeel en verhuur van onroerende zaken kan gesteld worden dat Lentiz 'in control' is. De opbrengsten van detacheringen van personeel waren in 2023 beperkt, circa 0,25 % van de baten kan hieronder worden geschaard. Verhuur van onroerende zaken betreft slechts circa 0,75 % van de baten. De verhuur van onroerende zaken betreft voornamelijk verhuur van ruimten aan externe onderwijsinstellingen. Administratief zijn de baten en lasten separaat per onderdeel zichtbaar.

Contractonderwijs

Bij het contractonderwijs moet sprake zijn van een onderwijskundige meerwaarde of een versterking van de continuïteit van het reguliere beroepsonderwijs. Contractonderwijs wordt uitgevoerd tegen integrale kostprijs. Bij achterblijvende omzet is het mogelijk om de kostenstructuur aan te passen. Er is sprake van een beperkt risico.

De genoemde activiteiten onder dit thema passen binnen het gestelde kader van de beleidsregel Investeren met publieke middelen in private activiteiten.

Thema 4 Les- en cursusgeld niet betaald door de student zelf

In 2023 hebben geen les- of cursusgelddbetalingen door Lentiz plaatsgevonden. Als het cursusgeld niet door studenten zelf maar door derden wordt betaald, dan ligt hier in alle

gevallen een schriftelijke machtiging aan ten grondslag. Er heeft niemand aanspraak hoeven maken op het mbo-studentenfonds voor de betaling van les- en cursusgeld.

Thema 5 In- en uitschrijving en inschrijving van studenten in meer dan één opleiding tegelijk

Voor het in- en uitschrijven vlak voor of na een teldatum gelden strikte interne regels die voldoen aan de door het ministerie van OCW gestelde bekostigingsvoorwaarden. Als een student tegelijkertijd voor meer opleidingen staat ingeschreven, komt hij slechts eenmaal voor bekostiging in aanmerking.

Uitschrijvingen (tussen 1 oktober 2023 en 1 januari 2024)	Aantal studenten
Met diploma	26
Zonder diploma*	64
Totaal aantal uitschrijvingen	90
* Uitschrijfredenen zonder diploma:	
- naar andere opleiding buiten Lentiz	5
- overige uitschrijfreden	59

Inschrijvingen (tussen 1 oktober 2023 en 1 januari 2024)	Aantal studenten
Waarvan bol	27
Waarvan bbl	105
Totaal	132

Thema 6 De student volgt een andere opleiding dan die waarvoor hij is ingeschreven

Het is niet te voorkomen dat sommige studenten tijdens een opleiding overstappen naar een andere opleiding (omzwaaien). Dankzij gerichte loopbaanbegeleiding en een breed aanbod aan opleidingen kunnen de meeste omzwaaiers ingeschreven blijven bij Lentiz. Het beleid is erop gericht om elke student een passende opleiding te bieden, die wordt afgesloten met een diploma.

Omzwaaiers - veranderd van Crebo (tussen 1 oktober 2023 en 1 januari 2024)	Aantal studenten
Waarvan bol	19
Waarvan bbl	2
Totaal	21

Thema 7 Bekostiging van maatwerktrajecten ten behoeve van bedrijven

In 2023 organiseerde Lentiz maatwerktrajecten voor een aantal bedrijven in de agri- en foodsector. Hierbij gaat het alleen om maatwerktrajecten gericht op deelname aan een in het Crebo geregistreerde opleiding, met het oogmerk het traject met succes af te ronden met een diploma. In maatwerktrajecten werkt Lentiz samen met het bedrijfsleven om adequaat te kunnen inspelen op de regionale behoeften. Voor het behalen van een diploma moet een deelnemer aan alle kwalificatie-eisen voldoen.

Bedrijf	Opleiding
ACV	Medewerker natuur, water en recreatie
AgroCare	Assistent logistiek
AgroCare	Assistent plant, dier of groene omgeving
Celdomy	Assistent logistiek
Combivliet	Assistent plant, dier of groene omgeving
EveryD Flowers	Assistent plant, dier of groene omgeving
Frestia B.V.	Assistent plant, dier of groene omgeving
Gebroeders Wubben	Assistent plant, dier of groene omgeving
Greenpack	Assistent plant, dier of groene omgeving
Hilton Foods Holland	Medewerker agrohandel en logistiek
Hilton Foods Holland	Medewerker voeding en technologie
Hilton Foods Holland	Vakbekwaam medewerker voeding en technologie
KP Holland	Assistent plant, dier of groene omgeving
Lans Westland	Assistent plant, dier of groene omgeving
Lans Dinteloord	Assistent plant, dier of groene omgeving
Looye	Assistent logistiek
Looye	Assistent plant, dier of groene omgeving
Marjoland	Assistent plant, dier of groene omgeving
Menken Orlando B.V.	Assistent horeca, voeding of voedingsindustrie
Menken Orlando B.V.	Medewerker voeding en technologie
Menken Orlando B.V.	Vakbekwaam medewerker voeding en technologie
Opti-flor Experience	Assistent plant, dier of groene omgeving
Tuinbouwbedrijf F.J.J. de Koning	Assistent plant, dier of groene omgeving
Ter Laak Orchids	Assistent plant, dier of groene omgeving
Verheij Integrale groenzorg	Assistent plant, dier of groene omgeving
Verheij Integrale groenzorg	Medewerker hovenier
Verheij Integrale groenzorg	Vakbekwaam hovenier
VG Orchids	Assistent plant, dier of groene omgeving
Vitensa BV	Assistent plant, dier of groene omgeving
Voorne-Putten Werkt B.V.	Assistent plant, dier of groene omgeving
Voorne-Putten Werkt B.V.	Medewerker natuur, water en recreatie

Thema 8 Buitenlandse studenten

Lentiz verzorgt alleen onderwijs in Nederland. Buitenlandse studenten die hier rechtmatig verblijven en voldoen aan de inschrijfvoorwaarden, komen in aanmerking voor bekostiging. Soms lopen studenten stage in het buitenland. Ook in deze gevallen wordt het onderwijs overwegend in Nederland verzorgd.

2.1.9. Maatschappelijke thema's

Gelijke kansen en kwetsbare jongeren

Bij Lentiz onderstrepen we het belang van gelijke kansen omdat we ervan overtuigd zijn dat ieder individu het recht heeft zijn potentieel volledig te benutten. Dit principe is onafhankelijk van achtergrond, gender, ras, religie of financiële situatie. Het creëren van een inclusieve leeromgeving waar iedere student zich welkom, veilig en ondersteund voelt, staat bij ons voorop. We streven ernaar dat onze studenten hun unieke talenten en perspectieven kunnen delen in een omgeving die ze daartoe aanmoedigt en faciliteert.

Tegelijkertijd zien we dat met name mbo-studenten extra kwetsbaar kunnen zijn en meer ondersteuning nodig hebben. In de afgelopen jaren hebben we ons ingezet om deze uitdagingen aan te pakken door de loopbaanoriëntatie en loopbaanbegeleiding te verstevigen, verder te investeren in stagebegeleiding, de toegankelijkheid van ons onderwijs te waarborgen en ondersteuning te bieden bij het vinden van werk in de vorm van nazorg. Ook hebben we wederom veel aandacht gehad voor het toegankelijker maken van ons onderwijs voor studenten met diverse achtergronden. Dit deden we onder andere door goed te communiceren over het Lentiz mbo-studentenfonds en gerichte begeleiding te bieden aan studenten die extra ondersteuning nodig hebben.

Wij geloven dat de campussen van Lentiz een belangrijke rol spelen in het bevorderen van gelijke kansen voor onze studenten. Door de intensieve samenwerking binnen onze campussen is de positie van onze studenten versterkt, wat resulteert in een hogere doorstroom naar het hbo en de arbeidsmarkt.

Bovendien heeft de focus op stagebegeleiding en de aanpak van stagediscriminatie geleid tot een omgeving waarin stagediscriminatie minder voorkomt dan initieel verwacht. Desondanks hebben we geconstateerd dat studenten zich nog niet altijd volledig erkend voelen in hun rol. Dit pakken we aan door de begeleiding verder te intensiveren en deze in nauwe samenwerking met de studenten zelf vorm te geven. In 2023 hebben we dan ook stappen gezet om de studentenraden binnen Lentiz beter te positioneren. Het is duidelijk geworden dat het animo onder jongeren om deel te nemen aan de studentenraden gestimuleerd moet worden, evenals ondersteuning van de studenten die zitting nemen in de studentenraden. Deze gerichte acties zullen ook in de komende jaren een speerpunt blijven.

Gelijke kansen blijven hoog op onze agenda staan en zijn verankerd in de kwaliteitsagenda mbo voor de komende jaren. We gaan gelijke kansen voor alle studenten, tevens vanuit ons strategisch meerjarenplan, voortzetten en verder versterken. Dit doen we niet alleen door continuering van onze huidige initiatieven, maar ook door constant te zoeken naar nieuwe manieren om inclusiviteit en gelijkheid binnen ons onderwijs te bevorderen.

Verbeteren aansluiting onderwijs en arbeidsmarkt

In een wereld die voortdurend verandert, waar traditionele structuren vervagen en nieuwe mogelijkheden slechts in contouren zichtbaar worden, ziet Lentiz het als haar opdracht om zowel een bron van stabiliteit als een voorloper van innovatie te zijn. Het is onze missie om studenten niet alleen klaar te stomen voor de arbeidsmarkt van vandaag, maar ook om ze te vormen tot burgers die klaar zijn voor de maatschappij van morgen.

Onze aanpak, gekenmerkt door de integrale gebiedsbenadering, stemt het onderwijsaanbod van elke Lentiz-school af op de specifieke dynamiek en behoeften van de eigen regio. Verrijkt met een internationale focus en de integratie van wereldburgerschap in alle opleidingen, zetten we in op leven lang ontwikkelen en bieden we gerichte begeleiding en ondersteuning. Hiermee bereiden we onze studenten voor op de uitdagingen en kansen die spelen op de regionale arbeidsmarkt.

Terugblikkend op het afgelopen jaar, zijn we trots op de sterke samenwerkingsgerichte verbindingen die we hebben gerealiseerd met bedrijven en partners in alle regio's. Dit heeft geleid tot de succesvolle implementatie van nieuwe doelstellingen uit onze kwaliteitsagenda, gericht op maatschappelijke vraagstukken zoals vergroening, digitalisering, gezondheid en energie. Onze groene opleidingen sluiten naadloos aan bij deze thema's, en tonen de vruchtbare samenwerking tussen bedrijfsleven, overheid, zorg en onderwijs. Een mooi

voorbeeld hiervan is het, in samenwerking met Albeda College, gemeente Vlaardingen en ontwikkelcombinatie Van Adrighem-Leyten, aangekochte stuk grond van District U. Hier verrijst een nieuw schoolgebouw waar Lentiz (vmbo en mbo) en Albeda College (mbo) samen zorgen voor onderwijs met een prachtige doorlopende leerlijn. Ook innovatieve ontwikkelingen, zoals de totstandkoming van een vooraanstaande campus in de hippische sector, benadrukken het succes van onze gezamenlijke inspanningen. Door in te zetten op hybride onderwijs en onderzoekend leren, faciliteren we een leeromgeving waarin studenten hun kennis verrijken. Dit onderzoekend leren, gesteund door onze practoraten, stelt studenten in staat om op projectbasis te werken aan real-life vraagstukken, vaak aangedragen door onze partners uit het bedrijfsleven.

Het belang van leven lang ontwikkelen wordt ook steeds duidelijker naarmate de arbeidsmarkt sneller evolueert. Flexibiliteit en aanpassingsvermogen zijn essentieel en werknemers moeten continu nieuwe vaardigheden ontwikkelen om relevant te blijven. Lentiz speelt hierop in door niet alleen reguliere studenten te ondersteunen, maar ook door trajecten aan te bieden voor voortdurende professionele ontwikkeling.

Vooruitkijkend zet Lentiz haar inzet voort bij de ontwikkeling van het campusconcept, de uitbreiding van hybride leeromgevingen en het versterken van de samenwerking met bedrijven en regionale partners.

2.1.10. Kwaliteitsagenda mbo 2023

In deze paragraaf geven wij onze reflectie op de kwaliteitsagenda mbo 2023, een periode waarin we, ondanks uitdagingen, stappen voorwaarts hebben gezet in het verhogen van de onderwijskwaliteit. Sinds de start van de kwaliteitsmiddelen in 2015, is onze instelling gecommitteerd geweest aan het zorgvuldig en gericht inzetten van deze middelen, in overeenstemming met de geldende regels en de verwachtingen van onze stakeholders.

De overgang naar de tussenregeling kwaliteitsafspraken mbo 2023 bood de kans om de toegekende kwaliteitsmiddelen en activiteiten te continueren, met nadrukkelijke aandacht voor het adresseren van de meest urgente thema's uit de werkagenda 2024-2027. Deze aanpak heeft ons in staat gesteld nauwkeuriger in te spelen op de behoeften van onze studenten en de vereisten van de hedendaagse arbeidsmarkt, terwijl we tevens de fundering legden voor de langetermijndoelen, zoals vastgesteld in de nieuwe regelgevingsperiode van 2024 tot 2027.

Door de ondertekening van de landelijke werkagenda mbo op 14 februari 2023, met een breed scala aan betrokken partijen inclusief JOB, BVMBO, MBO Raad en het ministerie van OCW, is een stevig fundament gelegd voor onze gezamenlijke toekomstige inspanningen. In 2023 hebben we een geïntegreerde benadering toegepast om de ambities uit de vorige kwaliteitsagenda te implementeren. Hierbij zochten we een evenwicht tussen het continueren van succesvolle initiatieven en het focussen op nieuwe relevante thema's. Onze aanpak zal blijven innoveren om stagediscriminatie aan te pakken, kwalitatieve stageplekken te vinden en te voldoen aan de arbeidstekorten in specifieke sectoren.

Onze verantwoording over de besteding van de kwaliteitsmiddelen is, hoewel in een aangepaste vorm, nog steeds gericht op transparantie en duidelijkheid. Door middel van de financiële rapportage via XBRL en de gedetailleerde toelichting in dit verslag, tonen we onze inzet voor zowel verantwoordelijk bestuur als vooruitgang.

Wij willen graag onze waardering uitspreken voor iedereen die heeft bijgedragen aan het behalen van onze doelstellingen in 2023. Dankzij de inspanningen, expertise en samenwerking hebben we belangrijke vooruitgang kunnen boeken in het realiseren van kwalitatief hoogstaand en toekomstbestendig mbo-onderwijs. We zien, met hernieuwde energie en vastberadenheid, uit naar voortzetting van deze weg in de jaren die voor ons liggen.

Onderwijs voor de toekomst: kwaliteit, onderzoek en innovatie

Onze toewijding aan onderwijs dat niet alleen voldoet aan de eisen van vandaag, maar ook anticipeert op de uitdagingen van morgen is onze missie. Vanuit onze integrale gebiedsbenadering zijn we dagelijks bezig met het vormgeven van onderwijs voor de toekomst, door ons aanbod af te stemmen op de vragen en behoeften die leven binnen de regio. Echter, het voldoen aan deze regionale vraag is slechts een deel van onze opdracht. Het continu volgen en integreren van ontwikkelingen op het gebied van kwaliteit en basisvaardigheden, zoals Nederlands, rekenen en burgerschap, vormt ook een essentieel onderdeel van ons onderwijs.

De aangescherpte aandacht voor basisvaardigheden, mede ingegeven door de werkagenda en de verscherpte focus van de Inspectie van het Onderwijs, heeft ons bewogen tot het verder verstevigen van onze inzet op deze gebieden. We hebben niet gewacht op de externe opdrachten om in actie te komen, want we waren reeds uit eigen beweging bezig met het oprichten van werkgroepen voor Nederlands, rekenen en burgerschap. In deze werkgroepen komen docenten van alle Lentiz-locaties samen om te werken aan het verbeteren van de kwaliteit van het onderwijs en de verdere professionalisering van onze docenten.

2.2. Voortgezet onderwijs

2.2.1. Maatschappelijke thema's voortgezet onderwijs

Passend onderwijs

Lentiz onderwijsgroep biedt al haar vo-leerlingen een passende opleiding. Vaak krijgen leerlingen een plek die het beste bij hen past op een reguliere afdeling van een van de Lentiz-scholen. Iedere Lentiz-school heeft de basisondersteuning ingericht. Soms is er extra ondersteuning nodig om het onderwijs goed te doorlopen. Voor dit doel zijn er leerwegondersteunend onderwijs (lwoo) en onder meer de afdeling Specifieke Zorg (LWO+) bij Lentiz | Geuzencollege. Ook binnen andere scholen is extra ondersteuning mogelijk waardoor specifieke leerlingen (VMBO4You en vso in vo) toch hun opleiding in een reguliere school kunnen volgen, zoals bij Lentiz | Floracollege in Naaldwijk, Lentiz | VMBO Maasland en Lentiz | VMBO LIFE College.

Lentiz participeert in twee samenwerkingsverbanden waarbinnen, op basis van het geldende ondersteuningsplan, afspraken zijn gemaakt over de te bieden basisondersteuning, de gezamenlijke voorzieningen in het regionale samenwerkingsverband en de specifieke arrangementen die voor leerlingen met extra ondersteuningsbehoefte beschikbaar zijn. De gelden die Lentiz voor specifieke ondersteuning ontvangt vanuit het samenwerkingsverband worden op de betreffende scholen ingezet conform het ondersteuningsplan. Door middel van een kwalitatieve verantwoording rapporteren de scholen aan het samenwerkingsverband.

Lwoo is een onderdeel van het aanbod passend onderwijs binnen het voortgezet onderwijs. De lwoo-middelen zijn bestemd voor vmbo-leerlingen die extra hulp nodig hebben bij het behalen van hun diploma. Of een leerling in aanmerking komt voor lwoo wordt bepaald door het regionale samenwerkingsverband. Voor lwoo-leerlingen ontvangt Lentiz een aanvullende

bekostiging. De lwoo-bekostiging wordt onder meer ingezet op het vormen van kleinere klassen, het geven van bijlessen en huiswerkbegeleiding en trainingen om een leerling beter te laten studeren. Naast de hiervoor genoemde onderwijsgerelateerde zaken hebben lwoo-leerlingen vaak ook extra ondersteuning nodig op het gebied van (complexe) sociaal-emotionele problemen. Mede hiervoor is een intern ondersteuningsteam ingericht waarbij op het niveau van de school extra ondersteuning geboden wordt.

Toetsing en examinering

De procedures rondom toetsing en examinering zijn afgelopen jaar op verschillende aspecten aangescherpt en procedureel beschreven. Binnen de verschillende scholen zijn – in navolging van wet- en regelgeving – de examencommissies (her)benoemd. Daarbij is vooral aandacht gegeven aan hun onafhankelijke positie en hun deskundigheid.

De examencommissies van de scholen hebben toegezien op een kwalitatieve uitvoering van toetsing en examinering. Ze doen daar in hun jaarverslagen verslag van en hebben dit, in samenspraak met de directie, voorgelegd aan de medezeggenschapsraden. Dankzij een sterke opbouw van de examenorganisatie is dit proces soepel en ordentelijk verlopen.

2.3. Nationaal Programma Onderwijs

In 2021 is het Nationaal Programma Onderwijs (NPO) in het leven geroepen om de achterstanden als gevolg van de coronacrisis (bijvoorbeeld op gebied van onderwijs en sociaal-emotionele en fysieke ontwikkeling) in te lopen en de langetermijneffecten voor jongeren te beperken. Al bij de bekendmaking van het NPO heeft Lentiz onderwijsgroep een regiegroep NPO ingericht, waarin de raad van bestuur afstemt met de ondersteunende diensten van de afdelingen Onderwijs en Controlling. Lentiz onderwijsgroep heeft ervoor gekozen om de NPO-gelden geheel te beleggen bij de scholen. Dit betekent dat deze, aanvullend op het schooljaarplan, een individueel NPO-schoolplan opgesteld hebben waarin de beoogde interventies voor het betreffende schooljaar beschreven staan.

Met behulp van een schoolscan hebben alle Lentiz-scholen in beeld gebracht welke aandachtspunten er in de school zijn en welke interventies in schooljaar 2022-2023 succesvol, dan wel minder succesvol waren. Vanuit deze bevindingen is een vervolgplan geschreven voor 2023-2024. Hierbij zijn wederom docenten, leerlingen en ouders betrokken. Tevens hebben de OR'en en MR'en van de betreffende scholen ingestemd met het plan.

Qua verslaglegging wordt in dit jaarverslag derhalve rekening gehouden met twee periodes uit twee opeenvolgende schooljaren, te weten periode A en B:

- A. januari 2023 t/m juli 2023 uit het NPO-schoolplan 2022-2023;
- B. augustus 2023 t/m december 2023 uit het NPO-schoolplan 2023-2024.

Interventies volgens menukaart vo en thema's bestuursakkoord mbo

De vo-scholen hebben hun doelen wederom laten aansluiten bij passende, kansrijke interventies van de menukaart vo. In het bestuursakkoord NPO zijn afspraken gemaakt over hoe het mbo de financiële middelen mocht besteden binnen de thema's. In onderstaande tabel wordt duidelijk uit welke onderdelen de menukaart voor het vo bestond en welke thema's er in het mbo waren.

Menukaart vo ³	Thema's bestuursakkoord mbo ⁴
A. Meer onderwijs (binnen of buiten reguliere schooltijden) om bij groepen leerlingen kennis bij te spijkeren.	Thema 1. Soepele in- en doorstroom.
B. Effectievere inzet van onderwijs om kennis en vaardigheden bij te spijkeren.	Thema 2. Welzijn van studenten en sociale binding met de opleiding.
C. Sociaal-emotionele en fysieke ontwikkeling van leerlingen.	Thema 3. Ondersteuning en begeleiding op het gebied van stages.
D. Ontwikkeling van de executieve functies van leerlingen.	Thema 4. Aanpak jeugdwerkloosheid.
E. (Extra) inzet van personeel en ondersteuning.	Interventies die gericht zijn op het inhalen en voorkomen van achterstanden.
F. Faciliteiten en randvoorwaarden.	

Realisatie interventies

Vanuit de raad van bestuur is een monitoringsprogramma opgezet. Hierbij is gekeken naar de mate waarin interventies uitgevoerd worden, welke interventies al dan niet succesvol zijn en waar eventuele aandachtspunten zijn.

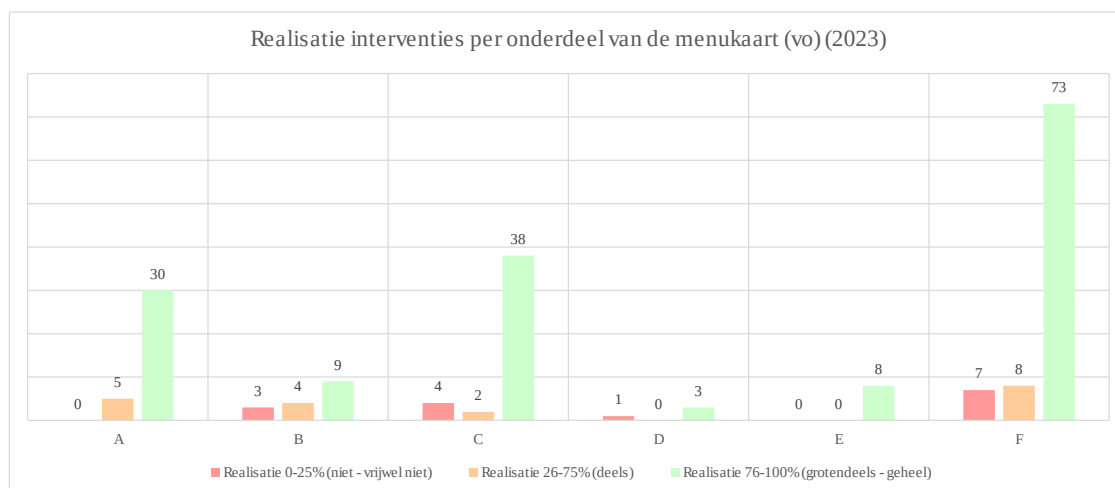
Interventies voortgezet onderwijs

Vrijwel alle Lentiz vo-scholen hebben de interventies voortgezet die zij in de voorgaande jaren hebben ingezet. Ook dit jaar is de tendens dat de meeste interventies hebben plaatsgevonden in de menukaart-onderdelen A (meer onderwijs), C (sociaal-emotionele en fysieke ontwikkeling van leerlingen) en F (faciliteiten en randvoorwaarden).

De inzet op deze drie onderdelen blijft belangrijk, net als professionalisering op deze gebieden. We zien dat er onverminderde tijd, aandacht en geld wordt ingezet voor de sociaal-emotionele ontwikkeling van leerlingen. De impact van de coronacrisis is nog steeds zichtbaar in de klas en scholen zien dat het gedrag van leerlingen is veranderd. Ook in 2023 zijn er activiteiten ingezet ter bevordering van de groepsdynamiek en het samenwerken.

³ Ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap (2021). *Menukaart - interventies waaruit u kunt kiezen*. <https://www.nponderwijs.nl/po-en-vo/menukaart/interventies-kiezen>

⁴ Ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap (2022). *Bestuursakkoord Nationaal Programma Onderwijs mbo en ho*. <https://www.nponderwijs.nl/documenten/publicaties/2021/05/21/bestuursakkoord-nationaal-programma-onderwijs-mbo-en-ho>

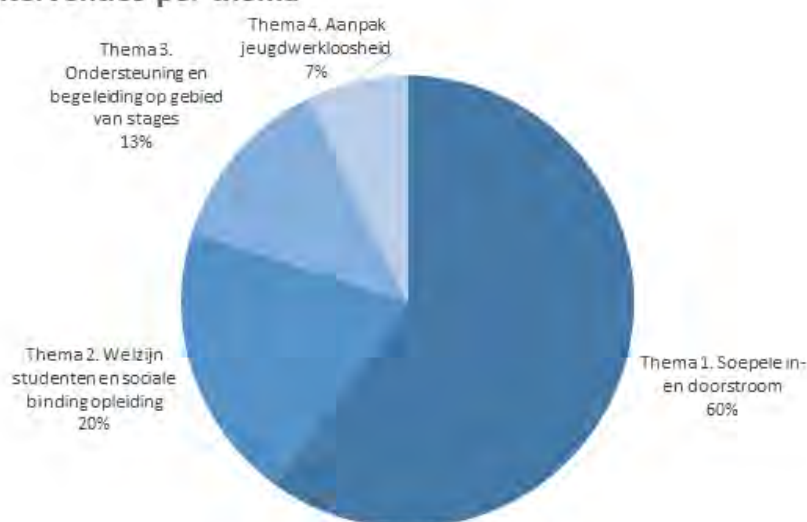
Figuur 1. Realisatie interventies per school (vo).

Er zijn geen middelen bovenschools ingezet.

Interventies middelbaar beroepsonderwijs

In 2023 hebben de Lentiz mbo-scholen grotendeels de interventies voortgezet die zij in de voorgaande jaren hebben ingezet. Figuur 2 laat zien dat de meeste interventies betrekking hebben op thema 1 (soepele in- en doorstroom) en thema 2 (welzijn studenten en sociale binding met de opleiding). Bij deze interventies valt te denken aan ondersteuning bij het leren (individuele begeleiding), het aanpakken van achterstanden, het opzetten van groepsvormende activiteiten en het weer aantrekkelijk maken van de opleiding (met activiteiten zoals bedrijfsbezoeken, excursies of gastlessen). De inzet op thema's 3 en 4 is lager. Hier wordt echter ook vanuit andere landelijke en/of regionale regelingen op ingezet.

% interventies per thema

Figuur 2. Percentuele verdeling van de interventies per thema (mbo).

De meeste van de interventies die zijn ingezet op het mbo, zijn volledig uitgevoerd. Figuur 3 laat zien hoeveel interventies 'niet-vrijwel niet', 'deels' of 'grotendeels-geheel' zijn uitgevoerd. De financiële middelen in het mbo waren in 2023 beperkt, waardoor het

moeilijker was om alle gewenste interventies uit te voeren. Waar mogelijk is dit met behulp van andere financiële middelen opgepakt.

Kwalitatieve analyse vo en mbo

In zowel het vo als het mbo werd ervaren dat leerlingen en studenten op sociaal-emotioneel gebied effect ondervonden van alle maatregelen en lockdowns rondom de coronacrisis. In 2021 zagen we echter dat een aantal activiteiten die gericht waren op sociaal welbevinden of sociale cohesie, uitgesteld moest worden. Vergeleken met vóór corona hebben leerlingen/studenten meer last van psychische klachten en de motivatie en werkhouding zijn veranderd. In 2023 is hier vanuit de NPO-gelden extra aandacht voor geweest.

De meeste interventies uit de door de scholen opgestelde NPO-plannen liggen in lijn met de schoolplannen en visie van de scholen en geven hier verbreding of verdieping aan. Ook is het door de NPO-gelden mogelijk geworden om bepaalde interventies te realiseren omdat er meer personeel aangetrokken kon worden. Dat zorgt ervoor dat veel interventies kunnen aansluiten bij huidige structuren of versterkend zijn binnen het huidige curriculum, wat de kans op succes groter maakt. Op alle scholen wordt ervaren dat er veel succesvolle interventies zijn die het onderwijs versterken en die door collega's, studenten en/of leerlingen als prettig worden ervaren.

Het heeft de voorkeur om de NPO-inzet door eigen personeel te laten uitvoeren, om de juiste aansluiting bij de school te kunnen borgen. Maar, waar nodig, werken scholen met externe organisaties om personeel, leerlingen of studenten te kunnen begeleiden. Er wordt gekozen voor de inzet van extern personeel om de volgende redenen:

- specifieke expertise op een vakgebied of op gebied van pedagogiek/didactiek;
- de tijdelijkheid van de gekozen interventie;
- de krapte op de arbeidsmarkt;
- het voorkomen van hogere werkdruk (die het gevolg is van de uitvoering van het NPO) voor het personeel in loondienst.

De totale inzet van externen bedroeg ongeveer 22% van de inzet van de NPO-middelen. Te denken valt aan scholingstrajecten door experts, extra begeleidingsuren die worden uitgevoerd door externe organisaties en de invulling van tekortvakken.

Doordat de middelen vanuit de regeling NPO zijn aangemerkt als reguliere lumpsum (normatieve rijksbijdrage), worden de baten verantwoord in het boekjaar waarop de toekenning betrekking heeft. De lasten van het NPO worden verantwoord in het verslagjaar waarop deze lasten betrekking hebben. Eventueel niet bestede NPO-middelen in het verslagjaar leiden tot een positiever exploitatieresultaat. Als de NPO-uitgaven hoger zijn dan de ontvangen middelen in het verslagjaar, dan leidt dat tot een negatiever exploitatieresultaat. De niet bestede NPO-middelen verantwoordt Lentiz onderwijsgroep zichtbaar in een bestemmingsreserve conform de doelstelling van het NPO.

Gegevens 2023

De volgende tabellen geven informatie over de inzet van de NPO-gelden in 2023, eerst voor het vo Lentiz-breed, en per BRIN-nummer. Daarna voor het mbo Lentiz-breed.

		2021	2022	2023
		€	€	€
A.	Meer onderwijs om bij groepen leerlingen kennis en vaardigheden bij de spijkeren.	€ 268.488	€ 921.047	€ 615.886
B.	Effectievere inzet van onderwijs om kennis en vaardigheden bij te spijkeren.	€ 279.954	€ 501.020	€ 204.481
C.	Sociaal-emotionele en fysieke ontwikkeling van leerlingen.	€ 191.206	€ 467.620	€ 642.252
D.	Ontwikkeling van de executieve functies van leerlingen.	€ 57.875	€ 153.384	€ 136.200
E.	(Extra) inzet van personeel en ondersteuning.	€ 291.989	€ 1.073.452	€ 698.079
F.	Faciliteiten en randvoorwaarden bij interventies A-E.	€ 78.958	€ 333.086	€ 522.013
G.	Overig: deze extra rubriek is uitsluitend bedoeld voor (bestemmings)reserves voor werkloosheidskosten en dotatie aan de voorziening transitievergoeding.	€ -	€ -	€ -
Totaal		€ 1.168.470	€ 3.449.608	€ 2.818.912

Figuur 3: Realisatie interventies op basis van de menukaart vo in termen van euro's.

		2021	2022	2023
		€	€	€
BRINr 14YD				
A.	Meer onderwijs om bij groepen leerlingen kennis en vaardigheden bij de spijkeren.	€ 109.500	€ 387.978	€ 313.388
B.	Effectievere inzet van onderwijs om kennis en vaardigheden bij te spijkeren.	€ 109.225	€ 100.703	€ 145.913
C.	Sociaal-emotionele en fysieke ontwikkeling van leerlingen.	€ 102.176	€ 245.418	€ 265.920
D.	Ontwikkeling van de executieve functies van leerlingen.	€ 20.500	€ 35.517	€ 67.720
E.	(Extra) inzet van personeel en ondersteuning.	€ 186.135	€ 580.589	€ 224.000
F.	Faciliteiten en randvoorwaarden bij interventies A-E.	€ 8.333	€ 60.430	€ 66.457
G.	Overig: deze extra rubriek is uitsluitend bedoeld voor (bestemmings)reserves voor werkloosheidskosten en dotatie aan de voorziening transitievergoeding.			
Totaal		€ 535.869	€ 1.410.635	€ 1.083.398

		2021	2022	2023
		€	€	€
BRINr 17WQ				
A.	Meer onderwijs om bij groepen leerlingen kennis en vaardigheden bij de spijkeren.	€ 110.896	€ 243.445	€ 102.431
B.	Effectievere inzet van onderwijs om kennis en vaardigheden bij te spijkeren.	€ 140.313	€ 373.208	€ 52.143
C.	Sociaal-emotionele en fysieke ontwikkeling van leerlingen.	€ 58.079	€ 126.495	€ 84.408
D.	Ontwikkeling van de executieve functies van leerlingen.	€ 7.917	€ 43.126	€ 10.147
E.	(Extra) inzet van personeel en ondersteuning.	€ 77.375	€ 261.658	€ 123.179
F.	Faciliteiten en randvoorwaarden bij interventies A-E.	€ 46.042	€ 164.615	€ 252.446
G.	Overig: deze extra rubriek is uitsluitend bedoeld voor (bestemmings)reserves voor werkloosheidskosten en dotatie aan de voorziening transitievergoeding.			
Totaal		€ 440.621	€ 1.212.548	€ 624.754

		2021	2022	2023
BRINnr 31MD		€	€	€
A.	Meer onderwijs om bij groepen leerlingen kennis en vaardigheden bij de spijkeren.	€ 48.092	€ 289.624	€ 200.067
B.	Effectievere inzet van onderwijs om kennis en vaardigheden bij te spijkeren.	€ 30.417	€ 27.108	€ 6.425
C.	Sociaal-emotionele en fysieke ontwikkeling van leerlingen.	€ 30.951	€ 95.707	€ 291.925
D.	Ontwikkeling van de executieve functies van leerlingen.	€ 29.458	€ 74.741	€ 58.333
E.	(Extra) inzet van personeel en ondersteuning.	€ 28.479	€ 231.204	€ 350.900
F.	Faciliteiten en randvoorwaarden bij interventies A-E.	€ 24.583	€ 108.041	€ 203.110
G.	Overig: deze extra rubriek is uitsluitend bedoeld voor (bestemmings)reserves voor werkloosheidskosten en dotatie aan de voorziening transitievergoeding.			
Totaal		€ 191.980	€ 826.425	€ 1.110.760

Figuur 4, 5 en 6: Uitsplitsing van de realisatie op basis van de menukaart vo naar BRIN-nummer.

	2021	2022	2023
Thema 1: Soepele in- en doorstroom.	€ 49.924	€ 178.543	€ 97.153
Thema 2: Welzijn studenten en sociale binding met de opleiding.	€ 22.611	€ 114.054	€ 71.342
Thema 3: Ondersteuning en begeleiding op het gebied van stages.	€ 67.416	€ 199.332	€ 96.787
Thema 4: Aanpak jeugd-werkloosheid.	€ 14.530	€ 55.501	€ 31.190
Thema: Achterstanden inhalen en voorkomen.	€ 24.417	€ 85.510	€ 47.840
Totaal	€ 178.899	€ 632.940	€ 344.311

Figuur 7: Realisatie interventies op basis van de thema's uit het bestuursakkoord mbo in termen van euro's.

3. Risicomanagement

3.1. Beschrijving van de belangrijkste risico's en onzekerheden

In deze risicoparagraaf is een overzicht opgenomen van de belangrijkste risico's en onzekerheden voor Lentiz onderwijsgroep. Dit zijn voornamelijk risico's en onzekerheden met betrekking tot financiële ontwikkelingen die voortkomen uit ontwikkelingen in onze regio's en aangekondigde veranderingen in wet- en regelgeving. Indien mogelijk is de financiële impact van een risico berekend en vermeld. Verder worden de bijbehorende beheersmaatregelen vermeld.

NPO

Het kabinet heeft, als gevolg van de coronapandemie, begin 2021 besloten tot een Nationaal Programma Onderwijs (NPO). Dit is een steunprogramma voor herstel en perspectief, waarbij in totaal € 8,5 miljard wordt geïnvesteerd in het onderwijs in de breedste zin. Het doel van het NPO is om leerlingen en studenten te helpen hun gaven en talenten tot bloei te brengen, ondanks de coronacrisis en de gevolgen daarvan voor het onderwijs. Het NPO neemt stevige maatregelen om verdere vertraging en achterstanden te voorkomen en om deze, waar mogelijk, zo snel mogelijk in te halen. Daarbij horen ook maatregelen om te zorgen dat interventies duurzaam effect hebben.

Het ministerie van OCW heeft eerder bekendgemaakt dat de looptijd van het NPO voor het voortgezet onderwijs met twee jaar wordt verlengd. Voor Lentiz is, op basis van de beschikbare informatie en de naar aanleiding daarvan gemaakte inschattingen, sprake van een bedrag van minimaal € 17,5 miljoen. Dit bedrag kan worden onderverdeeld in een bedrag van € 16,1 miljoen voor het vo dat beschikbaar is gesteld voor de schooljaren 2021-2022 tot en met 2024-2025 en een bedrag van € 1,4 miljoen voor het mbo dat beschikbaar is gesteld voor de schooljaren 2021-2022 en 2022-2023. Voor het mbo houdt dit in dat de regeling op 31 juli 2023 is beëindigd. Met betrekking tot de uitvoering van het NPO is een nadere toelichting gegeven in paragraaf 2.3.

De uitvoering en de monitoring van het NPO vraagt veel aandacht van de gehele Lentiz-organisatie.

De NPO-middelen zijn tijdelijke middelen waardoor het risico bestaat dat (aangestelde) medewerkers die ingezet zijn op NPO, na afloop van de subsidieperiode niet meer ingezet kunnen worden. Het risico is aanwezig dat contracten van aangenomen medewerkers of (tijdelijke) uitbreidingen van medewerkers doorlopen na de periode van het NPO. Monitoring op de inzet op het gebied van het NPO en monitoring op de verhoudingen vast en variabel dragen bij aan het mitigeren van dit risico. Gezien het natuurlijk verloop en de mutaties in de zomer is de impact hiervan naar verwachting minimaal. Belangrijk is wel dat we gelijktijdig de begrotingsdiscipline binnen de organisatie hernieuwd aandacht geven zodat het huishoudboekje op orde blijft. De ontvangen bedragen zijn niet gering, evenals de bijbehorende (verwachte) inzet, monitoring en verantwoording hieromtrent. Ondanks dat het financiële kader wellicht ruim is, is het belangrijk om doelmatig met de ontvangen NPO-middelen om te gaan. Interne monitoring op de bestedingen van de NPO-middelen draagt hieraan bij. Ten behoeve van de inzichtelijkheid wordt bij iedere, interne en externe, verantwoording een duidelijke toelichting opgenomen indien over het NPO gerapporteerd wordt.

Onderwijsakkoord vo

Op 22 april 2022 is het onderwijsakkoord Samen voor het beste onderwijs vastgesteld. In dit onderwijsakkoord zijn afspraken gemaakt om het onderwijs aantrekkelijker te maken en te zorgen voor erkenning en waardering voor het werk dat gedaan wordt in het funderend onderwijs. Deze afspraken komen uiteindelijk ook de kwaliteit van het onderwijs aan de leerlingen ten goede. Het onderwijsakkoord eindigt op 1 januari 2025. Voor de schooljaren 2022-2023 en 2023-2024 zijn budgetten beschikbaar gesteld waarbij de nadruk gelegd wordt op collectieve en individuele werkdrukvermindering. Het budget voor professionalisering/deskundigheidsbevordering van schoolleiders en docenten en de eenmalige uitkering voor het onderwijsondersteunend personeel is met ingang van kalenderjaar 2023 overgeheveld naar de basisbekostiging, waar dit in 2022 nog deel uitmaakte van de regeling onderwijsakkoord.

Schooljaar 2022-2023 kan gezien worden als overgangsjaar aangezien de regeling pas sinds eind september 2022 is aangepast en gepubliceerd. De bestedingsplannen van de gelden voor collectieve werkdrukvermindering zijn per school voor schooljaar 2022-2023 en schooljaar 2023-2024 vastgesteld in nauw overleg met de schooldirecteuren en de medezeggenschapsraad.

Arbeidsmarktkrapte

Ook in het onderwijs is er sprake van arbeidsmarktkrapte. Het lerarentekort leidde in de afgelopen jaren ook in toenemende mate tot externe inzet.

Landelijk neemt het kabinet maatregelen en stelt hiervoor middelen beschikbaar. Om het lerarentekort regionaal aan te pakken, stimuleert de rijksoverheid regionale samenwerking tussen schoolbesturen, scholen, lerarenopleidingen en gemeenten. Lentiz treft maatregelen om de effecten van arbeidsmarktkrapte zo veel mogelijk te beperken. Lentiz focust hierbij op goed en aantrekkelijk werkgeverschap, stimulering van persoonlijke en professionele ontwikkeling en duurzame inzetbaarheid van medewerkers.

Sinds september 2020 maakt Lentiz met drie onderwijspartners deel uit van SCOOOL opleidingsschool. Daarnaast maakt Lentiz deel uit van het Groen Consortium (officieel Groen Consortium Opleiden in School – GCOS). Het Groen Consortium is een samenwerkingsverband tussen Aeres Hogeschool Wageningen (AWH) en zeven aoc's, die elk op een aantal locaties (v)mbo-onderwijs aanbieden.

Vanuit regionaal perspectief is Lentiz als deelnemend schoolbestuur, al enige jaren aangesloten bij twee RAP-regio's in Rijnmond, waarbij RAP staat voor Regionale Aanpak Personeelstekort. In de RAP-regio's Rijnmond zijn collectieve programma's vastgelegd om de regionale personeelstekorten aan te pakken. Vanaf 2023 worden bestaande regionale samenwerkingen verder omgevormd in onderwijsregio's (voorheen Regio's voor de Arbeidsmarkt van de Toekomst van het Onderwijs – RATO's).

In de afgelopen jaren hebben wisselingen plaatsgevonden binnen het bestuur en het management van Lentiz onderwijsgroep. Om de cultuur van de organisatie te borgen, is onder andere een leiderschapsontwikkeltraject ingezet in samenwerking met Nyenrode Business Universiteit.

Onderwijsregio's (voorheen RATO's)

Het oplopende lerarentekort vraagt om landelijke regie en de bereidheid van alle betrokken partijen om samen te werken. In een werkplan heeft minister Wiersma eind 2022 met de

sectorraden en lerarenorganisaties afspraken gemaakt over vier thema's die bijdragen aan de aanpak van het lerarentekort: regionale samenwerking, onderwijstijd, bevoegdheden en opleiden van leraren.

Deze aanpak vraagt om een andere organisatiestructuur, zowel in de regio's als landelijk. De regio's hebben de opdracht gekregen het tekort aan te pakken. Deze onderwijsregio's worden gevormd door een combinatie van de eerder genoemde RAP-regio's met de Samen Opleiden & Professionaliseren-regio's (SO&P-regio's).

Medio 2023 hebben vertegenwoordigers van schoolbesturen, beroepsgroep, lerarenopleidingen en het ministerie van OCW 27 regio's benoemd tot voorlopers voor de onderwijsregio's. Deze regio's gaan met behulp van een lerende aanpak aan de slag met hun plannen voor regionale samenwerking. Door middel van monitoring en flankerend beleid wordt gevolgd wat succes- en aandachtspunten zijn, hetgeen als input dient voor een definitieve aanpak voor onderwijsregio's. Eind 2024 moet er een landelijk dekkend netwerk van onderwijsregio's zijn die structurele bekostiging ontvangen. Dergelijke samenwerkingen leveren ook extra coördinatie en regeldruk op. Lentiz heeft zich aangesloten bij Onderwijsregio groen en Onderwijsregio Rijnmond, waaronder de subsidieaanvraag van SCOOL opleidingsschool voor 2024 is aangevraagd.

In september 2023 is bekend geworden dat de huidige Regeling aanvullende bekostiging strategisch personeelsbeleid, begeleiding startende leraren & schoolleiders en verzuim gaat veranderen. De regeling wordt in 2024 nog gecontinueerd, maar vanaf 2025 gaat 50% van de middelen naar de nieuwe Regeling onderwijsregio's. In totaal gaat het jaarlijks om een bedrag van 88 miljoen euro. In de begroting van 2024 is gerekend met een bedrag van € 104,05 per leerling en in de begroting vanaf 2025 met de helft daarvan. De andere helft komt beschikbaar via samenwerking in de onderwijsregio.

Herijking sturing funderend onderwijs

De kwaliteit van het funderend onderwijs staat onder druk: het gaat niet goed met de basisvaardigheden van leerlingen, er is een groot leraren- en schoolleiderstekort en niet iedere leerling krijgt gelijke kansen. De politiek heeft daarom meerjarige maatregelen genomen, zoals het Masterplan basisvaardigheden, het dichten van de loonkloof tussen primair en voortgezet onderwijs, de werkagenda met de sector om de tekorten aan te pakken en de brede Gelijke Kansen Alliantie Agenda.

In het interdepartementale beleidsonderzoek (IBO) Koersen op kwaliteit en kansengelijkheid is gekeken naar manieren om de sturing op onderwijskwaliteit en kansengelijkheid te verbeteren in het funderend onderwijs. In de kabinetsreactie op het IBO is aangekondigd dat er een fundamentele herijking van het sturingsmodel komt in het funderend onderwijs. Hierbij wordt kritisch gekeken naar de bekostiging, de zeggenschapsstructuur en de arbeidsvoorwaardenvorming.

Slagingspercentages

Uit de cijfers van de eindexamens (bron: <https://www.ocwincijfers.nl/>) blijkt dat in het voortgezet onderwijs in 2023 de slagingspercentages wat lager liggen dan in de jaren ervoor. In met name 2020, maar ook in 2021 en 2022, waren de slagingspercentages hoger dan gebruikelijk. In 2020 vond geen centraal examen plaats vanwege de coronacrisis. In 2021 en 2022 waren er nog compenserende maatregelen. De Inspectie van het Onderwijs is van mening dat de compenserende maatregelen afbreuk doen aan de diplomawaarde. Vanaf 2023 zijn alle compenserende maatregelen komen te vervallen. Ook binnen Lentiz is in 2023

een lichte daling te zien in slagingspercentages. Lentiz staat zoals ieder jaar voor de kwaliteit van de afgegeven diploma's.

Loonkostenontwikkeling

De cao voor het vo is in september 2023 vastgesteld met een looptijd tot 1 oktober 2024. De cao voor het mbo heeft een looptijd tot 1 juni 2024.

De arbeidsmarkttoelage voor bepaalde scholen werd bekostigd uit het NPO. Deze regeling is per 1 augustus 2023 gestopt. In het onderwijsakkoord 2022 is door het ministerie van OCW vanaf 2023 structureel budget beschikbaar gesteld ter bekostiging van een arbeidsmarkttoelage. De arbeidsmarkttoelage heeft tot doel de arbeidsmarktpositie van scholen met veel kwetsbare leerlingen te versterken. Voorwaarde om de incidentele middelen vanuit het NPO om te zetten naar structurele middelen was onder andere dat deze toelage onderdeel zou zijn van de cao-afspraken. Vervolgens zou door de sociale partners worden onderzocht of de criteria waaronder deze arbeidsmarkttoelage beschikbaar wordt gesteld, aanpassingen behoeven. Inmiddels zijn er afspraken opgenomen in de cao 2023-2024 en zal er in de eerste helft van 2024, mede op basis van het door het CBS uit te brengen rapport naar de werking van de toelage, door sociale partners worden gezien of en, zo ja, hoe een gewijzigde regeling er dan uit gaat zien. Beoogde ingangsdatum is dan 1 januari 2025. Voor de betreffende Lentiz-scholen is de arbeidsmarkttoelage voor kalenderjaar 2024 bepaald op 5,5% voor alle medewerkers van de betreffende locaties. Het percentage wordt jaarlijks opnieuw bepaald.

Bekostiging mbo

Werkagenda mbo 2024-2027

De eindverantwoording van de kwaliteitsagenda mbo 2019-2022 is ingediend en positief beoordeeld via het jaarverslag van Lentiz van 2022. Het jaar 2023 is een overgangsjaar. Voor de werkagenda mbo 2024-2027 is een nieuwe aanvraag ingediend. De Commissie Kwaliteitsafspraken MBO heeft de aanvraag als voldoende beoordeeld. Eind april 2024 is een positief besluit ontvangen van het ministerie van OCW. In de kwaliteitscyclus, onderdeel van de planning- en controlcyclus van Lentiz, zijn maatregelen opgenomen zodat inzichtelijk is en gestuurd kan worden op de te behalen resultaten. Om verantwoording af te leggen over het overgangsjaar 2023 heeft Lentiz de voortgang van de werkagenda mbo in 2023 verwoord in paragraaf 2.1.10. van dit jaarverslag.

Samenwerkingen in de regio

Voor een aantal projectsubsidies is Lentiz publiek-private samenwerkingen aangegaan met verschillende partijen in de regio. Hierdoor zijn kansen gecreëerd op het gebied van onderwijsvernieuwing en nauwe samenwerking met en aansluiting op de bedrijven en de arbeidsmarkt in de regio. Voor deze projecten is Lentiz penvoerder. Een onderdeel van de administratieve verplichtingen is de registratie van de cofinanciering van alle partijen binnen de samenwerking. Als blijkt dat niet aan de subsidievoorwaarden is voldaan, heeft dit mogelijk tot gevolg dat de ontvangen subsidie moet worden terugbetaald. Naast mogelijke financiële gevolgen zou dit kunnen leiden tot imago-schade. Om te voldoen aan alle subsidievoorwaarden is een projectorganisatie ingericht. Er wordt onder meer periodiek (tussentijds) verantwoording afgelegd aan de subsidieverstrekker. In de paragraaf over publiek-private arrangementen (paragraaf 2.1.1.) is per publiek-private samenwerking een verdere toelichting opgenomen.

Overige ontwikkelingen op gebied van wet- en regelgeving

Voorziening groot onderhoud

Op basis van de jaarverslaggevingsvoorschriften moet een strikte interpretatie gevolgd worden van de voorziening groot onderhoud. Voor iedere onderhoudsinvestering afzonderlijk moet in een voorziening voor groot onderhoud gespaard worden. De VO-raad geeft aan dat dit zou leiden tot een hogere voorziening dan strikt noodzakelijk. Voor de verslagjaren 2018 tot en met 2022 wordt een uitzondering gemaakt voor onderwijsinstellingen. Lentiz maakt gebruik van deze uitzondering. Door onduidelijkheid over de regeling die langere tijd heeft bestaan, geldt deze uitzondering ook in 2023 nog. De gewijzigde verslaggevingsvoorschriften gaan in per verslagjaar 2024, zoals op 7 februari 2023 is aangegeven in de RJ-uiting. De RJ-uiting is op 9 mei 2023 definitief vastgesteld.

Ontwikkeling in leerlingen- en studentenaantallen

De leerlingen- en studentenaantallen laten in 2023 ten opzichte van 2022 een lichte groei zien. De verwachting is dat de aantallen in 2024 in het voortgezet onderwijs stabiel blijven en in het mbo een lichte toename zullen laten zien.

Implementatie bedrijfsautomatiseringssysteem

Lentiz wil toe naar een toekomstbestendige en geïntegreerde bedrijfsautomatisering voor de domeinen HRM en financiën, waarbij de focus ligt op maximale efficiëntie en effectiviteit van processen om de bedrijfsvoeringprocessen te borgen en de medewerkers optimaal te ondersteunen en ontlasten. Medio 2022 is het project Bedrijfsautomatisering binnen Lentiz opgestart. Per 1 januari 2024 is het bedrijfsautomatiseringssysteem AFAS voor het kernproces HRM live gegaan. Voor het kernproces financiën wordt de livegang per 1 januari 2025 verwacht.

Ontwikkelingen op het gebied van huisvesting

Op dit moment zijn verschillende initiatieven in ontwikkeling waarbij Lentiz mede afhankelijk is van gemeenten, bedrijven en samenwerkingspartners. Om te borgen dat de initiatieven daadwerkelijk financieel haalbaar zijn, worden de strategische huisvestingskaarten geüpdatet en getoetst aan het meerjarenhuisvestingsplan (MJHP) en de bijbehorende meerjarenonderhoudsbegroting MJOB. Het MJHP wordt jaarlijks herijkt op basis van de actuele situatie en gegevens. De ontwikkelingen op het gebied van huisvesting worden nader beschreven in paragraaf 4.3. van dit jaarverslag.

In de volgende paragraaf wordt toegelicht hoe het risicomanagement binnen Lentiz is ingericht.

3.2. Risicoprofiel

In het strategisch meerjarenplan 2023-2027 Toekomstmakers, het zit in ons DNA is 'kwaliteit en verantwoord' als een van de speerpunten benoemd. De werkzaamheden die Lentiz hiertoe verricht, dragen bij aan een organisatie die zich verantwoordt richting de verschillende stakeholders. Om zich te kunnen verantwoorden, steunt Lentiz op drie pijlers van de interne beheersing: risicomanagement, procesmanagement en interne auditing. Deze onderwerpen zijn de afgelopen jaren steeds meer geborgd in de organisatie.

Risicomanagement

Het risicomanagementsysteem van Lentiz is ingericht om inzicht te krijgen en te houden in de belangrijkste risico's en (beheers)maatregelen. Hierbij zijn inschattingen gemaakt van de kans dat een risico zich voordoet en wat de impact is als de gebeurtenis waaraan het risico verbonden is, zich voordoet. Ook zijn de bijbehorende (beheers)maatregelen vastgelegd. Aan

de hand van een stappenplan is risicomanagement geborgd in de planning- en controlcyclus van Lentiz.

Aandacht voor het onderwerp risicomanagement is er onder meer als de scholen en het stafbureau (deel)begrotingen en businessplannen opstellen. Tevens vindt periodiek overleg plaats met de schooldirecteuren. De vastgelegde risico's en (beheers)maatregelen zijn en blijven mede hierdoor in kaart en up-to-date. Lentiz legt halfjaarlijks verantwoording af over het risicomanagement, via de risicoparagraaf in het jaarverslag en in de rapportage bij de hardclose. De beheersbaarheid van de risico's wordt ook vergroot door de beschrijving van de belangrijkste bedrijfsprocessen.

In de komende jaren blijft de huidige methodiek in basis gehandhaafd en zal indien nodig geüpdatet worden. Het weerstandsvermogen van Lentiz onderwijsgroep is op voldoende niveau en kan de hiervoor beschreven risico's opvangen.

Procesmanagement

Samenwerkingen in de regio zijn voor Lentiz van groot belang. Deze dragen bij aan de verdere ontwikkeling van het onderwijs. Bij dergelijke samenwerkingen is het onder meer van belang dat het imago van Lentiz goed blijft. Hiertoe wordt veel aandacht gegeven aan de relaties met partners in de samenwerkingen. Indien mogelijk is Lentiz penvoerder van dergelijke samenwerkingen, waardoor Lentiz de mogelijkheid heeft om haar belangen te blijven benadrukken.

Lentiz onderwijsgroep heeft scholen voor zowel voortgezet onderwijs als middelbaar beroepsonderwijs. De unieke samenstelling van de verschillende typen en soorten scholen in diverse gemeenten en regio's geeft Lentiz veel diversiteit, wat bijdraagt aan een balans in leerlingen- en studentenaantallen. Deze diversiteit en bijbehorende balans zorgen dat Lentiz de mogelijkheid heeft om het onderwijs te blijven innoveren, waarmee we leerlingen en studenten blijven interesseren in het onderwijs dat Lentiz biedt.

Interne audits

Op basis van het auditjaarplan zijn er jaarlijkse interne audits op onder andere de leerlingen- en studentenadministraties. Deze dragen bij aan het waarborgen en beheersen van de bekostiging. Verder vinden interne audits plaats op de hardclose en de jaarrekening. Tevens worden interne audits uitgevoerd op aanbestedingsprocessen, waarbij de audit voor gunning van de aanbesteding wordt afgerond. De interne audits volgen uit het interne auditplan, waarin de uitgangspunten voor een interne audit zijn vastgelegd. De planning- en controlcyclus geeft Lentiz gedurende het jaar volledig inzicht in de (financiële) situatie, waardoor tijdig bijsturing kan plaatsvinden.

De raad van toezicht wordt geïnformeerd over de relevante risico's en het daarbij behorende stelsel van beheersmaatregelen. Dit gebeurt onder meer bij de presentatie van de hardclose van 31 juli, bij de begroting en bij de jaarrekening.

4. Bedrijfsvoering

4.1. Inleiding

Als toekomstmaker neemt Lentiz onderwijsgroep haar verantwoordelijkheid voor het vormgeven van het onderwijs van de toekomst. Daarbij gaat Lentiz een stap verder dan de eisen die de wetgever stelt. De Lentiz-organisatie heeft een scherpe eigen visie en een eigen kwaliteitsagenda, waarbij de lat hoog ligt. Hieruit komt voort dat Lentiz als organisatie 'in control' is. Dit houdt in dat de organisatie financieel gezond is, dat er voldoende grip is op de bedrijfsprocessen, dat de processen en procedures dusdanig zijn beschreven en ingericht dat de meest relevante risico's tijdig worden gesignaleerd en dat de interne beheersing is geborgd. Om dit te realiseren heeft Lentiz een hoogwaardig stafbureau dat dienstverlenend en ondersteunend is aan de raad van bestuur en de scholen.

Lentiz heeft als besturingsfilosofie die van 'resultaatverantwoordelijk management', waardoor de integrale verantwoordelijkheden zo laag mogelijk in de organisatie worden gelegd. Hierdoor is er professionele ruimte en bijpassende verantwoordelijkheid. Voor de bedrijfsvoering is het op sommige beleidsterreinen van belang om Lentiz-brede afspraken en beleid te formuleren, zoals in het ICT-bedrijf en in het huisvestingsbedrijf.

In 2023 heeft Lentiz een nieuw bedrijfsautomatiseringssysteem geïmplementeerd in relatie tot de domeinen HRM en payroll. In 2024 zal het domein financiën worden geïmplementeerd waarna dit in 2025 in gebruik zal worden genomen. Het nieuwe systeem zal zorgen voor een verdere optimalisering van de bedrijfsprocessen en daarmee bijdragen aan de toekomstbestendigheid van de kwaliteit van de bedrijfsvoering van Lentiz.

4.2. Inrichting ICT

Lentiz onderwijsgroep heeft een up-to-date en veilige IT-infrastructuur. Jaarlijks nemen we met onze leveranciers de nodige technische en organisatorische maatregelen om dit zo te houden. In 2023 hebben we het informatiebeveiligings- en privacybeleid aangepast aan de eisen en wensen van deze tijd, inclusief de bijbehorende baseline. Deze baseline legt de ondergrens van de beveiliging vast: het basisbeveiligingsniveau.

Hierna volgt een aantal onderwerpen en projecten waar in 2023 de focus op lag.

4.2.1. Update informatiebeveiliging- en privacybeleid

In het hedendaagse onderwijs zijn informatie en ICT niet meer weg te denken. De hoeveelheid informatie, waaronder persoonsgegevens, neemt toe onder andere door ontwikkelingen als gepersonaliseerd leren met ICT. Lentiz verzamelt en verwerkt een flinke hoeveelheid data om dagelijks onderwijs te kunnen verzorgen en leerlingen/ouders adequaat te kunnen informeren over alle facetten die met school te maken hebben. Hetzelfde geldt voor alle personeelsleden die een rol spelen bij het verzorgen van (een deel van) het onderwijsproces. Ook hiervoor worden data verzameld en verwerkt zodat mensen hun werk goed kunnen doen en gefaciliteerd worden.

Het is belangrijk om informatie goed te beschermen en veilig en verantwoord met persoonsgegevens om te gaan. De afhankelijkheid van ICT en persoonsgegevens brengt kwetsbaarheden en risico's met zich mee. Het goed regelen van informatiebeveiliging en privacy (IBP) in een IBP-beleid is noodzakelijk om de gevolgen van deze risico's in kaart te brengen en deze met passende beheersmaatregelen tot een aanvaardbaar niveau te reduceren. Dit, om de voortgang van het onderwijs en de bedrijfsvoering optimaal te waarborgen.

4.2.2. Baseline

Naast het IBP-beleid is ook de baseline grondig herzien. De baseline omvat maatregelen met betrekking tot inrichting, ontwikkeling, beheer en onderhoud van de informatievoorziening. Daarnaast voorziet de baseline in een set maatregelen die minimaal nodig is om het noodzakelijk geachte beveiligingsniveau voor de informatievoorzieningen van onze organisatie te realiseren en te garanderen.

4.2.3. Externe audits op onze IT-infrastructuur

Lentiz heeft een deel van haar IT-infrastructuur geoutsourcet, waarbij de afspraken met de leverancier over beschikbaarheid en veiligheid contractueel zijn vastgelegd. Dit jaar heeft Lentiz er wederom voor gekozen een derde, onafhankelijke, partij de opdracht te geven om te controleren hoe het met de beschikbaarheid en beveiliging van het Lentiz-netwerk is gesteld. Naast nieuwe aandachtspunten zijn hier de verbetervoorstellen van een eerdere audit in meegenomen. Het doel is eventuele kwetsbaarheden in kaart te brengen en op basis van het advies mogelijke verbeteringen te implementeren.

4.2.4. Onderwijsinformatiesysteem Somtoday

In 2023 zijn we gestart met de voorbereiding van digitaal aanmelden in het voortgezet onderwijs. In het voorjaar van 2024 wordt dit in gebruik genomen. Op enkele scholen is de module Mentoraat in gebruik genomen. Deze module maakt het mogelijk om leerlingen doelgericht te kunnen begeleiden en kansen en risico's vroegtijdig te signaleren.

4.2.5. Onderwijsinformatiesysteem Eduarte

Eduarte is een flexibel onderwijsinformatiesysteem dat uitgebreid kan worden met verschillende modules. In 2023 is de Eduarte-studentenapp compleet vernieuwd. Een aantal medewerkers van Lentiz heeft deze app getest om te kijken of er voldoende toegevoegde waarde is om deze in het nieuwe kalenderjaar in gebruik te nemen. Op dit moment kunnen studenten met deze app hun agenda, resultaten, presentie en andere personalia inzien. De leverancier geeft aan dat de ontwikkelingen nog verder zullen gaan.

4.2.6. Doorontwikkelen Microsoft 365

In het afgelopen jaar hebben we veel tijd besteed aan beveiligingsmaatregelen die in de basis in Microsoft 365 aanwezig zijn. Voordat deze kunnen worden 'aangezet' moeten de impact bepaald worden en verschillende tests worden uitgevoerd. Denk hierbij aan zaken als sensitiviteitslabels en toegang van gastgebruikers die automatisch verloopt.

4.2.7. Invoering van AFAS

Na een succesvolle aanbesteding in april 2023 is de projectgroep AFAS gestart met de voorbereidingen van de migratie met als doel een livegang op 1 januari 2024 van de onderdelen HRM en payroll. In deze projectgroep AFAS werken de afdelingen HRM, Financiën, Controlling en Informatie & Automatisering onder leiding van een (externe) projectleider samen. Tevens is er een besluitvormende regiegroep waarin naast bestuurlijke verankering ook in- en externe stakeholders vertegenwoordigd zijn. We hebben in het uitgangspunt geformuleerd dat we zo veel als mogelijk de standaard van AFAS willen gebruiken, tenzij dit als gevolg van het Lentiz-beleid niet mogelijk is.

4.2.8. Algemene verordening gegevensbescherming (AVG)

Identiteitsfraude en misbruik of diefstal van persoonsgegevens komen steeds vaker voor. Maatregelen voor de juiste bescherming van de gegevens van leerlingen, studenten en medewerkers zijn dus niet meer weg te denken. In deze 'strijd' is voortdurende alertheid

geboden. Cyberaanvallen vragen om tegenmaatregelen, zodat we veilig om kunnen gaan met de gegevens die nodig zijn om onderwijs te kunnen verzorgen.

In 2023 is het aantal incidenten flink toegenomen, mede doordat we ‘ethical hackers’ uitnodigden om hun werk te doen. Ethical hackers zijn mensen die op een transparante manier zwakheden in onze beveiliging signaleren, hetgeen ze vervolgens met ons delen. Dit helpt ons om samen met onze partners en leveranciers het netwerk alleen open te stellen voor personen die we kennen en vertrouwen. Mede dankzij subsidie vanuit het ministerie van OCW wordt een landelijk programma opgestart waarmee de sector zich beter kan wapenen tegen ongewenste bezoekers. Lentiz sluit hier zo veel mogelijk bij aan. De basis is gelegd voor nieuwe activiteiten die de bewustwording onder onze collega’s verder zullen vergroten.

Door de bekendheid met wet- en regelgeving op het gebied van de AVG oefenen betrokkenen steeds vaker hun rechten uit. De meest voorkomende vorm is het verzoek om inzage in het leerlingen- of studentendossier. Hier wordt, binnen de gestelde regels, altijd aan voldaan. Op een aantal scholen is aandacht besteed aan het zorgvuldig formuleren van informatie over leerlingen en studenten in het leerlingen- of studentendossier.

De (externe) functionaris Gegevensbescherming (FG) heeft de jaarlijkse steekproef uitgevoerd. Op de selectie van gemeten punten is de score ten opzichte van 2022 verbeterd.

In de managementsamenvatting van de rapportage over 2023 beschrijft de FG het als volgt: ‘In de afgelopen periode heeft Lentiz in het jaarplan 2023 de jaarplanning met pdca-cyclus AVG opgenomen. Hiermee is de samenhang tussen het proces van opzet, bestaan en werking én de borging ervan goed vastgelegd. Daarnaast is de vaststelling van het nieuwe IBP-beleid 2023-2026 een belangrijke mijlpaal, alsook het integreren van de verwerkingen en verwerkersovereenkomsten in één softwareapplicatie. Ten slotte zien wij dat de inspanningen op het gebied van kennis en bewustwording in de afgelopen periode wederom van hoog niveau waren: deze inspanningen verdienen het daarom – evenals de implementatie van de geautomatiseerde verwerkingsgegevens – om als bijzondere prestatie te worden aangemerkt. Voor een aantal overige onderwerpen heeft Lentiz ook de nodige stappen gezet en inspanningen geleverd, maar hier wordt nog niet het gewenste privacyvolwassenheidsniveau behaald. Dit betreft de volgende drie thema’s:

- bewaren en vernietigen van persoonsgegevens;
- risicoanalyse op omvangrijke verwerkingen van persoonsgegevens; en
- verder beheer van (geautomatiseerde) toegangsrechten.’

4.3. Huisvesting

4.3.1. Strategisch huisvestingsbeleid

Lentiz heeft haar strategisch huisvestingsbeleid vastgelegd in een meerjarenhuisvestingsplan (MJHP). Het doel van het strategisch huisvestingsbeleid is dat er op termijn voldoende vermogen beschikbaar is om het huidige onroerend goed te kunnen vervangen door gelijkwaardige nieuwbouw. Om aan deze doelstelling te kunnen voldoen, wordt een deel van het vermogen gereserveerd voor de realisatie van het meerjarenhuisvestingsbeleid. Dit vermogen is toegerekend aan het huisvestingsbedrijf van Lentiz en opgenomen in het MJHP.

Groot onderhoud vindt planmatig plaats op basis van het meerjarenonderhoudsplan (MJOP) dat onderdeel is van het MJHP. Ten behoeve van het groot onderhoud had Lentiz een voorziening groot onderhoud gevormd, waar groot onderhoud uit gefinancierd werd. Door veranderende regelgeving in de boekhouding worden investeringen voortaan via investeren

en afschrijven in de boekhouding opgenomen. Het MJHP is daarop doorgerekend. De waardering van onroerend goed vindt in de boekhouding en de jaarrekening plaats op basis van historische kostprijs. De financiële haalbaarheid van de beleidsvoornemens wordt altijd getoetst aan de hand van het MJHP. De opbrengsten van het huisvestingbedrijf van Lentiz bestaan voornamelijk uit het deel van de lumpsumvergoeding van de rijksoverheid dat aan huisvesting kan worden toegerekend.

4.3.2. Locaties

Lentiz zorgt voor aantrekkelijke schoolgebouwen die de ontwikkeling in leerlingen- en studentenaantallen en onderwijsvormen faciliteren. Er wordt geïnvesteerd in duurzame initiatieven en aan de hand van een MJOP wordt toekomstgericht onderhoud gepleegd. Er zijn in 2023 subsidies toegekend ter verbetering van het binnenklimaat op verschillende scholen.

Groot onderhoud

In 2023 heeft Lentiz | Revius MAVO een nieuw goed geïsoleerd dak gekregen op één van de vleugels van het gebouw.

In Schiedam ligt een ontwikkelplan voor plangebied Schieveste. In dat gebied, met veel hoogbouw rond Lentiz | LIFE College, krijgen woningen en het bedrijfsleven een plek. Lentiz denkt met de gemeente en de ontwikkelcombinatie mee over thema's als bereikbaarheid, veiligheid (tijdens de bouwperiode), zichtbaarheid van Lentiz | LIFE College en parkeren. Het gebied tussen Lentiz | LIFE College en het DCMR-gebouw wordt in de eerste fase van dit project ontwikkeld.

In Vlaardingen heeft de gemeente een positief besluit genomen over de vernieuwbouw van het Lentiz | Groen van Prinstererlyceum.

Met gemeente Vlaardingen, een projectontwikkelaar en partners wordt tevens gewerkt aan een stadsplan voor het oude Unilever-terrein: het zogenoemde District U. In december 2023 is door gemeente Vlaardingen grond aangekocht en zijn gelden voor het vmbo gereserveerd om een campus te realiseren voor de bovenbouw van Lentiz | Geuzencollege (dit, in samenwerking met het mbo van Albada College). Lentiz en haar partners Albada College en gemeente ontwikkelen de komende jaren een beroepscampus op die locatie.

Voor Lentiz | MBO Maasland is in 2023 hard gewerkt aan de realisatie van een kenniscentrum en hippische campus, de Equestrium Campus. De leslocaties voor Lentiz zijn per schooljaar 2023-2024 gereed gemaakt en het gebouw is door de Lentiz paardensport- en paardenhouderij-opleidingen in gebruik genomen.

In Maassluis heeft Lentiz voor het Lentiz | Reviuslyceum SUVIS-subsidie (zie paragraaf 4.4.) toegekend gekregen om het binnenklimaat te verbeteren. Dit project is in 2023 voorbereid.

In het World Horti Center heeft een grote verbouwing plaatsgevonden in het bedrijvengedeelte. Lentiz | MBO Westland heeft er opnieuw nieuwe burens bij.

Voor het Lentiz | Floracollege zijn voorbereidingen gestart in de planvorming voor vervanging van de semipermanente oudbouw van de school. Ook wordt er Lentiz-breed naar de totale onderwijshuisvesting voor het Westland gekeken.

In Middelharnis groeit de school door in de vorig jaar opgeleverde en in gebruik genomen beroepscampus waar Lentiz met partners haar onderwijs verzorgt.

In Barendrecht is in 2023 een tijdelijke locatie in gebruik genomen door Lentiz | MBO Barendrecht in een voormalig kantoorpand in het gebied Stationstuinen. We oriënteren ons in dit gebied op de definitieve huisvesting van de Campus MBO Barendrecht.

In Bleiswijk worden gesprekken gevoerd over de realisatie van een nieuwbouwlocatie voor Lentiz | MBO Oostland. Op dit moment zijn we gehuisvest naast de vmbo-locatie, met praktijklocaties in de regio.

Het staffbureau blijft voorlopig gehuisvest in het Cincinnati-gebouw. Lentiz heeft een visie op hybride werken geformuleerd en heeft deze verder uitgewerkt met de inbreng van de medewerkers en de verschillende afdelingen. In 2023 is de basis voor dit plan ontwikkeld, met als doel in 2024 tot besluitvorming te kunnen overgaan.

4.4. Duurzaamheid

Er is binnen Lentiz steeds meer aandacht voor duurzaamheid. In het geval van nieuwbouw bouwen we BENG, wat staat voor Bijna Energieneutrale Gebouwen binnen de regelgeving van het Besluit bouwwerken leefomgeving.

Vanuit goed werkgeverschap is het schoolbestuur verantwoordelijk voor een gezonde en veilige werkomgeving. Daar hoort een goed binnenklimaat bij, waaronder goede ventilatie. Wanneer bij het streven naar optimale ventilatie blijkt dat het aanpassen van het gebouw kosten met zich meebrengt, dan vallen deze kosten primair onder de verantwoordelijkheid van het schoolbestuur. Ingrepen die het karakter hebben van een renovatie zijn onderwerp van overleg tussen gemeenten en schoolbesturen en daarmee een gezamenlijke verantwoordelijkheid. Zo bezien is het optimaliseren van de ventilatie geen primaire taak van het rijk.

SUVIS

Het RIVM adviseert scholen om in ieder geval aan de bestaande regelgeving te voldoen en de richtlijnen op het gebied van ventilatie en luchten te volgen. Daarnaast is sinds 2020 de Regeling specifieke uitkering ventilatie in scholen (SUVIS) in werking getreden. SUVIS is gericht op het verbeteren van het binnenklimaat, waarbij het ministerie van OCW 30% van de kosten voor noodzakelijke en energiezuinige ventilatiemaatregelen draagt, en scholen of gemeenten de overige 70% dragen. De aanvraagperiode van de SUVIS-regeling liep tot 30 april 2022.

Maatwerkregeling ventilatie op scholen

Omdat na deze SUVIS-periode nog niet alle schoolgebouwen voldeden aan de wet- en regelgeving, is de Maatwerkregeling ventilatie op scholen in het leven geroepen. Het doel van deze regeling was om schoolgebouwen met de meest urgente ventilatiesituatie, zo snel als mogelijk (binnen uiterlijk drie jaar) te laten voldoen aan de geldende wet- en regelgeving, zoals het Besluit bouwwerken leefomgeving, de Arboregelgeving, de aanvullende richtlijnen van de Gemeentelijke Gezondheidsdiensten (GGD) en het Rijksinstituut voor Volksgezondheid en Milieuhygiëne (RIVM). De maatwerkregeling voorziet in een combinatie van kennis- en gedragsbevordering in het klaslokaal, aanpassingen aan de ventilatievoorzieningen en flankerende energiebesparende maatregelen (en een afname van de CO₂-uitstoot). Deze regeling liep af per 30 april 2023.

Vangnetsubsidie

Inmiddels blijkt dat de ventilatieproblematiek nog steeds niet in alle schoolgebouwen voldoende is aangepakt. De voornaamste reden is dat schoolbesturen en gemeenten de middelen niet hebben om een substantieel deel van de kosten te dragen. Voor deze gevallen is een vangnetsubsidie opgezet, waarbij een hoger cofinancieringspercentage van 60% van het rijk wordt toegekend. Om aanspraak te kunnen maken op deze subsidie, moet alles gedaan worden om de ventilatie, binnen de technische mogelijkheden van het schoolgebouw, te verbeteren.

Verplichte startdatum en afrondingsdatum

Scholen – waaronder Lentiz – die tussen 1 januari 2023 en 31 maart 2023 een of meer aanvragen voor deze vangnetsubsidie hebben ingediend, zijn verplicht de bouwactiviteiten die verband houden met noodzakelijke en energiezuinige ventilatiemaatregelen uiterlijk op 1 maart 2025 te starten en op 1 november 2026 af te sluiten.

In totaal zijn vijf projecten toegekend aan Lentiz. Momenteel worden de verbeterplannen uitgewerkt. Dit is een zorgvuldig proces, te meer omdat hiermee kosten voor Lentiz zijn gemoeid, en we ook rekening moeten houden met onze strategische plannen.

BREEAM In-Use

In het kader van het verder verduurzamen van onze schoolgebouwen is Lentiz gestart met het BREEAM In-Use-traject. Dit traject is een duurzaamheidsonderzoek en beoordelingssysteem dat wordt gebruikt om de duurzaamheid van bestaande schoolgebouwen te evalueren en te verbeteren. BREEAM In-Use is ontwikkeld door de Building Research Establishment (BRE) en is bedoeld om gebouw eigenaren en beheerders te helpen de prestaties van hun gebouwen op het gebied van duurzaamheid te meten en te verbeteren. Het is een belangrijke stap om milieuvriendelijkheid en efficiëntie te bevorderen, want duurzaamheidsonderzoeken voor onderwijsgebouwen kunnen helpen bij het identificeren van mogelijkheden voor energiebesparing, het verminderen van de ecologische voetafdruk en het creëren van een gezondere leer- en werkomgeving.

Het toepassen van BREEAM In-Use op gebouwen vereist aandacht voor detail, betrokkenheid van alle belanghebbenden en een langetermijnverplichting om duurzaamheidsdoelen te bereiken en te handhaven. Het kan leiden tot kostenbesparingen, een verbeterde marktwaarde van een gebouw en een verminderde milieu-impact. Het is belangrijk om samen te werken met gecertificeerde BREEAM-assessors om het proces soepel te laten verlopen.

Het BREEAM In-Use-traject zal via onderstaande stappen verlopen.

1. Data verzamelen en beoordelen

- Verzamel alle benodigde gegevens over het gebouw, waaronder energiegebruik, waterverbruik, materialen, afvalbeheer en andere relevante informatie.
- Beoordeel de prestatiegegevens in overeenstemming met de BREEAM In-Use-criteria en -normen.

2. Een assessmentplan opstellen

- Ontwikkel een plan voor het beoordelen van het gebouw op basis van de verzamelde gegevens en de BREEAM In-Use-criteria.
- Dit plan moet aangeven welke aspecten van duurzaamheid zullen worden beoordeeld en welke maatregelen zullen worden genomen om de prestaties te verbeteren.

3. Duurzaamheidsmaatregelen identificeren

- Identificeer, op basis van de beoordeling en het assessmentplan, de duurzaamheidsmaatregelen en verbeteringskansen voor het gebouw. Dit kan onder meer het upgraden van de verlichting, HVAC-systemen, waterbesparende maatregelen en afvalbeheer omvatten.

4. Uitvoeren van verbeteringen

- Implementeer de geïdentificeerde duurzaamheidsmaatregelen en verbeteringen volgens het assessmentplan.
- Zorg voor effectief projectbeheer om te borgen dat de maatregelen correct worden uitgevoerd.

Duurzaamheid is een belangrijk thema binnen Lentiz. Het uitvoeren van de quickscans draagt bij aan het beter in kaart brengen van hoe duurzaam onze gebouwen daadwerkelijk zijn. Lentiz pakt het traject iets anders aan dan gebruikelijk, omdat we niet gelijk tot het certificeren van de locaties overgaan. De adviesrapportages moeten een duidelijk beeld schetsen van het duurzaamheidsniveau van de gebouwen. Daarna worden de adviesrapportages uitvoerig met de locaties besproken zodat de geïdentificeerde duurzaamheidsmaatregelen en verbeteringen daadwerkelijk uitgevoerd kunnen worden. Op een later moment kan dan tot certificering worden overgegaan.

Energiemaatregelen

Bedrijven of instellingen die per jaar vanaf 50.000 kWh elektriciteit of 25.000 m³ aardgas verbruiken, zijn op grond van het Activiteitenbesluit milieubeheer verplicht om energiebesparende maatregelen te nemen met een terugverdientijd van vijf jaar of minder. Dit is de zogenaamde energiebesparingsplicht. Lentiz voldoet aan de energieregistratieplicht en heeft de acties die voor 2023 op de planning van de Erkende Maatregelenlijsten Energiebesparing stonden, uitgevoerd.

Aanbestedingen 2023

In de aanbestedingstrajecten is ook aandacht voor duurzaamheid. Zo is in 2023 de aanbesteding meubilair afgerond. In de uitvraag was er specifiek aandacht voor duurzaamheid op twee beoordelingscategorieën. Zo is binnen de categorie 'dienstverlening' gevraagd naar hoe de opdrachtnemer duurzaamheid in zijn processen productie, inkoop en logistiek verwerkt, hoe hij de afvoer van oud meubilair regelt en wat er vervolgens met dit meubilair gebeurt. Binnen de categorie 'juist product' is de inschrijvers gevraagd naar hun visie op de aangeboden producten, waarbij zij minimaal dienen in te gaan op duurzaamheid, levensduur, onderhoud, esthetiek, innovatie en toekomst van het onderwijs.

Ook in de aanbesteding van het drukwerk worden duurzaamheidscriteria meegewogen in het eindoordeel. De inschrijvers moesten aangeven hoe zij duurzaamheid in hun productfase en logistiek hebben geïntegreerd, hun duurzame product omschrijven, hoe zij omgaan met circulariteit en end-of-life producten, welke certificaten zij hebben en hoe zij omgaan met personeel met een afstand tot de arbeidsmarkt.

In 2023 is de aanbesteding van kopieerapparaten gestart. Deze is in 2024 afgerond. Er hebben vier partijen ingeschreven op deze aanbesteding. Zij waren verplicht te beschrijven op wat voor manier zij zouden gaan bijdragen aan de duurzaamheid binnen Lentiz. Voor deze aanbesteding is Canon na beoordeling gekozen als contractpartner, waardoor de samenwerking wordt gecontinueerd.

In het strategisch meerjarenplan 2023-2027 van Lentiz is duurzaamheid een belangrijk thema met het doel om de impact op het milieu te minimaliseren. Daarbij besteedt Lentiz op de scholen bewust extra aandacht aan de transitie van een lineaire naar een circulaire economie. Dit, omdat de huidige leerlingen van Lentiz in 2050 het hart van de samenleving vormen, en dat is precies het jaar waarin Nederland een circulaire economie wil zijn.

Eco-Schools

Lentiz heeft drie Eco-Schools: hier werken studenten met behulp van zeven stappen aan verduurzaming van de school. En daar zijn we trots op.

4.5. Personeel – sociale paragraaf

4.5.1. Zaken in het afgelopen jaar met een behoorlijke personele betekenis

Omdat onze medewerkers steeds langer doorwerken én omdat de inhoud en aard van het werk continu verandert, ligt er steeds meer nadruk op duurzame inzetbaarheid voor elke levensfase. Het is belangrijk dat de Lentiz-medewerkers gezond, vitaal, bekwaam en met plezier aan het werk kunnen blijven, met ruimte voor professionele ontwikkeling, loopbaanmogelijkheden, maatwerk en flexibiliteit.

Dit vraagt niet alleen om een werkcontext die onze medewerkers hiertoe in staat stelt, maar ook om een houding en motivatie om deze mogelijkheden daadwerkelijk te benutten. Het betreft de verantwoordelijkheid van Lentiz als werkgever én die van de medewerkers zelf; samen beïnvloeden we de inzetbaarheid. Er zijn vele aspecten die duurzame inzetbaarheid helpen bevorderen.

De regeling werkdrukmiddelen in het vo is een belangrijke maatregel om de hoge werkdruk van leraren, ondersteunend personeel en schoolleiders te verlagen en om de kwaliteit en aantrekkelijkheid van het beroep en het onderwijs te verhogen. Deze regeling is onderdeel van het onderwijsakkoord Samen voor het beste onderwijs, dat een breed pakket aan afspraken bevat om de arbeidsmarktsituatie in het onderwijs fors te verbeteren.

Het onderwijsakkoord en de regeling werkdrukmiddelen in het vo bieden Lentiz de mogelijkheid om een extra impuls te geven aan onder andere de thema's kwaliteit en goed werkgeverschap, zoals genoemd in het strategisch meerjarenplan 2023-2027. Hierin benoemt Lentiz de essentie om te (blijven) investeren in het werkgeluk, de ontwikkeling en de duurzame inzetbaarheid van haar huidige en toekomstige werknemers, wat uiteindelijk ten goede komt aan het beste onderwijs dat we kunnen bieden.

Het aantal reguliere medewerkers in dienst heeft in 2023 geen noemenswaardige verschuiving laten zien. Door inzet van de NPO-gelden is er wel sprake van een additionele inzet op basis van de NPO-schoolprogramma's. Lentiz heeft, door het lerarentekort, in 2023 meer uitdagingen ondervonden met het werven van nieuwe collega's. De krappe arbeidsmarkt is ook binnen Lentiz voelbaar.

4.5.2. Sociale veiligheid

Alleen binnen een omgeving en in een milieu van veiligheid kan geleerd en geleefd worden. Een veilige schoolomgeving is een voorwaarde om tot leren te komen. Daarom wil Lentiz een school zijn waar iedereen – leerlingen, studenten, ouders, medewerkers, leidinggevenden – (fysiek) veilig is, zich (persoonlijk) veilig weet en zich (sociaal) veilig voelt.

In 2018 is de werkgroep Sociale Veiligheid opgericht. Deze werkgroep bestaat voornamelijk uit de coördinatoren Sociale Veiligheid vanuit de diverse Lentiz-scholen, en komt zes keer per

jaar bijeen. Doel van deze werkgroep is om samen te werken op het gebied van sociale veiligheid, samen te leren en informatie uit te wisselen. Hiervoor is onder andere een gemeenschappelijke SharePoint-pagina ontwikkeld, zodat alle betrokkenen toegang hebben tot informatie en best practices.

De sociale veiligheid binnen Lentiz wordt o.a. gemeten door:

- vragen in de medewerkertevredenheidmeting (vo) – tweejaarlijks;
- vragen in de leerlingtevredenheidmeting (vo) tevens monitoring sociale veiligheid – jaarlijks;
- vragen in de oudertevredenheidmeting (vo) – tweejaarlijks;
- vragen in de medewerkertevredenheidmeting Effectory (mbo) – tweejaarlijks;
- vragen in de studenttevredenheidmeting JOB-monitor (mbo) – tweejaarlijks;
- incidentenregistratie (in Somtoday) – overzicht per (half)jaar;
- rapport Meten aan jezelf/Jij en je gezondheid – van CJG/JGZ;
- registratie schorsing en verwijdering – vanuit het schooldossier.

De uitkomsten van de metingen, registraties en rapportage worden in de werkgroep en binnen de scholen met de directies en de teams besproken en de coördinatoren Sociale Veiligheid hebben daarnaast op hun scholen regelmatig gesprekken met de directie. Hierbij wordt gekeken welke punten aandacht verdienen en moeten worden opgepakt en/of verbeterd. Op basis hiervan stellen scholen actieplannen op.

Ieder schooljaar wordt op de Lentiz-scholen bekendheid gegeven aan de medewerkers die betrokken zijn bij de sociale veiligheid binnen de scholen, en wat ze doen. We maken onderscheid tussen:

- de coördinator Sociale Veiligheid;
- de vertrouwenspersoon;
- de preventiemedewerker.

Risico-inventarisatie en -evaluatie (RI&E)

Conform het Lentiz-beleid wordt elke vijf jaar een nieuwe RI&E uitgevoerd. Deze stond in 2023 op de planning. De Lentiz-scholen zijn actief bezig geweest met de zogenaamde dynamische RI&E. Afgelopen jaar heeft een externe veiligheidkundige met de facilitair medewerker/preventiemedewerker een ronde gedaan op de verschillende scholen en zijn er interviews afgenomen met een groep medewerkers met als onderwerp 'arbeidsomstandigheden en veiligheid'. De uitkomsten van deze ronde en interviews worden begin 2024 met alle directeuren besproken, waarbij de overdracht plaatsvindt van de geactualiseerde RI&E. De scholen zijn daarna weer aan zet om het plan van aanpak uit te voeren om de arbeidsomstandigheden te optimaliseren.

4.5.3. Medewerkertevredenheid

In 2022 is het tweejaarlijkse medewerkertevredenheidonderzoek (MTO) afgenomen, zowel op de vo-scholen als op de mbo-scholen. De medewerkertevredenheid blijft stabiel en is ruim voldoende ten opzichte van het MTO uit 2020. In 2024 volgt het volgende MTO.

	2020	2022
Lentiz Dalton College	7,2	7
Lentiz Floracollege	7,7	7,5
Lentiz VMBO Maasland	7,4	7,8

Lentiz VMBO LIFE College	7,7	7,7
Lentiz Geuzencollege	7,3	7,1
Lentiz Groen van Prinstererlyceum	7,6	7,7
Lentiz Reviouslyceum	7,7	7,5
Lentiz Revious MAVO	7,7	8,3

Op basis van de metingen uit 2022 zijn er in gezamenlijk overleg verbeteracties geformuleerd op de vo- en mbo-scholen van Lentiz. Thema's die de aandacht hebben zijn onder andere betrokkenheid en bevlogenheid, leidinggeven, ontwikkeling en werkbeleving. De directies van de scholen werken actief aan het vergroten dan wel het behouden van de tevredenheid van de medewerkers. De medewerkers zijn door de directies geïnformeerd over de resultaten van het MTO 2022. In gezamenlijkheid zijn verbeteracties geformuleerd om in de jaren na het onderzoek actief aan de thema's te blijven werken.

Het MTO op de mbo-scholen wordt uitgevoerd door Effectory. Op de vo-scholen wordt gebruikgemaakt van de AOC-spiegel. Vanaf 2024 kiezen we ook op het vo voor de methodiek van Effectory, met als resultaat een medewerkerbelevingonderzoek voor alle Lentiz-scholen, dus gecombineerd voor vo en mbo.

4.5.4. Werkbeleving en duurzame inzetbaarheid

Werkbeleving is in 2023 een belangrijk thema binnen Lentiz. Het toont aan hoe bevlogen en gemotiveerd onze medewerkers hun werk doen. De factoren die invloed hebben op de werkbeleving zijn de inhoud van het werk, de werkomgeving en de arbeidsvoorwaarden. Oog hebben voor werkbeleving heeft impact op de duurzame inzetbaarheid van onze medewerkers. Een positieve werkbeleving en verhoogde duurzame inzetbaarheid raken het werkplezier. Werkplezier betekent dat onze medewerkers met een glimlach en passie hun werk doen. Ze halen energie en plezier uit hun werk bij Lentiz. Dit leidt tot een grote betrokkenheid en heeft een positief effect op de kwaliteit die wij met elkaar nastreven. De verdere voordelen die Lentiz hiermee beoogt, zijn minder verzuim, minder personeelsverloop en een goede werksfeer, maar ook meer creatief denken door meedenken over en meedoen aan innovatieve ontwikkelingen.

In 2023 was er op de Lentiz-scholen aandacht voor werkbeleving en duurzame inzetbaarheid van onze medewerkers door met elkaar in gesprek te blijven en ideeën uit te wisselen die onze medewerkers optimaal tot hun recht laten komen. Graag willen we het onderwerp werkdruk Lentiz-breed de aandacht blijven geven die nodig is. Op de locaties is gewerkt aan de gezamenlijke ontwikkeling van collectieve werkdrukplannen.

Nieuwe ontwikkelingen leiden in een hoog tempo tot veranderingen in het werkveld. Dit vraagt aanpassingsvermogen van werknemers, maar ook van werkgevers. Vanwege de grote diversiteit van onze scholen vindt Lentiz het belangrijk om de aanpak van duurzame inzetbaarheid op schoolniveau in te zetten, en waar nodig geven Lentiz-brede afspraken sturing. Daarom hebben de scholen zich in 2023 gericht op hun eigen school-specifieke acties en maatregelen die jaarlijks bijgesteld worden. Het verminderen van de werkdruk en het verhogen van het werkplezier blijven hierdoor doorlopend op de agenda staan. Voorbeelden van acties en maatregelen zijn meer ontwikkeltijd, werkdrukverlichting, begeleiding van startende leraren, docenten in opleiding en zij-instromers, onderwijsinnovatie en maatregelen met betrekking tot arbeidsmarktvraagstukken. Ook individueel maatwerk, aangevuld met Lentiz-brede regelingen, zorgt voor positieve voorwaarden om onze medewerkers langer en gezonder in het arbeidsproces te behouden.

4.5.5. 62+-regeling

De 62+-regeling is een aanvullende Lentiz-regeling om de duurzame inzetbaarheid van medewerkers te vergroten. De regeling geeft medewerkers vanaf 62 jaar eenmalig de mogelijkheid om minder te gaan werken, zodat zij op een vitale manier naar hun aow-gerechtigde leeftijd kunnen toewerken. Hiermee wordt ook ruimte gecreëerd voor jongere medewerkers om in te stromen.

In 2023 heeft één van de negentien medewerkers die in 2023 in aanmerking kwamen, deelgenomen aan de 62+-regeling. Vanaf het begin van de regeling heeft 25% van het totaal aantal medewerkers dat gebruik kón maken van de regeling, gekozen hier aan deel te nemen. De regeling is beëindigd op 31 december 2023.

De Regeling voor vervroegde uittreding (RVU) is beschikbaar tot eind 2025. Tot 31 december 2025 mogen werkgevers aan oudere werknemers die 36 maanden of minder van hun AOW-leeftijd zijn verwijderd, uitkeringen doen uit hoofde van een RVU zonder dat hierover een pseudo-eindheffing hoeft te worden betaald. Met deze regeling kan in individuele situaties maatwerk worden geboden om medewerkers te helpen om duurzaam hun AOW-gerechtigde leeftijd te bereiken. De insteek hiervan is om, gezien de krappe arbeidsmarkt, via duurzame inzetbaarheid goede docenten te behouden voor kwalitatief goed onderwijs binnen Lentiz.

4.5.6. Wijzigingen in de cao vo en in de cao mbo

In 2023 hebben de sociale partners, zowel in het vo als in het mbo, een akkoord bereikt over een nieuwe cao.

In het vo is in september 2023 een onderhandelingsakkoord afgesloten. Dit akkoord benadrukt de prioriteit van een goed arbeidsvoorwaardenpakket en werkdrukverlichting. De besteding is in de cao vo verder uitgewerkt. Er zijn ook afspraken gemaakt over loonontwikkeling, professionalisering van het onderwijsondersteunend personeel en een introductieprogramma voor startende docenten. De cao vo heeft een looptijd van 1 mei 2023 tot 1 oktober 2024.

Met betrekking tot het loon zijn in de cao vo de volgende afspraken gemaakt:

Ingangsdatum	Cao vo
1 juli 2023	• Structurele loonsverhoging van 10%. • Structurele verhoging van de extra eindejaarsuitkering en de uitkering onderwijsondersteunend personeel van 10%.
1 november 2023	Eenmalige bruto uitkering naar rato van de betrekkingssomvang. De hoogte van de uitkering is tevens afhankelijk van de loonschaal van de medewerker: • schaal 1 tot en met 5: € 1.000; • schaal 6 tot en met 9: € 600; • schaal 10/LB en hoger: € 350.

De cao mbo heeft een looptijd van 1 juni 2023 tot 1 juni 2024. De sociale partners hebben als specifiek doel het maximaal investeren in de huidige en toekomstige medewerkers gesteld. In

de cao mbo zijn afspraken opgenomen, gericht op verlichting van het werk door de huidige afspraken uit te breiden.

Met betrekking tot het loon zijn in de cao mbo de volgende afspraken gemaakt:

Ingangsdatum	Cao mbo
1 juli 2023	• Structurele loonsverhoging van gemiddeld 7%. • Eenmalige bruto uitkering van € 1.000 naar rato van de betrekkingsomvang.
1 januari 2024	• Structurele loonsverhoging van 3%.

4.5.7. Kerncijfers

Omvang formatie

Lentiz is actief in een zeer dynamische regio. In 2023 zien we zowel op de vo-scholen als op de mbo-scholen een lichte groei in leerlingen-/studentenaantallen én in aantal personeelsleden.

In 2023 waren 1.007 medewerkers werkzaam voor Lentiz, wat overeenkomt met 804 fte. Ten opzichte van 2022 zien we een groei van 46 medewerkers. Dit is mede mogelijk gemaakt door de NPO-gelden, waardoor we meer (onderwijzend en onderwijsondersteunend) personeel (tijdelijk) aan konden nemen.

Omvang formatie	2021	2022	2023
In fte	751	767	804
Aantal medewerkers	941	961	1.007

Onderstaande tabel geeft een toelichting op de aantallen onderwijzend en onderwijsondersteunend personeel binnen Lentiz, in fte:

	2021	2022	2023
Bestuur/management	34	39	38
Personeel primair proces/onderwijzend personeel	529	531	549
Onderwijsondersteunend personeel/overige medewerkers	188	197	217
Lentiz totaal in fte	751	767	804

Uit deze tabel is ook af te lezen dat de groei in de functies van bestuur/management stabiliseert en dat er groei is in zowel onderwijzend als onderwijsondersteunend personeel.

De verhouding tussen medewerkers met een vast dienstverband en medewerkers met een dienstverband voor bepaalde tijd is in 2023 iets gewijzigd ten opzichte van 2022. In 2022 had 79% van de medewerkers een benoeming voor onbepaalde tijd. In 2023 is dit percentage

gedaald naar 77%. In 2023 had 23% van de medewerkers een benoeming voor bepaalde tijd. Dit is onder andere een effect van de tijdelijke NPO-middelen.

In 2023 zijn 88 medewerkers met een tijdelijke aanstelling doorgestroomd naar een aanstelling voor onbepaalde tijd. Meer dan de helft van hen, 49 medewerkers, zijn vanuit een eerste aanstelling doorgestroomd naar een vast dienstverband. Gezien de krapte op de arbeidsmarkt kan dit worden gezien als een positieve ontwikkeling.

Instroom, doorstroom, uitstroom

In de tabel verderop in deze paragraaf zijn de in- en uitstroomgegevens van medewerkers binnen Lentiz in de afgelopen drie jaar uiteengezet.

In 2023 heeft Lentiz tweehonderd vacatures uitgezet. Het grootste aantal van deze vacatures (tachtig) werd in het tweede kwartaal uitgezet, ter voorbereiding op schooljaar 2023-2024. Van de tweehonderd vacatures heeft Lentiz 23 maal de vacature moeten herplaatsen omdat er in eerste instantie geen geschikte kandidaten waren gevonden. Kijkend naar het aantal nieuwe medewerkers dat in 2023 is ingestroomd, 197, zien we dat dit aantal nagenoeg gelijk is aan het aantal vacatures dat is uitgezet. Ondanks de krapte op de arbeidsmarkt kan voorzichtig worden geconcludeerd dat Lentiz goed in staat is om de meeste vacatures in te vullen.

Van de 197 nieuwe collega's die Lentiz in 2023 mocht verwelkomen, zijn er 130 aangesteld als docent. Van deze 130 nieuwe docenten zijn er 90 gestart in de functie van docent LB, 31 als docent LC en 9 als docent LD.

Als we kijken naar de interne doorstroom zien we dat 38 medewerkers zijn gepromoveerd van de functie van docent LB naar de functie van docent LC en 13 van docent LC naar de functie van docent LD.

Instroom/uitstroom	2021	2022	2023
Instroom in aantallen medewerkers	183	174	197
Uitstroom in aantallen medewerkers	125	154	151

Lentiz kende in 2023 een grotere instroom van personeel dan in 2022 (197 ten opzichte van 174 in 2022).

In 2023 zijn 151 medewerkers (waarvan 111 (onbevoegd) docent) uitgestroomd. Dit zijn er iets minder dan in 2022, toen 154 medewerkers weggingen. Van deze 151 medewerkers hebben 90 medewerkers Lentiz op eigen verzoek verlaten (in 2022 was dit aantal 89). Van 22 medewerkers werd de tijdelijke arbeidsovereenkomst niet verlengd. 18 medewerkers zijn met pensioen gegaan.

Man-vrouwverhouding

Lentiz hecht aan een evenwichtige verhouding tussen het aantal mannen en vrouwen. Deze verhouding laat in 2023 een kleine verschuiving zien ten opzichte van voorgaande jaren. Het percentage mannelijke collega's is afgenomen en het percentage vrouwelijke collega's is toegenomen.

Lentiz – totaal	2021	2022	2023
Man	39,3%	38,9%	37,7%
Vrouw	60,7%	61,1%	62,3%

Onze mannelijke medewerkers hebben gemiddeld een aanstelling van 0,88 fte. Voor onze vrouwelijke medewerkers is dit gemiddeld 0,75 fte. Bij Lentiz werken in totaal 372 medewerkers met een fulltime aanstelling. Hiervan zijn 234 man en 138 vrouw. Vergeleken met 2022 zijn dat iets meer mannen dan vrouwen: in 2022 hadden 225 mannen en 139 vrouwen een fulltime aanstelling.

Het aantal medewerkers dat parttime werkt, is gestegen. In 2023 werkten 635 medewerkers parttime. In 2022 waren dat er 597. Het aantal parttime werkende mannen nam iets af: van 149 in 2022 naar 146 in 2023. Voor de vrouwen geldt een toename van parttimers: van 448 in 2022 naar 489 in 2023.

Man-vrouwverhouding in bestuurs-/managementfuncties

Ook bij bestuurs-/managementfuncties streeft Lentiz naar een evenwichtige verdeling tussen het aantal mannen en vrouwen. Al een aantal jaar zien we een toename van vrouwen op bestuurs-/managementfuncties. In 2023 werkten evenveel mannen als vrouwen als directeur/teamleider.

De man-vrouwverhouding in bestuurs-/managementfuncties in de afgelopen jaren in aantallen en percentages:

Bestuur/management	2021		2022		2023	
	Man	Vrouw	Man	Vrouw	Man	Vrouw
Aantal	18	17	19	20	19	19
Percentage	51%	49%	49%	51%	50%	50%

Leeftijdsopbouw

Als we kijken naar de leeftijd van alle Lentiz-medewerkers dan zien we ten opzichte van 2022 een toename in de leeftijdsklassen 25-34 jaar, 35-44 jaar en 65 jaar en ouder. De gestage groei in de leeftijdsklasse van 65 jaar en ouder wordt verklaard doordat er, vanwege het personeelstekort, steeds meer een beroep wordt gedaan op gepensioneerd collega's voor het verrichten van (ondersteunende) werkzaamheden. De leeftijdsklassen tot 24 jaar, 45-54 jaar en 55-64 jaar zijn iets gedaald ten opzichte van 2022.

Bij het onderwijzend personeel zien we dezelfde beweging als in het totaalbestand van de Lentiz-medewerkers. Er is ten opzichte van 2022 een toename in de leeftijdsklassen 25-34 jaar, 35-44 jaar en 65 jaar en ouder, en een afname in de leeftijdsklassen tot 24 jaar, 45-54 jaar en 55-64 jaar.

In de leeftijdsopbouw van het onderwijsondersteunend personeel zien we ten opzichte van 2022 een stijging in de leeftijdsklassen tot 24 jaar, 35-44 jaar, 45-54 jaar en 65 jaar en ouder. In de leeftijdsklassen 25-34 jaar en 55-64 jaar zien we een lichte daling in het percentage.

Onderstaand de tabel met de leeftijdsopbouw van het totale personeelsbestand van Lentiz onderwijsgroep van 2021 t/m 2023. Daarna de tabellen waarin de percentages zijn uitgesplitst naar onderwijzend personeel (op) en onderwijsondersteunend personeel (oop).

Leeftijdsopbouw Lentiz – totaal	2021	2022	2023
Tot 24 jaar	5,0%	6,2%	5,9%
25-34 jaar	22,1%	22,1%	23,7%
35-44 jaar	25,0%	23,7%	24,2%
45-54 jaar	21,5%	22,5%	22,1%
55-64 jaar	23,5%	22,0%	19,9%
65 en ouder	2,9%	3,5%	4,2%

Leeftijdsopbouw Lentiz – op	2021	2022	2023
Tot 24 jaar	6,6%	8,5%	6,8%
25-34 jaar	25,9%	26,4%	29,2%
35-44 jaar	25,8%	24,1%	24,5%
45-54 jaar	20,7%	21,5%	20,7%
55-64 jaar	18,9%	16,7%	15,6%
65 en ouder	2,1%	2,8%	3,2%

Leeftijdsopbouw Lentiz – oop	2021	2022	2023
Tot 24 jaar	1,3%	1,2%	4,4%
25-34 jaar	14,0%	13,3%	11,7%
35-44 jaar	22,5%	22,1%	23%
45-54 jaar	23,3%	24,1%	24,8%
55-64 jaar	34,3%	34,5%	29,9%
65 en ouder	4,6%	4,8%	6,2%

Promoties, functie- en salarismix

Het aantal medewerkers dat binnen Lentiz is gepromoveerd, is toegenomen ten opzichte van voorgaande jaren. In 2023 zijn 67 medewerkers gepromoveerd, ten opzichte van 31 in 2022 en 35 in 2021. Deze toename laat zien dat interne ontwikkeling en doorgroei naar andere functies steeds beter gaat binnen Lentiz, waardoor we onze medewerkers kunnen binden en boeien.

Een interne sollicitatieprocedure vindt plaats voordat een promotie plaatsvindt. Van de 67 medewerkers die in 2023 zijn gepromoveerd, zijn er 51 doorgegroei binnen de functiemix van Lentiz. Dit aantal is toegenomen ten opzichte van voorgaande jaren. Zoals eerder aangegeven, zien we dat 38 medewerkers zijn gepromoveerd van de functie van docent LB naar de functie van docent LC. 13 docenten LC zijn intern benoemd in de functie van docent LD.

De stand van zaken wat betreft de functie- en salarismix in 2023 voor BRIN-nummers 17WQ/31MD per school:
(peildatum 31 december 2023)

Lentiz-scholen 17WQ/31MD	LB	LC	LD
Lentiz VMBO LIFE College	46,88%	47,98%	5,13%
Lentiz Geuzencollege	59,33%	37,69%	2,97%
Lentiz Groen van Prinstererlyceum	39,31%	29,14%	31,55%
Lentiz Revislyceum	29,16%	29,76%	41,07%
Lentiz Revis MAVO	61,09%	31,48%	7,42%
Totaal Lentiz	45,0%	35,1%	19,8%
Streefpercentage Lentiz	35,5%	40,5%	24%

De functie- en salarismixpercentages in 2023 voor BRIN-nummer 14YD per school:
(peildatum 31 december 2023)

Lentiz-scholen 14YD	LB	LC	LD
Lentiz Dalton College	54,30%	41,77%	3,93%
Lentiz Floracollege	47,94%	45,15%	6,91%
Lentiz Novilab	57,98%	42,02%	0,00%
Lentiz VMBO Maasland	33,25%	59,59%	7,16%
Lentiz MBO Maasland	58,56%	34,49%	6,95%
Lentiz MBO Westland	6,22%	81,94%	11,84%
Lentiz MBO LIFE College	39,52%	53,75%	6,73%
Lentiz MBO Barendrecht	44,59%	43,94%	11,47%
Lentiz MBO Middelharnis	91,25%	8,75%	0,00%
Lentiz MBO Oostland	60,22%	15,05%	24,73%
Totaal Lentiz	46,07%	46,74%	7,19%
Streefpercentage Lentiz	45,0%	45,0%	10,0%

Bevoegd, bekwaam, studerend

Binnen Lentiz heeft 78% van het onderwijzend personeel een bevoegdheid eerste of tweede graad. Dit percentage is iets stijgend ten opzichte van 2022. 22% van het onderwijzend personeel is onbevoegd: meer specifiek is 3% van het onderwijzend personeel onderbevoegd en 19% onbevoegd. Lentiz streeft ernaar dat alle onbevoegden uiteindelijk hun bevoegdheid halen. Het grootste deel van de onbevoegden volgt dan ook een studie voor een bevoegdheid. We stimuleren en faciliteren dit op verschillende manieren, maar merken wel de effecten van de huidige krappe arbeidsmarkt.

Voltijd docenten in opleiding vanuit SCOOL opleidingsschool kunnen vanaf hun derde leerjaar een kleine aanstelling aangeboden krijgen van maximaal 0,3 fte. Voor docenten in opleiding uit het vierde leerjaar is dit maximaal 0,4 fte conform de afspraken binnen de opleidingsschool. In 2023 zijn dertien docenten in opleiding na hun afstuderen als bevoegd docent bij Lentiz ingestroomd.

Docenten werkzaam voor Lentiz, uitgesplitst naar bevoegd en (nog) onbevoegd:

	2021	2022	2023
Bevoegd	78%	76%	78%
Onbevoegd	22%	24%	22%

4.5.8. Samen opleiden binnen SCOOL opleidingsschool

SCOOL is een opleidingsschool en samenwerkingsverband tussen vier onderwijspartners, met als doel moderne en vakbekwame docenten op te leiden in een dynamische, eigentijdse onderwijsomgeving.

Sinds september 2020 maakt Lentiz deel uit van SCOOL opleidingsschool. De drie andere onderwijspartners zijn Hogeschool Rotterdam Instituut voor Lerarenopleidingen, ICLON Universiteit Leiden en SEC TU Delft. De visie van SCOOL opleidingsschool is verwoord in de letters SCOOL: Samen Contextrijk Ontwerpend en Ondernemend Leren. 2023 was het derde achtereenvolgende jaar dat de opleidingsschool de status van aspirant-opleidingsschool had. In 2024 zal de beoordelingsgerichte peer review plaatsvinden.

Bij Lentiz wordt het werkplekleren vormgegeven. Doel van het werkplekleren is om de docenten in opleiding alle facetten van het docentschap te laten ervaren. Daarnaast biedt SCOOL opleidingsschool aanvullende opleidingsactiviteiten aan, zoals transferbijeenkomsten en SCOOL Lab. Deze activiteiten zijn o.a. gericht op het ontwerpend en ondernemend leren.

2023 stond in het teken van de verdere verbinding tussen de lerarenopleidingen en de praktijk van het werkplekleren op de Lentiz-scholen. Door middel van de implementatie van driehoeksgesprekken is hier verder vorm aan gegeven. Met de driehoek wordt bedoeld de docent in opleiding, de lerarenopleiding en de school waar het werkplekleren plaatsvindt. Tijdens deze gesprekken staan de leervragen van de docent in opleiding centraal.

Bij het werkplekleren binnen Lentiz spelen schoolopleiders en werkplekbegeleiders een cruciale rol door de docenten in opleiding te coachen en te ondersteunen. Hierin wordt intensief samengewerkt met de opleiders vanuit de drie onderwijspartners. Uit de tevredenheidmeting onder docenten in opleiding is gebleken dat de begeleiding door de docenten in opleiding zeer hoog wordt gewaardeerd.

Ieder jaar in januari start een training voor (beginnende) werkplekbegeleiders die door SCOOL opleidingsschool, in samenwerking met Hogeschool Rotterdam, wordt geïnitieerd. Daarnaast krijgen de schoolopleiders de mogelijkheid om zich verder te professionaliseren op het gebied van samen opleiden.

Vanuit Hogeschool Rotterdam zijn in februari 2023, 24 voltijdsdocenten in opleiding bij Lentiz ingestroomd om met het werkplekleren te starten. In totaal studeerden in 2023 136 docenten in opleiding aan SCOOL opleidingsschool. Hiermee is SCOOL opleidingsschool iets

gekrompen vergeleken met 2022, toen er 140 docenten in opleiding aan SCOOL opleidingsschool verbonden waren.

In 2023 hadden 49 docenten in opleiding een (kleine) aanstelling bij Lentiz. 24 docenten in opleiding zijn in 2023 afgestudeerd. 13 van hen hebben bij Lentiz een aanstelling als bevoegd docent gekregen.

Groen Consortium

Het Groen Consortium is een partnerschap van groene onderwijsinstellingen in Nederland dat zich bezighoudt met Samen Opleiden in de school. In het samenwerkingsverband tussen scholen en de lerarenopleiding van Aeres Hogeschool Wageningen ligt de focus op het ontwikkelen van docenten met sterke pedagogische, vakinhoudelijke en didactische vaardigheden, altijd in de context van het groene domein.

Scholen en lerarenopleiding werken samen om een naadloze overgang van theorie naar praktijk te bevorderen. Het Groen Consortium is zich bewust van de mondiale vraagstukken die van belang zijn voor een duurzame toekomst voor Nederland en zijn burgers. Daartoe leiden wij docenten op die de groene sector kennen en die mede vorm kunnen geven aan het leren en innoveren in die sector. Binnen Lentiz hebben wij dertien docenten in opleiding begeleid binnen de opleidingsschool Groen Consortium. Hiervan zijn er vier afgestudeerd.

4.5.9. Verzuimbeleid

Met het verzuimbeleid stimuleert Lentiz haar medewerkers om actief bezig te zijn met hun gezondheid en vitaliteit. Tijdige aandacht voor preventie en herstel vormen de uitgangspunten. Uit de stabiele verzuimcijfers in de afgelopen jaren blijkt dat er sprake is van een goede verankering van het verzuimbeleid in alle lagen van de organisatie. Belangrijk bij dit verzuimbeleid zijn de korte lijnen tussen leidinggevendenden, medewerkers en HR-adviseurs. Maatwerk en persoonlijke aandacht staan centraal om vroegtijdige signalen van verzuim op en aan te pakken. De bedrijfsarts wordt laagdrempelig ingezet en kan daardoor vroegtijdig meedenken. Door regelmatig en structureel sociaal-medisch overleg te houden, wordt onderling overleg extra aangemoedigd.

Het vasthouden van lage verzuimcijfers vraagt om continue aandacht en inspanning. Het is belangrijk om de leidinggevendenden hierbij te ondersteunen en als organisatie het belang van goed werkgeverschap te blijven uitstralen. Het aanbieden van preventieve gesprekken en vroegtijdige interventies maakt deel uit van goed werkgeverschap. Samen zijn ze belangrijke instrumenten bij een adequaat verzuimbeleid. Andere preventieve interventies vinden plaats op organisatieniveau (aandacht voor werkdruk, roosters, sfeer, e.d.).

Sociaal-medisch team

Het sociaal-medisch team (SMT) is een samenwerking tussen de bedrijfsarts, de afdeling HRM en de directie van de school. Iedere twee maanden organiseert Lentiz een SMT-bijeenkomst voor alle Lentiz-scholen. Dit is een laagdrempelig overleg om de Lentiz-medewerkers op een goede manier in het arbeidsproces te behouden (preventief) en ze te begeleiden om weer in het arbeidsproces te komen (re-integratie).

Het verzuimbeleid van Lentiz gaat uit van het 'gedragsmodel'. Centraal in dit model staat dat verzuim moet leiden tot een verzuimgesprek en verzuimbegeleiding, waarin de acceptatie van verzuim laag is en ingezet wordt op de activering van de medewerkers. Een actieve houding maakt dat medewerkers op een andere manier omgaan met verzuim. Gedrag is beïnvloedbaar door met elkaar in gesprek te blijven over de werkmogelijkheden.

Verzuim

Het ziekteverzuim binnen Lentiz is in 2023 licht gestegen vergeleken met 2021 en 2022. Deze stijging komt door een hoger ziekteverzuim binnen het mbo. In het vo is er sprake van een lichte daling. Over het geheel meldden medewerkers zich, vergeleken met 2022, minder vaak ziek, maar de duur van het verzuim nam toe. Dit wijst op een lichte daling van het kortdurend verzuim.

Ziekteverzuim Lentiz	2021	2022	2023
Verzuimpercentage vo	4,40%	6,45%	5,61%
Verzuimpercentage mbo	3,91%	3,76%	5,01%
Verzuimpercentage Lentiz totaal	4,13%	4,98%	5,28%
Gemiddelde verzuimduur (in dagen)	20,64	10,68	12,68
Meldingsfrequentie (aantal keren verzuimverlof aangevraagd)	1,01	1,56	1,44

Hieronder zijn de gegevens uit de benchmark 2022 vermeld:

Benchmark 2022	Verzuimpercentage	Meldings-frequentie	Gemiddelde verzuimduur	Nulverzuimers
Nederland vo op**	6,1%	2,1	12	39%
Nederland vo oop**	6,6%	1,4	18	27%
Nederland mbo***	6,3%	0,92	29	49,20%
Lentiz onderwijsgroep 2022	4,98%	1,56	10,68	36,72%
Lentiz vo 2022	6,45%	1,6	10,64	37,52%
Lentiz mbo 2022	3,76%	1,53	10,68	36,20%

* Benchmark over 2022, de landelijke cijfers over 2023 zijn nog niet beschikbaar.

** Bron: VOION, cijfers over 2022 (op = onderwijzend personeel, oop = onderwijsondersteunend personeel)

*** Bron: SOM (Stichting Onderwijs Arbeidsmarktfonds MBO), cijfers over 2022.

Toelichting bij de cijfers:

- Afgezet tegen de landelijke cijfers lag in 2022 het ziekteverzuim binnen Lentiz voor vo in dezelfde orde als landelijk en lagen de verzuimcijfers voor mbo onder de landelijke cijfers binnen de sector;
- Landelijk wordt gezien dat voor het vo de sociaal-emotionele gevolgen van de schoolsluitingen op (het gedrag van) de leerlingen en de extra inspanningen om de leerachterstanden van leerlingen in te halen, in combinatie met oplopende personeelstekorten een rol spelen bij het hoge verzuim (Bron: VOION).

Waar er in 2022 binnen Lentiz sprake was van meer 'psychisch' verzuim, was er in 2023 meer verzuim met een fysieke oorzaak. In 2023 is er een gelijke verdeling tussen psychische en fysieke klachten op het spreekuur. Bij vrouwen zien we een toename van fysieke klachten. Bij het onderwijzend personeel is er sprake van meer psychische problematiek dan bij het onderwijsondersteunend personeel. Bij het onderwijsondersteunend personeel is er een toename in fysiek verzuim.

	Psychisch		Fysiek		Totaal	
	2022	2023	2022	2023	2022	2023
Totaal	55%	50%	45%	50%	100%	100%
Man	49%	48%	51%	52%	100%	100%
Vrouw	58%	51%	42%	49%	100%	100%
Man, gemiddelde leeftijd	49 jaar	51 jaar	50 jaar	56 jaar	49 jaar	53 jaar
Vrouw, gemiddelde leeftijd	41 jaar	42 jaar	47 jaar	46 jaar	43 jaar	44 jaar
op	54%	58%	46%	42%	100%	100%
oop	58%	32%	42%	68%	100%	100%

Verdeling van de klachten op het spreekuur van de per groep en bijbehorende gemiddelde leeftijd.

Zwangeren zijn buiten beschouwing gelaten. Gezien de relatief kleine aantallen moeten deze cijfers voorzichtig worden geïnterpreteerd.

Het aandeel werkgerelateerde klachten is in 2023 iets gestegen. Deze stijging doet zich vooral voor bij de vrouwelijke werknemers. De stijging is zichtbaar bij zowel het onderwijzend personeel als het onderwijsondersteunend personeel. Bij mannen met psychische klachten zijn deze vaker werkgerelateerd dan bij vrouwen. Overbelasting is verreweg de meest voorkomende oorzaak van werkgerelateerde klachten. Problemen rond het eigen functioneren (omgaan met doelgroep, match met functie/taken) wordt eveneens benoemd. Problemen in de relatie met collega's of leidinggevende wordt in mindere mate genoemd.

Werkgerelateerde klachten	Psychisch		Fysiek		Totaal*	
	2022	2023	2022	2023	2022	2023
Totaal	42%	55%	6%	11%	26%	33%
Man	61%	41%	6%	13%	32%	26%
Vrouw	31%	63%	6%	11%	22%	37%
op	45%	56%	9%	8%	28%	36%
oop	33%	50%	0%	15%	19%	26%

*Totaal is het percentage bezoekers met werkgerelateerde klachten, ten opzichte van alle spreekuurbezoekers.

De overige kolommen geven het totaal aantal psychische of fysieke werkgerelateerde klachten binnen dezelfde groep. Gezien de relatief kleine aantallen moeten deze cijfers voorzichtig worden geïnterpreteerd.

Interventies

Lentiz zet regelmatig interventies in om verzuim te voorkomen of te bekorten. Interventies kunnen nodig zijn op individueel of organisatorisch niveau. Het aantal interventies is al jaren vrijwel constant. De fysieke aanpassingen betroffen in de meeste gevallen hulpmiddelen voor op de werkplek. Fysieke werkplekaanpassingen waren meestal gewenst bij werknemers met een al bestaande fysieke aandoening. Op preventieve basis worden door scholen steeds meer eigen interventies ingezet die buiten dit overzicht vallen.

Arbeidsdeskundig onderzoek en re-integratietrajecten zijn noodzakelijk bij langdurend verzuim en worden na overleg in het sociaal-medisch team tijdig en gericht ingezet.

Type interventie	2021	2022	2023
Psychologische hulpverlening, multidisciplinaire trainingstrajecten, coaching, bedrijfsmaatschappelijk werk, etc.	9	8	7
Arbo: werkplekonderzoeken en hulpmiddelen op de werkvloer (zoals stoelen en beeldschermen)	5	4	7
Expertise-onderzoek	0	0	0
Arbeidsdeskundig onderzoek	7	9	6
Re-integratietrajecten	4	5	7
Totaal	25	26	27

Preventie

Het preventieve spreekuur is een belangrijk instrument van het Lentiz-verzuimbeleid. Korte lijnen en onderlinge samenwerking tussen iedereen die een rol heeft bij verzuim, bieden de mogelijkheid om snel te schakelen en blijven heel belangrijk. Bij 17% van de medewerkers op het spreekuur was er sprake van een preventief spreekuur. Dit percentage is lager in vergelijking met voorgaande jaren. In 43% van deze bezoeken betrof het psychische klachten. Zowel medewerkers zelf als hun leidinggevenden namen hiervoor het initiatief. Het preventieve spreekuur was regelmatig aanleiding voor de inzet van een interventie of aanpassing van een werkplek.

4.5.10. Mobiliteitsbegeleiding

Lentiz Loopbaan Lab

Het Lentiz Loopbaan Lab (LLL) organiseert en ondersteunt activiteiten ter bevordering van de mobiliteit binnen Lentiz. Dit kan gaan om mobiliteit binnen of buiten de organisatie. Hierbij zet het LLL in op een bredere doelgroep dan alleen ex-medewerkers met recht op een uitkering.

Categorieën deelnemers aan het LLL:

- ex-medewerkers als gevolg van het aflopen van een tijdelijke arbeidsovereenkomst;
- ex-medewerkers die Lentiz op basis van een vaststellingsovereenkomst hebben verlaten;
- medewerkers voor wie Lentiz re-integratieverplichtingen heeft vanwege de Ziektewet of de WIA;
- medewerkers die op basis van leerlingen- of studentenontwikkelingen op een school boventallig zijn en die binnen Lentiz overgeplaatst moeten worden of elders een passende werkkring moeten vinden.

Begeleiding WW/BW

Lentiz werkt onder andere samen met Randstad Onderwijs in de begeleiding van deelnemers aan het LLL. Randstad Onderwijs verzorgt de intake en neemt de wekelijkse begeleiding voor zijn rekening. Dankzij een zorgvuldige opvolging wordt hiermee gestreefd naar het bevorderen van de terugkeer van de medewerkers in het arbeidsproces en beperking van de schadelast. Randstad Onderwijs heeft in 2023 geen trajecten uitgevoerd aangezien alle vertrekkende medewerkers met ondersteuning van medewerkers van HRM zelf een nieuwe werkkring hebben gevonden.

In 2023 hebben elf oud-medewerkers voor een periode of het hele jaar een beroep gedaan op de BW/WW. Dit aantal is gedaald in vergelijking met 2022 door onder andere een steeds krappere arbeidsmarkt.

	2021	2022	2023
Aantal ex-medewerkers in BW/WW (gedeeltelijk of gehele jaar)	18	20	11
Aantal ex-medewerkers met een WW-uitkering die begeleiding hebben gehad van Randstad Onderwijs	5	2	0
Aantal ex-medewerkers met een WW-uitkering die begeleiding hebben gehad van een andere partij	1	1	0
Uitstroom naar een andere baan of AOW	7	8	5

4.6. Onderwijsprestaties en onderwijskundige zaken mbo

4.6.1. Ontwikkelingen

Sinds 2005 hanteert Lentiz als strategisch vertrekpunt het concept van de integrale gebiedsbenadering. Hierbij geven scholen op maat van hun omgeving en vanuit hun eigen onderwijsvisie, antwoord op de maatschappelijke en economische uitdagingen binnen de gemeenten waarin zij actief zijn. Het sturingsmodel van Lentiz is daarbij zo vormgegeven dat de scholen daadwerkelijk de ruimte hebben om dit maatwerk, samen met de regionale partners, vorm en inhoud te geven. Hierdoor is een rijk palet van regionaal maatwerk ontstaan, maar wel met het Lentiz-karakter. Samengevat gaat het om zeven initiatieven.

World Horti Center in Naaldwijk

Het World Horti Center in Naaldwijk is onderdeel van Greenport Horti Campus Westland. Samen met topondernemers uit de glastuinbouw hebben wij dit multifunctionele gebouw ontwikkeld. Lokale en regionale overheden, zoals gemeente Westland en provincie Zuid-Holland, zijn belangrijke partners evenals andere onderwijsinstellingen, zoals Albeda College en ROC Mondriaan. Binnen World Horti Center werken bedrijven en onderzoeksinstellingen aan innovatie in de glastuinbouw.

Het centrum is ‘business-driven’: er zijn tentoonstellingen van innovatieve bedrijven uit de internationale glastuinbouwsector en er vindt onderzoek plaats. De vraag vanuit de bedrijven is leidend bij de onderzoeksagenda. Maar we geven uiteraard ook onderwijs. Studenten van twintig opleidingen van Lentiz | MBO Westland volgen hier hun lessen. Wanneer onze studenten hun school binnenkomen, zien, ruiken en voelen ze de wereld van Greenport. World Horti Center is het clubhuis dat die werelden met elkaar verbindt: het is de internationale etalage van de glastuinbouw. Op deze manier zijn onderwijs en praktijk optimaal met elkaar verbonden.

Horti Science Park in Lansingerland

Het Horti Science Park (HSP) in Lansingerland is onderdeel van Greenport Horti Campus Oostland. Hier wordt sinds 2006 toonaangevende kennis ontwikkeld voor de Nederlandse en internationale glastuinbouw. Belangrijkste thema's zijn plantgezondheid, plantenfysiologie, groene digitalisering, kunstmatige intelligentie, vertical farming en de fossielvrije kas. Het ecosysteem rondom het HSP bestaat uit vierhonderd bedrijven, Delphy, MBO Oostland (= Lentiz in overleg met andere mbo-instellingen), Hogeschool Inholland, Haagse Hogeschool, LDE en Wageningen University & Research, inclusief de 'Club van 100' (bestaande uit bijna honderd innovatieve partijen, waarvan een groot deel ondernemers). Het Fieldlab Vertical Farming is onderdeel van HSP.

Dutch Fresh Port in Barendrecht/Ridderkerk

De Dutch Fresh Port (DFP) in Barendrecht/Ridderkerk is de derde fysieke locatie van Greenport Horti Campus. Dit is de internationale draaicirkel voor groenten en fruit. Iedere meloen of banaan die in de supermarkten in West-Europa wordt verkocht, komt via deze draaicirkel binnen. Ook Westlandse en Oostlandse telers verhandelen hun groenten merendeels via de DFP. De publiek-private samenwerking rondom de DFP bestaat nu uit tien bedrijven, MBO Barendrecht (Lentiz in samenspraak met Albeda College en Da Vinci College), Hogeschool Inholland, Hogeschool Rotterdam, LDE en andere onderwijspartijen uit vo en po. DFP heeft als inhoudelijke en onderscheidende basis de verslogistiek met de drie subthema's: innovatieve en duurzame logistiek, verwaarden voedselreststromen en gezonde voeding (veilig en vertrouwd). Digitalisering is een belangrijke steunpilaar voor de strategie.

Food Innovation Academy in Vlaardingen

De Food Innovation Academy (FIA) in Vlaardingen is een samenwerkingsverband van grote bedrijven in de levensmiddelensector, gemeente Vlaardingen, provincie Zuid-Holland, twee mbo-instellingen en het hbo van Hogeschool Inholland. In een innovatielab werken onderzoekers van universiteiten, hbo- en mbo-scholen samen aan innovatie. Studenten van Lentiz volgen hier opleidingen in de foodsector. Medewerkers van bedrijven verzorgen gastlessen, zijn gastheer en nemen deel aan hackathons. (Een hackathon is een evenement waarbij deelnemers vanuit verschillende invalshoeken oplossingen zoeken voor échte en actuele vraagstukken.)

Equestrum-campus in Midden-Delfland

De Equestrum-campus in Midden-Delfland heeft een belangrijke focus op de paardensport, aangespoord door de manege van meervoudig wereldkampioen IJsbrand Chardon. Samen

met Equestrum en zorginstelling ASVZ is er gestart met een innovatieve business-driven campus in een monumentaal pand in Schipluiden/Den Hoorn. Deze campus biedt een platform voor onderwijs, onderzoek, zorg en het bedrijfsleven, en moet medio 2024 helemaal gereed zijn. Het wordt een internationaal georiënteerde broedkamer voor innovaties, crossovers, passende opleidingen en onderzoek. Daarnaast wordt het dé ontmoetingsplek die breed wordt gedragen als clubhuis van de hippische sector. Inmiddels zijn de hippische opleidingen van Lentiz in september 2023 verhuisd naar deze locatie. Studenten van de hoveniersopleidingen dragen zorg voor het ontwerp en de realisatie van de buitenruimten.

Beroepscampus in Middelharnis

De Beroepscampus in Middelharnis is het afgelopen jaar feestelijk geopend. In samenwerking met gemeente Goeree-Overflakkee, Albeda College, een RGO, TCR en lokale ondernemers wordt een breed onderwijspalet aangeboden. Bij zowel het bedrijfsleven als de lokale beroepsopleidingen leeft de behoefte aan meer praktijkgericht onderwijs en een betere aansluiting tussen studieomgeving en werkomgeving voor de studerende jeugd. De Beroepscampus Middelharnis is een campus waar de deelnemende partners herkenbaar aanwezig zijn. Dit heeft als grote meerwaarde dat de keuzemogelijkheden voor alle studenten worden uitgebreid. Daarnaast wordt de interactie tussen de verschillende opleidingsrichtingen vergroot en kan er een doorlopende leerlijn vmbo-mbo worden aangeboden op Goeree-Overflakkee.

VHG-hotspot Zuid-West Nederland in Maasland-Oostland

De VHG-hotspot in Maasland-Oostland is een andere vorm van samenwerking: zonder fysieke campus, maar wel gebaseerd op dezelfde principes. Lentiz heeft het predicaat 'VHG-hotspot' in 2021 gekregen van de Koninklijke Vereniging van Hoveniers en Groenvoorzieners (VHG). In de VHG-hotspot wordt intensief samengewerkt met de hoveniers- en groenbedrijven in de regio. Lentiz is hiermee de leerplek voor goed gekwalificeerde hoveniers, waar kennisdeling, leervragen, vernieuwing en netwerken samenkomen. Deze nauwe samenwerking tussen onderwijs en bedrijfsleven betekent ook vernieuwing voor de sector. Innovaties en veranderingen in het hoveniersvakgebied vinden snel hun weg in het onderwijs, als onderdeel van de leerstof.

Voor genoemde zeven initiatieven van ons denken en werken maken het voor ons mogelijk om 'bij de tijd' te blijven in een snel veranderende wereld. Binnen enkele jaren kan de beroepscontext volledig anders zijn. De campusontwikkeling is een fysieke plek waar onderwijs, bedrijvigheid en onderzoek onder één dak plaatsvinden. Daarom geven campussen (en hotspots) ons permanente antwoorden op fundamentele vragen als: Hoe kunnen we het onderwijs zó inrichten dat het blijft bij de beroepspraktijk? Hoe zorgen we dat jongeren worden opgeleid voor de arbeidsmarkt van de toekomst?

Wij geloven in de kracht van samenkomen en erkennen dat onderwijs niet langer alleen kan plaatsvinden binnen de grenzen van een traditioneel klaslokaal. We zijn ervan overtuigd dat campussen de weg naar de toekomst van het onderwijs zijn. In een wereld die steeds meer verbonden en dynamisch wordt, bieden campussen een omgeving waarin leren, groeien en samenwerken samenkomen en elkaar versterken. De recent geaccordeerde aanvraag rondom de Subsidie Opschaling verduurzaamde PPS in het beroepsonderwijs voor de drie GHC-campussen (zie hiervoor) bevestigt dit.

4.6.2. Jaarresultaat

Het jaarresultaat staat voor wat het mbo per jaar aan gediplomeerden realiseert. Het gaat daarbij om het totaal aantal gediplomeerden op niveau 2, 3 of 4, en zowel om instellingsverlaters als om gediplomeerden die binnen hun instelling verdergaan met een mbo-opleiding. Studenten in de Entreeopleiding worden niet in het jaarresultaat betrokken. In het jaarresultaat tellen alleen diploma's mee die zijn behaald in het teljaar. Het jaarresultaat wordt uitgedrukt in het percentage gediplomeerden op de som van het totaal aantal van gediplomeerde plus ongediplomeerde instellingsverlaters. We kunnen concluderen dat Lentiz onderwijsgroep met een jaarresultaat 2023 van 75,4% (2022:71,3%) hoger scoort dan andere beroepscolleges die een gemiddeld jaarresultaat van 69,7% (2022: 67,7%) behalen.

4.6.3. Diplomaresultaat

De opleidingen van Lentiz hebben een diplomaresultaat van 73,6%. Het aantal gediplomeerden in 2023 per mbo-school is:

School	Aantal gediplomeerden in 2023
Lentiz MBO Maasland	158
Lentiz MBO Westland	247
Lentiz MBO LIFE College	144
Lentiz MBO Barendrecht	38
Lentiz MBO Middelharnis	22
Lentiz MBO Oostland	117
Totaal Lentiz	726

4.6.4. Aantal voortijdig schoolverlaters (vsv'ers)

Op basis van de voorlopige cijfers 2022-2023 (dit zijn de meest recente, beschikbare cijfers ten tijde van het opstellen van dit jaarverslag 2023) kunnen we concluderen dat het aantal vsv'ers ten opzichte van dezelfde meetperiode vorig jaar van 6,2% naar 4,2% is gedaald. Hiermee scoort Lentiz ruim onder het landelijk mbo-gemiddelde van 6,5%. Dit is een gunstige ontwikkeling. Net als ieder jaar zijn de cijfers geanalyseerd, ditmaal in lijn met het in 2023 opgestelde actieplan om de vsv-cijfers, naar aanleiding van de stijging in 2021-2022, aan te pakken. Deze acties hebben tot op heden het gewenste resultaat gehad.

Omdat vsv een doorlopend aandachtspunt blijft, zijn in de kwaliteitsagenda 2024-2027 de volgende twee doelstellingen opgenomen:

1. In 2027 is de begeleiding zowel in het onderwijs zelf als bij de stap van school naar werk of vervolgopleiding (met name voor studenten van niveau 2) versterkt.
2. Op deze manier kunnen we de stijging van het aantal vsv'ers ombuigen naar een afname.

Hierbij richten we ons op de volgende meetbare ambities:

- voor niveau 1 streven we naar een score van 25% vsv'ers, in plaats van 37% in het jaar 2021-2022;
- voor niveau 2 streven we naar een score van 9% vsv'ers, in plaats van 11% in het jaar 2021-2022;
- voor niveau 3 streven we naar een score van 5% vsv'ers, in plaats van 9% in het jaar 2021-2022;
- voor niveau 4 streven we naar een score van 2% vsv'ers, in plaats van 3% in het jaar 2021-2022.

4.6.5. Examinering mbo

Alle examens moeten voldoen aan de (inhoudelijke) eisen die de overheid en het bedrijfsleven aan de examinering stellen. Een Lentiz-diploma is daarom van grote waarde in de maatschappij en wordt herkend en erkend in het bedrijfsleven. De mbo-opleidingen van Lentiz leiden op tot een drievoudige kwalificatie: voor een functie in het bedrijfsleven, voor goed burgerschap en voor doorstroom naar een hbo-opleiding. Daarom werken de Lentiz-scholen in beroepenveldcommissies structureel samen met het bedrijfsleven.

Het managen van het examen

Alle taken, verantwoordelijkheden en bevoegdheden van de betrokkenen zijn samen met de examenprocessen beschreven in het Examenhandboek mbo. Het Examenhandboek mbo geeft sturing aan de examenorganisatie, het managen van het examen en de kwaliteit van de examenproducten. Daarnaast legt Lentiz de exameneisen van de verschillende opleidingen jaarlijks vast in de Onderwijs en Examenregeling (OER). In de OER staan ook de belangrijkste examenprocessen zodat alle studenten van de Lentiz-mbo's tijdig en juist worden geïnformeerd. De examenprocessen worden bovendien uitgelegd in de studiegidsen van de scholen.

Ontwikkelingen en behaalde resultaten

Het Examenhandboek mbo wordt jaarlijks geëvalueerd en bijgesteld. De laatste update is in september 2023 gedaan. Het stafbureau Examinering mbo speelt hierin een coördinerende rol en geeft de examencommissies op de scholen ondersteuning bij diverse examineringsprocessen.

Lentiz maakt gebruik van gecertificeerde examenleveranciers, zijnde stichting Groene Norm, de Coöperatie Examens MBO en Bureau ICE. Voor de keuzedelen waar geen gevalideerde examens voor verplicht zijn, hebben we in het Examenhandboek mbo vastgesteld dat we, waar mogelijk, gebruikmaken van examens die door een examenleverancier of een uitgever ontwikkeld zijn, zodat we zo min mogelijk zelf examens ontwikkelen.

De Vaststellingsadviescommissie (VAC) beoordeelt en valideert de keuzedeelexamens, examens voor wettelijke beroepsvereisten, instellingsexamens en beroepsgerichte examens volgens vastgestelde procedures en formats. De examens worden vervolgens voorzien van een vaststellingsadvies. In de examencommissies worden de vaststellingsadviezen gewogen en vindt vaststelling van de examens plaats. Deskundigheidsontwikkeling van de VAC gebeurt door feedbackbijeenkomsten en vaardigheidstrainingen 'on the job'.

In 2019 is gestart met het digitaal afnemen van de beroepsgerichte examens via [Praktijkbeoordelen.nl](https://praktijkbeoordelen.nl). Dit is verder doorgezet in de afgelopen jaren. De examens die vanaf september 2022 worden ontwikkeld, zijn ingericht per kerntaak. Hierdoor is het mogelijk om op kerntaakniveau een mbo-verklaring af te geven. De (instellings)examens voor vakken binnen het algemeen vormend onderwijs worden ingekocht bij Bureau ICE. De resultaten van de beoordeling van deze examens worden geregistreerd in het systeem waarmee instellingsexamens worden afgenomen: TOA.

Via de beroepenveldcommissies is het bedrijfsleven betrokken bij het onderwijs en de (organisatie en inhoud van de) examens. De proeven van bekwaamheid worden afgenomen in nauwe samenwerking met of op locatie bij de betrokken bedrijven.

Alle examencommissies maken jaarlijks een verslag dat aan de raad van bestuur wordt aangeboden. Deze verslagen worden ge-audit door de Examenraad.

4.7. Onderwijsprestaties: indicatoren voor het voortgezet onderwijs

4.7.1. Ontwikkelingen vo

In 2023 is er vanuit de NPO-plannen en de Subsidie verbetering basisvaardigheden wederom ingezet op verbetering en aanscherping van de didactiek, pedagogiek en de begeleiding van leerlingen.

Binnen de regio, onder regie van Lentiz met als kernlocatie Lentiz | VMBO LIFE College, wordt met het programma Sterk Techniekonderwijs (STO) ingezet op verdieping, verbreding en versterking van het techniekonderwijs. Ook de uitwerking van het Zorgplaza leidt tot een versterking van de opleiding. De inmenging van PRO-leerlingen in het onderwijs vraagt om extra begeleiding van kwetsbare jongeren, iets waar de school van oudsher goed in is. De school heeft met de Regeling heterogene brugklassen de determinatie onder de loep genomen en waar mogelijk wordt de determinatie uitgesteld tot na de tweede klas.

Bij Lentiz | Revislyceum is het Thuis voor toekomstmakers verder vormgegeven en het Next Generation Education Lab werpt zijn vruchten af. Dit lab is een onderwijsconcept waarbij gewerkt wordt met levensechte opdrachten en waar leerlingen hun vragen kunnen onderzoeken. Samen met Lentiz | VMBO Maasland heeft Lentiz | Revis het concept BLINK ontwikkeld dat in augustus 2023 van start is gegaan. Hierbij vindt determinatie aan het einde van de tweede klas plaats en leerlingen kiezen dan pas of zij verdergaan op Lentiz | VMBO Maasland of op Lentiz | Revis.

Bij Lentiz | VMBO Maasland is met name aandacht voor de talentontwikkeling van individuele leerlingen en de rol van zelfregulatie. Het NRO-onderzoek over dit onderwerp krijgt hiermee een vervolg.

Bij Lentiz | Floracollege zijn leerlingen bij Novilab aan de slag gegaan met het onderzoeken van hun vragen, die veelal gekoppeld zijn aan technologische en Sustainable Development Goals (SDG's) thema's.

Lentiz | Geuzencollege heeft de organisatieontwikkeling van de school doorgezet en werkt toe naar een transformatieve school. De aandacht voor zorgleerlingen in de vorm van persoonlijke begeleiding, maatwerk en pedagogische inzet is in het afgelopen jaar, net als in 2022, een groot aandachtspunt geweest in de school.

Lentiz | Groen van Prinstererlyceum zet in op de volgende fase van het Flexrooster. Het Flexrooster is een onderwijsvorm die door de leerlingen en ouders wordt gewaardeerd. De school let scherp op de rendementen om te zorgen dat de kwaliteit gehandhaafd blijft.

4.7.2. Onderwijsprestaties

Voor het kwaliteitsgegeven Schooladvies en plaatsing meet Lentiz of de plaatsing van leerlingen past bij het gegeven basisschooladvies. Alle opleidingen scoren hierbij ruim boven de landelijk gestelde norm. Een percentage van de leerlingen wordt geplaatst op een hoger niveau dan door het basisonderwijs wordt geadviseerd. Een uitzondering is de opleiding Het Groene Lyceum van Lentiz | Dalton College. Veel ouders en hun kinderen kiezen toch voor deze praktische mavo-/mbo-opleiding (op weg naar instroom in het hbo), ook al heeft de basisschool aan een deel van deze leerlingen een havo-opleiding geadviseerd.

	Landelijke norm	Lentiz 2022-2023
Lentiz VMBO Maasland	-12,10%	19,44%
Lentiz Floracollege	-10,05%	48,3%
Lentiz Dalton College	-10,05%	-8,7%
Lentiz Reviuslyceum	-7,00%	38,17%
Lentiz Revius MAVO	-10,05%	41,03%
Lentiz Geuzencollege	-10,05%	24,29%
Lentiz Groen van Prinstererlyceum	-0,55%	36,82%
Lentiz VMBO LIFE College	-10,05%	25,49%

Bron: Onderwijsresultaten 2023 (Inspectie van het Onderwijs).

4.7.3. Slagingspercentages

De slagingspercentages van de scholen staan hierna beschreven. De slagingspercentages hebben geen plaats in de door de Inspectie van het Onderwijs gehanteerde onderwijsresultaten. Toch geven de percentages wel degelijk een goed beeld en goede aanvulling, omdat de scholen streven naar een minimaal verschil tussen het gemiddelde centraal examen (CE) en schoolexamen (SE), en het SE doorgaans dus vrij goed overeenkomt met het gemiddelde CE.

De beroepsgerichte vakken in het vmbo zijn met een centraal schriftelijk en praktisch examen (CSPE) afgesloten. De leerlingen hebben in 2023 weer volgens de reguliere regelgeving aan het examen deelgenomen. Omdat er ook bij deze groep leerlingen sprake is van belangrijke invloeden en gevolgen vanuit de coronatijd, zien we bij een aantal scores dat er minder hoog gescoord is dan in de jaren daarvoor.

Slagingspercentages	2022	2023
Lentiz VMBO Maasland basis	96%	100%
Lentiz VMBO Maasland kader	100%	100%
Lentiz VMBO Maasland g/t	100%	100%
Lentiz Floracollege basis	100%	98,1%
Lentiz Floracollege kader	100%	84,5%
Lentiz Floracollege g/t	97%	92,9%
Lentiz Dalton College	94,5%	95,5%
Lentiz Revius MAVO	91,3%	93,9%
Lentiz Reviuslyceum havo	93,8%	89,9%
Lentiz Reviuslyceum vwo	95,4%	88,7%
Lentiz Geuzencollege basis	100%	98,4%
Lentiz Geuzencollege kader	96,8%	89,9%
Lentiz Geuzencollege g/t	90,6%	84,0%
Lentiz Groen van Prinstererlyceum vmbo	97,1%	87,7%
Lentiz Groen van Prinstererlyceum havo	88,5%	84,9%

Lentiz Groen van Prinstererlyceum vwo	96,3%	91,9%
Lentiz VMBO LIFE College basis	100%	83,7%
Lentiz VMBO LIFE College kader	100%	82,0%
Lentiz VMBO LIFE College g/t	93,9%	84,6%

Bron: Examensecretariaat Lentiz onderwijsgroep/Vensters voor Verantwoording.

4.7.4. Rendement onderbouw

Uit de behaalde resultaten blijkt dat alle opleidingen binnen Lentiz tijdens de eerste twee leerjaren een onbelemmerde doorstroom van leerlingen realiseren. Bij bijna alle opleidingen liggen de doorstroompercentages boven de landelijk gestelde norm. Omdat de cijfers niet veel verschillen, verwachten we in de zittende cohorten de komende jaren geen hogere percentages doubleerders.

	Landelijke norm	Lentiz 2021-2022	Lentiz 2022-2023
Lentiz VMBO Maasland	95,57%	98,76%	98,28%
Lentiz Floracollege	95,42%	99,33%	98,31%
Lentiz Dalton College	95,41%	98,72%	99,63%
Lentiz Revislyceum	94,42%	97,73%	98,02%
Lentiz Revis MAVO	93,66%	94,66%	91,35%
Lentiz Geuzencollege	93,61%	95,71%	92,99%
Lentiz Groen van Prinstererlyceum	93,89%	98,85%	99,72%
Lentiz VMBO LIFE College	92,75%	99,77%	96,8%

Bron: Onderwijsresultaten 2023 (Inspectie van het Onderwijs).

4.7.5. Rendement bovenbouw

Ook in de bovenbouw ligt het doorstroompercentage van bijna alle Lentiz-leerlingen boven de landelijke norm. Bij het Lentiz | Floracollege daalde het rendement bovenbouw net onder de landelijke norm. Deze school heeft een plan van aanpak opgesteld om deze daling in een vroegtijdig stadium te keren. Veel van de bovenbouwleerlingen stromen zonder vertraging door naar het eindexamen. Hier geldt wel dat we ook bij deze leerlingen rekening hielden en houden met de gevolgen van de coronaperiode. Hoewel de getallen desondanks niet significant verschillen van andere jaren, zagen we een kleine toename van extra doubleerders in deze cohorten.

	Landelijke norm	Lentiz 2021-2022	Lentiz 2022-2023
Lentiz VMBO Maasland basis	85,96%	97,36%	89,71%
Lentiz VMBO Maasland kader	85,47%	95,1%	96,4%
Lentiz VMBO Maasland g/t	84,79%	96,67%	100%
Lentiz Floracollege basis	87,69%	96,93%	88,49%
Lentiz Floracollege kader	86,89%	94,7%	84,34%
Lentiz Floracollege g/t	86,86%	94,22%	86,59%
Lentiz Dalton College	86,85%	96,22%	95,79%

Lentiz Revius MAVO	82,81%	91,38%	87,65%
Lentiz Reviuslyceum havo	79,08%	91,88%	83,4%
Lentiz Reviuslyceum vwo	79,6%	90,51%	89,43%
Lentiz Geuzencollege basis	83,28%	91,24%	86,88%
Lentiz Geuzencollege kader	83,87%	96,35%	88,89%
Lentiz Geuzencollege g/t	80,95%	91,87%	88,24%
Lentiz Groen van Prinstererlyceum vmbo	82,34%	93,0%	85,84%
Lentiz Groen van Prinstererlyceum havo	78,26%	87,48%	84,19%
Lentiz Groen van Prinstererlyceum vwo	79,83%	88,2%	91,46%
Lentiz VMBO LIFE College basis	81,74%	89,68%	82,76%
Lentiz VMBO LIFE College kader	82,23%	91,23%	84,89%
Lentiz VMBO LIFE College g/t	80,67%	90,76%	87,88%

Bron: Onderwijsresultaten 2023 (Inspectie van het Onderwijs).

4.7.6. Uitstroomgegevens

In 2023 leverden onze vo-scholen in totaal 1.164 leerlingen af voor het vervolgonderwijs of instroom op andere vo-scholen.

	Aantal schoolverlaters in 2022	Aantal schoolverlaters in 2023
Lentiz VMBO Maasland	138	122
Lentiz Floracollege	198	227
Lentiz Dalton College	121	155
Lentiz Reviuslyceum	136	147
Lentiz Revius MAVO	37	34
Lentiz Geuzencollege	207	188
Lentiz Groen van Prinstererlyceum	170	149
Lentiz VMBO LIFE College	157	143

Bron: Cum Laude 2023.

4.7.7. Examencijfers

Het vierde onderwijsresultaat omvat het gemiddelde cijfer dat binnen een bepaalde afdeling over alle vakken voor de centrale examens is behaald. Dat gemiddelde wordt steeds vergeleken met een landelijk vastgestelde norm. Nadat in de jaren 2020-2021 en 2021-2022 vanwege de coronaperiode geen gemiddeld CE-cijfer kon worden berekend, was dat in 2022-2023 weer wel mogelijk. Het is geruststellend om in de behaalde resultaten van 2022-2023 te zien dat de invloed van deze coronaperiode op de behaalde examencijfers – vanwege alle extra geboden ondersteuning en begeleiding – beperkt is gebleven.

Examencijfers 2022-2023	Norm CE-cijfer	Lentiz CE-cijfer	Lentiz Verschil SE-CE
Lentiz VMBO Maasland basis	6,31	6,8	- 0,48
Lentiz VMBO Maasland kader	6,16	6,68	- 0,19
Lentiz VMBO Maasland g/t	6,16	6,62	0,06
Lentiz Floracollege basis	6,35	6,41	- 0,24
Lentiz Floracollege kader	6,20	5,98	0,21
Lentiz Floracollege g/t	6,17	6,02	0,35
Lentiz Dalton College	6,19	6,51	0,2
Lentiz Revislyceum MAVO	6,19	6,23	0,25
Lentiz Revislyceum havo	6,27	6,21	0,14
Lentiz Revislyceum vwo	6,30	6,37	0,3
Lentiz Geuzencollege basis	6,29	6,49	- 0,1
Lentiz Geuzencollege kader	6,17	6,31	0,19
Lentiz Geuzencollege g/t	6,13	6,11	0,45
Lentiz Groen van Prinstererlyceum vmbo	6,14	6,22	0,2
Lentiz Groen van Prinstererlyceum havo	6,26	6,28	0,18
Lentiz Groen van Prinstererlyceum vwo	6,29	6,64	0,01
Lentiz VMBO LIFE College basis	6,14	6,08	0,24
Lentiz VMBO LIFE College kader	6,03	5,95	0,59
Lentiz VMBO LIFE College g/t	5,97	6,06	0,47

Bron: Vensters voor Verantwoording 2023.

4.7.8. Vergelijking SE en CE

Bij de beoordeling door de Inspectie van het Onderwijs van de behaalde onderwijsresultaten speelt het gegeven 'verschil SE-CE' geen rol. Toch achten wij het van belang om de eigen scholen daar steeds weer alert op te laten zijn. Richtlijn daarbij is dat het verschil tussen het gemiddeld behaalde SE-cijfer en CE-cijfer niet groter is dan 0,5. Zie hiervoor bovenstaande tabel, laatste kolom.

4.7.9. Bijzondere trajecten

Onder bijzondere trajecten wordt verstaan, die trajecten binnen het vmbo-bl, waarbij leerlingen tijdens het derde en vierde leerjaar opgaan voor het diploma vmbo-bl Leerwerktraject of voor het diploma mbo-niveau 1 (Entreeopleiding).

In 2023 zaten 26 Lentiz-leerlingen in het leerwerktraject van vmbo-bovenbouw. Dit traject biedt extra steun aan leerlingen die moeite hebben om mee te komen met de reguliere opleiding. Het ging om achttien leerlingen van Lentiz | Geuzencollege en tien leerlingen van Lentiz | VMBO LIFE College. Dit is 5,6% van het totaal aantal leerlingen vmbo-bl.

Zowel op Lentiz | VMBO Maasland en Lentiz | Revisuslyceum als op Lentiz | VMBO LIFE College zijn trajectklassen (vso in vo) ingericht. Dit zijn klassen waar leerlingen met bijzondere hulpvragen in kleinere groepen een extra ondersteunings-/begeleidingsaanbod krijgen. Het onderwijs met deze aanpak is erop gericht de leerlingen zo veel mogelijk vanaf het eerste leerjaar deel te laten nemen aan het reguliere onderwijs. Binnen Lentiz | Geuzencollege en Lentiz | Floracollege wordt al langer met deze vorm van extra begeleiding gewerkt in de vorm van respectievelijk LWO+ en het groepsarrangement VMBO4You.

Bij Lentiz | VMBO Maasland zijn er 20 leerlingen, bij Lentiz | Revisuslyceum 3 leerlingen, bij Lentiz | Revisus MAVO 1 leerling en bij Lentiz | VMBO LIFE College 22 leerlingen die in een trajectklas zitten. Bij Lentiz | Geuzencollege betreft dit 71 leerlingen in het LWO+-traject en bij Lentiz | Floracollege 41 leerlingen in het groepsarrangement VMBO4You.

4.7.10. Tevredenheid ouders

In februari en maart 2022 is de laatste oudertevredenheidmeting afgenomen onder de ouders van onze leerlingen uit leerjaren 1 en 3. De meting daarvoor dateert uit 2020. De uitkomsten van deze twee metingen zijn verwerkt op de site www.scholenopdekaart.nl.

In het voorjaar van 2024 zal de volgende oudertevredenheidmeting worden afgenomen.

	Oudertevredenheid 2020	Oudertevredenheid 2022
Lentiz VMBO Maasland	8,3	8,2
Lentiz Floracollege	8,3	8,5
Lentiz Dalton College	8,3	8,2
Lentiz Revisuslyceum	8,3	8,1
Lentiz Revisus MAVO	8,3	8,7
Lentiz Geuzencollege	8,4	8,7
Lentiz Groen van Prinstererlyceum	8,3	8,3
Lentiz VMBO LIFE College	8,1	8,4

4.7.11. Tevredenheid leerlingen

In het vroege voorjaar van 2023 zijn de leerlingtevredenheidmetingen afgenomen en afgerond. De meting daarvoor dateert uit 2022. De uitkomsten van deze metingen zijn verwerkt op de site www.scholenopdekaart.nl.

Ook in 2024 zal een leerlingtevredenheidmeting worden afgenomen.

	Leerlingtevredenheid 2022	Leerlingtevredenheid 2023
Lentiz VMBO Maasland	6,9	6,9
Lentiz Floracollege	6,7	6,6
Lentiz Dalton College	6,7	6,9
Lentiz Revisuslyceum	7,5	6,7
Lentiz Revisus MAVO	6,7	6,4
Lentiz Geuzencollege	6,7	6,5
Lentiz Groen van Prinstererlyceum	6,7	6,6
Lentiz VMBO LIFE College	7,2	7,1

4.8. Financieel beleid

(bedragen x € 1.000)

In de volgende tabel staan de belangrijkste kengetallen over 2023 in vergelijking met voorgaand jaar en ten opzichte van de signaleringswaarden van de Inspectie van het Onderwijs.

Omschrijving	Signaleringswaarden Inspectie van het Onderwijs	2023	2022
Liquiditeit (current ratio)	< 0,5	2,16	2,58
Solvabiliteit 2	< 0,3	0,53	0,56
Weerstandvermogen	< 0,05*	0,50	0,47
Normatief publiek eigen vermogen	> 1	1,00	0,91
Absolute omvang liquide middelen	< € 2.000	€ 58.823	€ 42.661

*De Inspectie van het Onderwijs heeft de signaleringswaarde met betrekking tot het kengetal 'weerstandvermogen' met ingang van boekjaar 2021 laten vervallen. De genoemde signaleringswaarde betreft de signaleringswaarde zoals deze ultimo 2020 gold.

- De **liquiditeit** (current ratio⁵) daalt ten opzichte van het voorgaande verslagjaar met 0,42. Deze daling wordt voornamelijk veroorzaakt door een stijging van de onder de overlopende passiva in de balans opgenomen vooruit ontvangen subsidies OCW. De liquiditeit ultimo 2023 blijft echter ruim boven de signaleringswaarde van de Inspectie van het Onderwijs.
- De **solvabiliteit 2**⁶ laat een stabiel cijfer zien over de laatste jaren en ligt ruim boven de signaleringswaarde van de Inspectie van het Onderwijs. De lichte daling van de solvabiliteit ultimo 2023 wordt voornamelijk veroorzaakt door de onder de overlopende passiva in de balans opgenomen vooruit ontvangen subsidies OCW.
- Het **weerstandvermogen**⁷ is onverminderd goed te noemen en ligt ruim boven de signaleringswaarde van 0,05 zoals deze over het jaar 2020 gold.
- Het **normatief publiek eigen vermogen**⁸ ligt, als berekeningsmethodiek om te bepalen wat een bestuur redelijkerwijs aan publiek eigen vermogen nodig heeft om bezittingen te financieren en risico's op te vangen, voor Lentiz met € 51.758 nog boven het daadwerkelijk publiek eigen vermogen ultimo 2023 ten bedrage van € 51.542. Vanwege dit naar verhouding geringe verschil komt het kengetal afgerond in twee decimalen achter de komma ultimo 2023 uit op 1,00 en ligt daarmee op de signaleringswaarde van de Inspectie van het Onderwijs.
- De **absolute omvang van de liquide middelen** ligt met € 58.823 ruim boven de signaleringswaarde van € 2.000. De stijging wordt voornamelijk veroorzaakt door de vooruit ontvangen subsidies OCW.

⁵ Current ratio: (vlottende activa/kortlopende schulden).

⁶ Solvabiliteit 2: ((eigen vermogen + voorzieningen)/totale passiva).

⁷ Weerstandvermogen: (eigen vermogen/totale baten).

⁸ Normatief publiek eigen vermogen: (publiek eigen vermogen/((0,5*aanschafwaarde gebouwen*1,27) + (boekwaarde resterende materiële vaste activa) + (omvangafhankelijke rekenfactor*totale baten))).

4.8.1. Toelichting balans

(bedragen x € 1.000)

Een toelichting op de balans is opgenomen in de jaarrekening. Hierna volgen de voorzieningen waarbij nader wordt ingegaan op de schattingselementen.

Voorzieningen dienen tegen contante waarde gewaardeerd te worden indien het effect van de tijdswaarde materieel is. Of de tijdswaarde materieel is, is afhankelijk van verschillende factoren, zoals de hoogte van de verplichting, de rentestand en de looptijd. Als de looptijd korter is dan één jaar dan is waarden tegen contante waarde niet vereist.

Ultimo 2023 is de rentestand (disconteringsvoet) gedaald naar 2,32% (10-jarige staatsobligatie per jaarultimo).

Op basis van de specifieke kenmerken van de overige personele voorzieningen, waaronder de aard van de voorziening en de verwachte (gemiddelde) looptijd, zijn per voorziening de uitgangspunten bepaald waaronder de betreffende voorziening contant is gemaakt. Het resultaatseffect van de waardering tegen contante waarde wordt verantwoord onder de financiële baten en lasten. Ten behoeve van de vergelijkbaarheid met voorgaand verslagjaar is in onderstaande toelichting geen rekening gehouden met dit resultaatseffect. Het wordt per voorziening wel apart benoemd.

Wachtgeld (ultimo 2023 € 796; ultimo 2022 € 863)

Lentiz is van rechtswege eigenrisicodragers voor de Werkloosheidswet en de bovenwettelijke werkloosheidsregelingen. Voormalige medewerkers kunnen, indien wordt voldaan aan de wettelijke vereisten hieromtrent, aanspraak maken op een wachtgelduitkering. De wachtgeldvoorziening is bedoeld om de kosten op te vangen van wachtgelduitkeringen die ten laste komen van Lentiz. De berekening van de noodzakelijke omvang van de wachtgeldvoorziening heeft plaatsgevonden op basis van de te verwachten individuele wachtgelduitkeringen. Doordat de inschatting op basis van de individuele verwachtingen plaatsvindt, kan het verloop van de voorziening door de jaren heen een volatiel karakter vertonen. Het saldo van de voorziening is ultimo 2023 afgenomen ten opzichte van de stand ultimo 2022 door de afbouw van een jaar recht bij de opgenomen medewerkers in deze voorziening en beëindiging van de bovenwettelijke werkloosheidsregeling bij medewerkers.

Het effect van de waardering tegen contante waarde bedraagt cumulatief € 54. De nominale waarde van de voorziening bedraagt ultimo 2023 € 108 (2022: € 90).

Spaarverlof (ultimo 2023 € 94; ultimo 2022 € 74)

Deze voorziening is gevormd voor de financiering van het opgebouwde spaarverlof. De hoogte van de voorziening is op individuele basis bepaald. De toename van de voorziening spaarverlof is het gevolg van het sparen van uren door twee medewerkers en de cao-verhoging per 1 juli 2023. Er zijn geen nieuwe deelnemers bijgekomen in 2023.

Het effect van de waardering tegen contante waarde bedraagt cumulatief € 14. De nominale waarde van de voorziening bedraagt ultimo 2023 € 108 (2022: € 90).

Jubilea (ultimo 2023 € 474; ultimo 2022 € 369)

Deze voorziening is gevormd voor de uitbetaling van jubileumuitkeringen. De hoogte van de voorziening wordt bepaald door de inschatting van de kans dat een medewerker werkzaam blijft bij Lentiz. De kans wordt ingeschat op basis van het aantal dienstjaren bij Lentiz en

eerdere onderwijsdienstverbanden. Het percentage varieert van 0% tot 75% voor het behalen van het 25-jarig jubileum en van 0% tot 60% voor het behalen van het 40-jarig jubileum.

Het effect van de waardering tegen contante waarde bedraagt cumulatief € 89. De nominale waarde van de voorziening bedraagt ultimo 2023 € 563 (2022: € 455).

Basisbudget (ultimo 2023 € 1.403; ultimo 2022 € 1.345)

Het basisbudget vloeit voort uit afspraken die in het kader van de cao vo gemaakt zijn over duurzame inzetbaarheid van medewerkers. Het basisbudget kan onder meer worden ingezet als verlof ten behoeve van duurzame inzetbaarheid. Elke medewerker mag kiezen hoe het jaarbudget van vijftig klokuren (bij een volledige betrekking) wordt ingezet. De opgebouwde verlofuren worden gereserveerd voor latere opname of uitbetaling voor specifieke doeleinden. Jaarlijks wordt de noodzakelijke omvang van de voorziening vastgesteld op basis van de door de medewerkers gemaakte keuzes.

Voor de bepaling van de omvang van deze voorziening is een inschatting gemaakt van de mate waarin vervanging gerealiseerd zal worden bij opname van het verlof. Dit percentage is vastgesteld op 75%. Bij de bepaling van de noodzakelijke omvang wordt op individueel niveau (per medewerker met een vo-aanstelling) berekend wat de reservering moet zijn. Na vier jaar worden de gespaarde uren omgerekend naar een bedrag op basis van het uurloon dat gold in het laatste jaar van reservering. Dit uurloon wordt vervolgens 'bevroren'. Het sparen van uren is met ingang van schooljaar 2023-2024 niet meer mogelijk.

Het effect van de waardering tegen contante waarde bedraagt nihil.

Seniorenverlof (ultimo 2023 € 1.215; ultimo 2022 € 963)

Deze voorziening vloeit voort uit de cao mbo en cao vo. De spelregels vanuit beide cao's zijn verschillend.

Cao mbo

Binnen de cao mbo is er een verplichting om een voorziening te treffen voor de verwachte verplichting voor de komende vijf jaar. De voorziening wordt opgebouwd in vijf jaar, voorafgaand aan het jaar waarin de medewerker de leeftijd van 57 jaar bereikt. Er wordt gerekend met een percentage gebaseerd op ervaringscijfers. Zodra de verlofuren worden opgenomen, wordt dit percentage op 100% gesteld. Zolang de verlofuren nog niet worden opgenomen, wordt dit percentage berekend door de totale werktijdfactor van de opgenomen verlofuren te delen door de totale werktijdfactor van iedereen die van de regeling gebruik kan maken.

Cao vo

Binnen de cao vo is er, in tegenstelling tot de cao mbo, geen verplichting om een dergelijke inschatting te maken voor deze verlofregeling en op basis hiervan een voorziening te treffen. Lentiz vormt de voorziening voor de komende vijf jaar voor medewerkers die daadwerkelijk van de regeling gebruikmaken.

De toename van de voorziening seniorenverlof wordt voor zowel het mbo als het vo voornamelijk veroorzaakt door:

- a. toename van het aantal deelnemende medewerkers;
- b. cao-loonsverhogingen;
- c. toename van het aantal gespaarde jaren;

- d. hoger percentage aan kans (2023: 4,07%; 2022: 2,97%).

Het effect van de waardering tegen contante waarde bedraagt cumulatief € 79. De nominale waarde van de voorziening bedraagt ultimo 2023 € 1.294 (2022: € 1.070).

Langdurig zieken (ultimo 2023 € 583; ultimo 2022 € 691)

Lentiz is eigen risicodragers voor de Ziektewet. De voorziening langdurig zieken is gevormd ter afdekking van kosten in verband met langdurig zieken. Voor medewerkers die op balansdatum langer dan negentig dagen ziek zijn en waarvan de geobjectiveerde verwachting bestaat dat de medewerker niet meer in arbeid terug zal keren, dient een voorziening gevormd te worden voor de loonkosten per ultimo verslagjaar tot aan het objectief te verwachten moment van uitdiensttreding.

De afname wordt enerzijds veroorzaakt door een verlaging van het percentage en kans op WIA en anderzijds zijn er nieuwe langdurig zieken.

Het effect van de waardering tegen contante waarde bedraagt nihil.

Onderhoudsvoorziening (ultimo 2023 € 2.474; ultimo 2022 € 2.434)

De onderhoudsvoorziening wordt gevormd om toekomstig planmatig onderhoud aan schoolgebouwen te kunnen bekostigen. De onderhoudsvoorziening dient ter egalisatie van de kosten van onderhoud van gebouwen. In het MJOP is het benodigde onderhoud over een periode van veertig jaar beschreven. In dit plan staan de dotaties en onttrekkingen aan de voorziening. De omvang van de dotaties en de geplande onttrekkingen zijn zo berekend dat alle geplande werkzaamheden uit het MJOP kunnen worden uitgevoerd. De onderhoudsvoorziening is bepaald voor een periode van tien jaar.

Lentiz maakt gebruik van de overgangsregeling die verlengd is tot en met 2023. Dit houdt in dat onderwijsinstellingen die in 2017 een voorziening voor groot onderhoud hadden opgenomen in de balans, dezelfde uitgangspunten mogen blijven hanteren tot en met 2023.

4.8.2. Toelichting op het resultaat tegenover begroting (bedragen x € 1.000)

Het financieel resultaat over 2023 bedraagt € 5.250 (2022: € 6.839). Voor het boekjaar 2023 was een resultaat begroot van € -351.

- Resultaat 2023 € 5.250
- Begroot resultaat € -351
- Afwijking (positief) € 5.601

Een verdere toelichting op het resultaat is opgenomen in paragraaf 4.8.3.

4.8.3. Analyse van de uitkomsten van exploitatie in relatie tot de begroting (bedragen x € 1.000)

Over 2023 zijn de gerealiseerde baten € 7.857 hoger dan begroot. De gerealiseerde lasten zijn € 3.893 hoger dan begroot. Op de financiële baten en lasten ten opzichte van de begroting 2023 is een positieve afwijking gerealiseerd van € 1.637.

Baten

Rijksbijdragen

De rijksbijdragen in 2023 zijn € 7.115 hoger dan begroot. Dit wordt grotendeels veroorzaakt door de loon- en prijsbijstellingen vanuit het ministerie van OCW (circa € 4.626), de Subsidieregeling verbetering basisvaardigheden (€ 1.095), de beschikbaarstelling van middelen voor de arbeidsmarkttoelage voor de periode augustus tot en met december 2023 (€ 471) en de toevoeging van middelen uit de samenwerkingsverbanden (€ 260). Ook worden beschikkingen van diverse regelingen gedurende het boekjaar vanuit het ministerie van OCW bijgesteld, nieuwe beschikkingen afgegeven of projecten in een ander ritme dan begroot uitgevoerd. Dit effect op de baten bedraagt circa € 663.

Nationaal Programma Onderwijs (NPO)

In 2023 heeft Lentiz vanuit de Regeling NPO € 5.263 aan baten ontvangen en verantwoord in het resultaat van 2023. De besteding van de middelen vindt plaats op basis van goedgekeurde plannen op schooljaar. In 2023 bedragen de bestedingen € 4.324. De nog niet-bestede NPO-middelen bedragen € 940 (2022: € 592) en zijn opgenomen in de bestemmingsreserve Nationaal Programma Onderwijs.

Baten werk voor derden

In de baten werk voor derden is de omzet van Lentiz | Cursus & Consult verantwoord. De omzet over 2023 bedroeg € 1.607 (2022: € 1.573), waar een omzet van € 1.835 (2022: € 1.312) was begroot. De stijging van de omzet is onder andere toe te rekenen aan de uitvoering van activiteiten in het kader van contractonderwijs bbl en de activiteiten in de glastuinbouw.

Overige baten

Onder de overige baten worden verantwoord bijdragen voor excursies en reizen, leermiddelen en boekengeld, overige personele vergoedingen en overige baten. De stijging in de overige baten heeft voornamelijk betrekking op excursiegelden en activiteiten in relatie tot internationale reizen.

Lasten

Personeelskosten (bedragen x € 1.000)	2023 realisatie	2023 begroot	2022 realisatie
Loonkosten	69.615	69.079	63.854
Diensten door derden	9.517	7.471	9.287
Overige personeelskosten	1.881	1.953	1.751
	81.013	78.503	74.892

In 2023 zijn de sociale partners een onderhandelaarsakkoord overeengekomen voor beide cao's en zijn de nieuwe cao's in werking getreden. De loonkosten in 2023 zijn € 536 hoger dan begroot. Dit is te verklaren door cao-aanpassingen die niet in de begroting 2023 waren meegenomen. De formatieve bezetting lag in de eerste periode van 2023 onder andere door krapte op de arbeidsmarkt lager dan begroot. De vacatures zijn tijdelijk opgevuld met behulp van inhuur- en detachingsconstructies. Dit is tevens grotendeels de verklaring voor de stijging van diensten door derden. Vanaf augustus 2023 werd een toename van de bezetting van het eigen personeel zichtbaar.

Huisvestingskosten (bedragen x € 1.000)	2023 realisatie	2023 begroot	2022 realisatie
Huur	1.484	1.366	1.196
Verzekeringen	124	116	107
Onderhoud	829	496	553
Energie en water	1.341	1.602	1.147
Schoonmaakkosten	1.825	1.897	1.677
Heffingen	349	280	232
Dotatie onderhoudsvoorziening	882	882	869
Overige huisvestingslasten	514	370	348
	7.348	7.009	6.129

De gerealiseerde huisvestingskosten liggen € 339 hoger dan de begroting 2023. Dit heeft onder andere te maken met de kosten van tijdelijke huisvesting, nagekomen heffingen met betrekking tot voorgaande jaren en incidentele onderhoudskosten. De kosten van energie en water stegen ten opzichte van 2022, maar liggen onder de begroting 2023 door lagere indexaties.

Overige exploitatiekosten (bedragen x € 1.000)	2023 realisatie	2023 begroot	2022 realisatie
Administratie en beheerslasten	2.162	2.089	2.061
Inventaris, apparatuur en leermiddelen	4.537	4.207	3.880
Mutatie overige voorzieningen	44	22	32
Overige lasten	2.758	2.087	2.230
	9.501	8.405	8.203

De overige exploitatiekosten laten een stijging zien ten opzichte van de begroting 2023. Deze stijging ten bedrage van € 1.096 wordt hoofdzakelijk veroorzaakt door de stijging van de kosten van inventaris, apparatuur en met name de post leermiddelen, alsmede de stijging van de overige lasten. De stijging van de overige lasten wordt voornamelijk veroorzaakt door de stijging van de kosten van excursies, schoolreizen en overige leerlingactiviteiten. De stijging op deze posten wordt deels gecompenseerd door een stijging van de (overige) baten.

Financiële baten en lasten

Financiële baten en lasten (bedragen x € 1.000)	2023 realisatie	2023 begroot	2022 realisatie
Rentebaten	1.692-	-	138-
Rente contante waarde	61	-	297-
Rentelasten	571	577	527
	1.060-	577	92

De financiële baten en lasten zijn ten opzichte van de begroting 2023 toegenomen. In de begroting 2023 is geen rekening gehouden met de rentebaten op de gelden die worden aangehouden bij de Nederlandse staat (schatkistbankieren) van € 1.692. Daarnaast is door de stijging van de rente het effect van de tijdwaarde bij het contant maken van de personele voorzieningen materieel waarbij deze voorzieningen ultimo 2023 contant gemaakt zijn. Dit leidt tot additionele rentebaten van € 61. De rentelasten zijn conform begroting gerealiseerd.

4.8.4. Investerings en afschrijvingen

Lentiz onderwijsgroep investeert vooral in mensen en in de kwaliteit van het onderwijs. Lentiz voert een behoudend beleid aangaande investeringen in inventaris en apparatuur. De totale gerealiseerde investeringen in 2023 liggen € 359 hoger ten opzichte van de jaarbegroting 2023. Investerings buiten de begroting om dienen vooraf goedgekeurd te worden door de raad van bestuur. Ondanks de hogere investeringen zijn de gerealiseerde afschrijvingskosten in 2023 € 52 lager ten opzichte van de begroting 2023, voornamelijk veroorzaakt door het moment van investeren in het jaar.

4.8.5. Financiering

Een samenvattend overzicht staat in het kasstroomoverzicht in de jaarrekening. Onder de investeringen in materiële vaste activa zijn de investeringen opgenomen waarvoor in 2023 geldmiddelen zijn vrijgemaakt. De reguliere bedrijfsvoering is gefinancierd met liquide middelen die maandelijks via bevoorschotting van het ministerie van OCW worden ontvangen in de vorm van de lumpsumfinanciering, openstaande crediteuren en aanwezige liquiditeiten op bankrekeningen en de rekening-courant bij de Nederlandse staat (schatkistbankieren).

Het onroerend goed, bestaande uit schoolgebouwen, is onder hypothecaire zekerheid voor een deel extern gefinancierd met langlopende leningen bij het ministerie van Financiën (schatkistleningen).

4.8.6. Treasurybeleid

Het treasurybeleid is erop gericht om financiële risico's te beheersen, binnen de financiële mogelijkheden een verantwoord rendement te realiseren op tijdelijk overtoollige liquiditeiten en de (financierings)lasten zo laag mogelijk te houden. Het treasurybeleid van Lentiz voldoet aan de Regeling beleggen, lenen en derivaten OCW 2016 (gewijzigd d.d. 18 december 2018). Het uitgangspunt van Lentiz ten aanzien van financiële risico's is: defensief en risicomijdend.

Beleggingen en leningen

Het beleid met betrekking tot beleggen en belenen ligt vast in het treasurystatuut. Het treasurystatuut is in 2019 geactualiseerd waarbij de aansluiting is gemaakt bij de met terugwerkende kracht aangepaste Regeling beleggen, lenen en derivaten OCW 2016 (gewijzigd d.d. 18 december 2018), en de interne beheersingsmaatregelen verder zijn aangescherpt. Beleggingen heeft Lentiz niet. Liquiditeiten worden nagenoeg geheel aangehouden bij de Nederlandse staat en voor een beperkt deel bij banken met minimaal een single A-rating (ABN AMRO, ING en Rabobank).

4.9. Samenwerkingsverbanden en verbonden partijen

Lentiz heeft te maken met twee samenwerkingsverbanden voor passend onderwijs. Dit zijn het Samenwerkingsverband Nieuwe Waterweg Noord en het Samenwerkingsverband VO Westland. In een samenwerkingsverband werken scholen (met regulier en/of speciaal onderwijs) samen op het gebied van passend onderwijs. Een samenwerkingsverband heeft in de Wet passend onderwijs veel taken gekregen. De belangrijkste taak is het maken en uitvoeren van een plan (het ondersteuningsplan), waarin staat op welke manier alle leerlingen een passende plek op een school krijgen. Scholen die samenwerken in een samenwerkingsverband krijgen geld om het onderwijs te regelen voor leerlingen die extra ondersteuning nodig hebben. Het samenwerkingsverband ontvangt het geld en besluit over de toewijzing van ondersteuning en geld aan de scholen.

Stichting Samenwerkingsverband Nieuwe Waterweg Noord is onder andere verantwoordelijk voor het afgeven van aanwijzingen voor leerwegondersteunend onderwijs (lwoo). Het

samenwerkingsverband heeft met de schoolbesturen de financiële afspraak dat voor het uitvoeren van de lwoo-procedure een vergoeding aan het samenwerkingsverband wordt betaald.

Overige verbonden partijen

De voorzitter van de raad van bestuur van Lentiz onderwijsgroep is als een van de bestuurders verbonden aan onderstaande rechtspersonen:

- stichting Centrum voor Innovatief Vakmanschap Groen (CIV Groen);
- stichting Food Innovation Academy (FIA);
- stichting Greenport Westland Oostland (Greenport West-Holland);
- stichting Groene Norm.

Er is bij geen van de hiervoor genoemde rechtspersonen sprake van consolidatieplicht aangezien er sprake is van invloed van betekenis, maar niet van beleidsbepalende invloed.

5. Toekomstige ontwikkelingen

5.1. Blik op de toekomst – strategisch meerjarenplan 2023-2027

Eind 2022 heeft Lentiz onderwijsgroep een nieuw strategisch meerjarenplan (SMP) voor de periode 2023-2027 vastgesteld. Rekening houdend met diverse externe ontwikkelingen en het DNA van Lentiz, zijn vijf strategische thema's vastgesteld. Onderstaand worden deze thema's geïntroduceerd en beschreven. (Bron: Lentiz onderwijsgroep SMP 2023-2027)

'Lentiz is actief in een enorm dynamische regio. Vervolgonderwijs, onderzoek, overheden en bedrijven bieden onze leerlingen een wereld aan kansen en perspectieven. Alle grote en kleine transitie's in onze samenleving werken ook door in dat krachtenveld van regionale bedrijvigheid. Het is onze taak om onze leerlingen een veilige thuishaven te bieden op onze scholen, en tegelijkertijd zo veel mogelijk deuren naar de toekomst voor hen te openen. Hoe laat je ieders talenten optimaal tot bloei komen? En hoe zorg je dat die talenten zó worden benut dat ze aansluiten bij de kansen en uitdagingen die de regio biedt? De antwoorden op die vragen zijn het uitgangspunt van dit strategisch meerjarenplan van Lentiz onderwijsgroep.'

Op hoofdlijnen formuleren we het zo:

1. we organiseren ons onderwijs rondom de individuele talenten en vaardigheden van onze leerlingen. Daarbij zetten we in op volwaardige participatie van iedere jongere;
2. we bevorderen de 'life skills' van onze leerlingen en bereiden ze daarmee voor op het leven en werken in een veranderende samenleving;
3. we werken in onze regio nauw samen met in- en externe partners;
4. we geven invulling aan de maatschappelijke en economische behoefte aan een leven lang ontwikkelen, óók binnen onze eigen organisatie;
5. we staan voor onze kwaliteit en goed werkgeverschap, en leggen daar transparant verantwoording over af.

Het SMP beschrijft de richting waarop de verschillende scholen hun schoolplan dienen te baseren. Logischerwijs bevat het elementen die de aspecten onderwijs en kwaliteit beschrijven, maar het beschrijft ook maatschappelijke aspecten die innovatie en duurzaamheid raken. Onderstaand enkele relevante alinea's die symbool staan voor onze blik op de toekomst. (Bron: Lentiz onderwijsgroep SMP 2023-2027)

5.1.1. Onderwijs en onderzoek

Het onderwijsconcept van onderzoekend leren/leren onderzoeken

Lentiz heeft dit concept diep verankerd in haar curriculum, waar het vaak wordt geleid door onze practoren. Dit stimuleert een dynamische leeromgeving die studenten uitdaagt om kritisch en zelfstandig te denken. Een voorbeeld hiervan is ons practoraat Circulaire manege en hippische innovatie, waarbij studenten de uitdaging aangaan om duurzame oplossingen te bedenken voor uitdagingen in de hippische sector, gebruikmakend van real-life data en samenwerken met vooraanstaande hippische bedrijven.

De pdca-cyclus kwaliteitszorg

Afgelopen jaar zijn de herzieningen van de kwaliteitszorg gestart, met de ontwikkeling van een herijkte notitie voor kwaliteitszorg. Deze herziening was noodzakelijk om onze processen te verfijnen en meer in lijn te brengen met de hedendaagse eisen en verwachtingen van onze stakeholders. Inherent aan deze ontwikkeling hebben alle teams binnen onze organisatie de nieuwe scan doorlopen. Deze uitgebreide evaluatie omvatte zowel een zelfevaluatie als de

tevredenheidsonderzoeken onder studenten, bedrijven en de examencommissie, waarmee we een 360-graden feedbackloop hebben gecreëerd.

De resultaten van deze scans vormden de basis voor het actualiseren van onze teamplannen. Dit was nodig om beter te voldoen aan de huidige standaarden en verwachtingen en ook om meer werkbaar te zijn in de praktijk. Deze stap zorgt dat onze doelstellingen niet alleen ambitieus maar ook realistisch en uitvoerbaar zijn, waardoor de effectiviteit van onze inspanningen op het gebied van onderwijskwaliteit wordt vergroot. Een onderdeel van deze nieuwe aanpak is de implementatie van een scherpe pdca-cyclus. Deze cyclische aanpak garandeert dat alle aspecten van onze kwaliteitszorg systematisch worden geëvalueerd en bijgestuurd waar nodig. Dit zorgt voor een continu verbeterproces, waarbij de lessen uit voorgaande fasen worden meegenomen in de planning van nieuwe acties.

Verder zijn er afspraken gemaakt voor de ontwikkeling van een dashboard waardoor data sneller en effectiever inzichtelijk worden. Dit dashboard zal dienen als een krachtig hulpmiddel voor zowel het management als de teams op de werkvloer, waarmee ze in real-time de voortgang kunnen monitoren, trends kunnen analyseren en waar nodig proactief kunnen ingrijpen. Het biedt een helder overzicht van kritieke prestatie-indicatoren (KPI's), de studenttevredenheid en de voortgang van de implementatie van de kwaliteitsagenda.

Groeiend vmbo-aanbod

In het afgelopen jaar heeft Lentiz groei waargenomen in het aantal leerlingen binnen het vmbo. Deze positieve trend biedt een basis voor een verwachte toename van het aantal mbo-studenten, mits de doorstroom vanuit onze eigen vmbo-scholen stabiel blijft of toeneemt. Het waarborgen van een vloeiende overgang van vmbo naar mbo is belangrijk voor het voortzetten van deze groei en het maximaliseren van het potentieel van onze studenten. Om de doorstroom te bevorderen en eventuele knelpunten aan te pakken, zijn er afspraken gemaakt tussen de vmbo- en mbo-scholen van Lentiz. Deze afspraken richten zich op het creëren van een naadloze overgang voor aankomende studenten door het verbeteren van de oriëntatie op vervolgopleidingen, het organiseren van gezamenlijke projecten en activiteiten die de interesse in mbo-opleidingen vergroten, en het bieden van voorlichting en begeleiding op maat.

Begeleiding bij leerbedrijven

Landelijk is er een lage score geconstateerd als het gaat om de begeleiding van studenten bij leerbedrijven. Dit is een uitdaging waar ook Lentiz mee te maken heeft. De noodzaak voor verbetering in dit domein is duidelijk en wordt verder benadrukt door zowel het Stagepact als de nieuwe kwaliteitsagenda. In het licht hiervan legt Lentiz komend jaar een verhoogde focus op het verbeteren van de begeleiding bij leerbedrijven, met als doel de ondersteuning van onze studenten tijdens hun stages aanzienlijk te versterken.

Om deze verbetering te realiseren, zetten we in op meerdere fronten. Ten eerste wordt de samenwerking met leerbedrijven geïntensiveerd. Dit houdt onder meer in dat er duidelijkere afspraken komen over de verwachtingen en verantwoordelijkheden van zowel de bedrijven als de studenten. Verder zullen er meer (en regelmatig) feedback- en evaluatiemomenten tussen studenten, leerbedrijven en de school worden ingepland om de voortgang en de kwaliteit van de stage continu te kunnen monitoren en bijsturen waar nodig. Daarnaast zullen er extra trainingen en workshops voor zowel studenten als de begeleiders bij de leerbedrijven worden aangeboden. Deze zijn gericht op het versterken van de begeleidingsvaardigheden en het vergroten van de bewustwording van het belang van een goede stagebegeleiding.

Studentveiligheid en mentale gezondheid

Het bevorderen van studentveiligheid en het ondersteunen van de mentale gezondheid van studenten zijn essentiële aandachtspunten binnen het onderwijslandschap, zowel landelijk als voor Lentiz. We zien dat docenten steeds vaker geconfronteerd worden met psychische problemen bij studenten, variërend van angst- en spanningsklachten tot depressiviteit. Daarnaast zijn er specifieke leeruitdagingen, zoals ADD, ADHD, autisme of dyslexie, die soms voor onrust zorgen in volle klassen. De uitdaging ligt in het vinden van de juiste balans: hoe kunnen docenten rechtdoen aan de problemen van studenten en tegelijkertijd een rustige leeromgeving behouden? Vanuit de kwaliteitsagenda wordt ingezet op de professionalisering van de docenten en de teams.

Versterken studentbetrokkenheid

De formalisering van de studentbetrokkenheid is essentieel voor het verbeteren van zowel de onderwijskwaliteit als de studenttevredenheid. Daarom hebben we besloten om in het komende jaar specifiek in te zetten op het versterken van deze betrokkenheid. Dat doen we onder andere door het versterken van de positie van de studentenraden. Iedere mbo-locatie vormt een eigen studentenraad, samen zijn dit de zogenaamde deelraden. Vanuit iedere deelraad neemt minimaal één student zitting in de Lentiz-brede studentenraad en uiteindelijk neemt ook minimaal één student vanuit de Lentiz-brede studentenraad zitting in het Platform MR. Met deze opbouw willen we borgen dat de medezeggenschap van studenten goed is geformaliseerd.

Nazorg

Het toenemende belang van nazorg in het onderwijsproces heeft onze aandacht, vooral in het licht van recente pilots en de aanstaande wetswijziging die de overgang van school naar duurzaam werk beoogt te faciliteren. De ervaringen opgedaan tijdens deze pilots onderstrepen de noodzaak om een gestructureerde aanpak voor nazorg te ontwikkelen, omdat deze essentieel is voor de toekomstige succesvolle integratie van onze studenten in de arbeidsmarkt.

Aansluiting bij de provincie Zuid-Holland en de Economic Board Zuid-Holland

Zoals eerder beschreven bevinden de regio's en onze scholen zich in de provincie Zuid-Holland. De provincie heeft vier prioriteiten gesteld. Dat zijn vergroening, digitalisering, gezonde mens (omgeving en voeding) en energie. Deze prioriteiten zijn van groot belang voor de toekomst van de provincie en de maatschappij als geheel.

Bijdrage Lentiz aan provinciale en regionale maatschappelijke opgaven

De maatschappelijke opgaven in de provincie Zuid-Holland liggen, zoals aangegeven, rondom vergroening, digitalisering, de gezonde mens en energie in zowel de stedelijke als de landelijke omgeving. De groene opleidingen van Lentiz sluiten hier uitstekend op aan. Ze richten zich op onderwerpen, zoals milieubeheer, natuurbehoud, hernieuwbare energie, het reduceren van CO₂-uitstoot en circulaire economie. Door studenten op te leiden in deze vakgebieden worden zij uitgerust met de kennis en vaardigheden die nodig zijn om innovatieve oplossingen te ontwikkelen en te implementeren, die de impact op het milieu verminderen en de regio helpen een groenere en meer duurzame toekomst te realiseren. Zo dragen de groene opleidingen bij aan de verbetering van de leefomgeving in de regio.

Lentiz heeft samen met Hogeschool Inholland en stichting Greenport Horti Campus (GHC) een succesvolle aanvraag gedaan in het kader van de landelijke Subsidie Opschaling verduurzaamde PPS in het beroepsonderwijs. Dit is onderdeel van het GHC Katapult-programma waarbij in totaal vijftien zogenaamde high impact PPS-en zijn geselecteerd. Focus

bij onze aanvraag ligt op het realiseren van een hechter ecosysteem met onderwijs, onderzoek, overheden, de drie GHC-campussen (zie paragraaf 4.6.1) op maat van het bedrijfsleven. Inhoudelijke thema's daarbij zijn energieneutraal in 2030 in combinatie met digitalisering. Ruim aandacht zal uitgaan naar innovatie van de beroepspraktijk, het herijken van de bestaande mbo- en hbo-opleidingen inclusief training van docenten, het ontwikkelen van een vraaggestuurd leven lang ontwikkelen-pakket voor bedrijven en hun medewerkers, extra faciliteiten op de drie campussen en borging van de resultaten in de GHC als ecosysteem.

Sterk Techniekonderwijs

Volgens het huidige programma voor Sterk Techniekonderwijs (STO) heeft het vo – in nauwe samenwerking met techniekbedrijven in de regio en het primair onderwijs – programma's vormgegeven om jongeren inspirerend techniekonderwijs aan te bieden en ze te motiveren om te kiezen voor een opleiding in de techniek en waar de vakmensen van de toekomst worden opgeleid. In 2023 is de voorbereiding gestart om de STO-aanvraag voor 2025-2029 in te dienen. Hierbij wordt – vanuit de Lentiz-regie – samen met het regionale bedrijfsleven, alle relevante vo-scholen, het primair onderwijs en het regionale mbo, weer een nieuw programma vormgegeven. We sluiten hierbij aan op het Technoplaza in Schiedam, de focus op de mechatronicacampus eveneens in Schiedam, de ontwikkeling van de Techniek Oriëntatie Vlaardingen (ook in relatie tot de FIA) en de samenwerking met Lely en GoDare in Maassluis door onze scholen in Maassluis en Maasland. Tevens wordt de samenwerking gezocht met relevante mbo-opleidingen van Techniek College Rotterdam en Lentiz.

Uitvoering kwaliteitsagenda mbo

Bij het opstellen van ons strategisch meerjarenplan (SMP) hebben we een intensief proces doorlopen, waarbij we diverse keren interne en externe belanghebbenden hebben geraadpleegd om input op te halen. We hebben verschillende bijeenkomsten georganiseerd waar belangrijke partners uit de regio zijn samengekomen om de strategische richting en prioriteiten voor het onderwijs in de regio te bespreken. Hierbij sluiten wij aan bij samenwerkingspartners, zoals bedrijven uit de verschillende sectoren, Greenport West-Holland, provincie Zuid-Holland, de Economic Board Zuid-Holland, Metropoolregio Rotterdam Den Haag, gemeenten en partners binnen het sociaaldomein, zoals RMC-regio's en arbeidsmarktregio's. Tijdens deze bijeenkomsten zijn waardevolle inzichten, ideeën en behoeften naar voren gekomen en verwerkt. Voor de ontwikkeling van de kwaliteitsagenda 2024-2027 hebben we een deel van deze input verdiept met aanvullende gesprekken met zowel de interne als externe belanghebbenden.

Dit contact met de externe en interne omgeving is een permanent proces vanuit het principe dat we onze ambities alleen waar kunnen maken in nauwe samenwerking met onze externe partners, onze studenten en onze medewerkers (onderwijsgevend en onderwijsondersteunend). Dit is ook diepgeworteld in onze denkbeelden rondom de integrale gebiedsbenadering (zie paragrafen 1.1. en 5.1.) waarbij scholen op maat van hun omgeving en vanuit hun eigen onderwijsvisie antwoord geven op de maatschappelijke en economische uitdagingen van de gemeenten waarin zij actief zijn. Campusvorming is daarbij een centraal thema. Hierdoor is een rijk palet van regionaal maatwerk ontstaan dat volledig het Lentiz-karakter heeft. Met het nieuwe SMP en de kwaliteitsagenda 2024-2027 bouwen we, samen met onze partners, de bereikte resultaten verder uit.

We zetten de lijn van de samenwerking met externe en interne betrokkenen voort, ook bij de uitvoering en de tussentijdse evaluaties van de kwaliteitsagenda. Het intensieve samenwerken van Lentiz in de regio, de goede kwaliteitszorg – als zodanig beoordeeld door

de Inspectie van het Onderwijs – en de korte lijnen binnen Lentiz, zijn hierin kenmerkend. We geloven dat het cruciaal is om voortdurend feedback en input van onze partners te verzamelen, zodat we kunnen blijven inspelen op hun behoeften en verwachtingen. Door deze aanpak kunnen we de relevantie en effectiviteit van onze strategische plannen waarborgen. Dit stelt ons in staat om samen met de betrokken partners te kijken naar de voortgang, resultaten en mogelijke verbeterpunten van de implementatie van het SMP en de kwaliteitsagenda. Op basis van de evaluatie kunnen we tijdens het traject aanpassingen en aanvullingen doorvoeren, zodat het onderwijs in de regio steeds meer optimaal aansluit bij de behoeften en ontwikkelingen. Door de evaluatie van de kwaliteitsagenda op te nemen als onderdeel van ons voortdurende proces van samenwerking, verantwoording en dialoog met interne en externe betrokkenen, tonen we ons streven naar voortdurende verbetering en optimalisatie van het onderwijs in de regio.

De kwaliteitsagenda is, na goedkeuring van alle directies mbo en zowel de studentenraad als het Platform MR, door de raad van bestuur formeel vastgesteld. Vervolgens is de kwaliteitsagenda in het vierde kwartaal van 2023 voorgelegd aan de beoordelingscommissie van het ministerie van OCW. Begin april 2024 kwam het bericht dat de kwaliteitsagenda met een voldoende beoordeling vanuit de commissie aan de minister van OCW is voorgelegd. Hierbij heeft de commissie het advies afgegeven om de kwaliteitsagenda goed te keuren. Het officiële bericht rondom de goedkeuring is op 25 april 2024 ontvangen.

Uitvoering Regeling onderwijskansen vo en versterken basisvaardigheden

Per 1 februari 2024 is de Regeling onderwijskansen voortgezet onderwijs in werking getreden. Deze regeling vervangt de Regeling leerplusarrangement vo. Met behulp van deze regeling hebben vrijwel alle vo-scholen van Lentiz een impuls gekregen om leerlingen die door omgevingsfactoren een verhoogd risico lopen om hun leerpotentieel niet waar te maken, passende ondersteuning te bieden. In een addendum op het schoolplan hebben de scholen beschreven welke acties of interventies zij inzetten om leerlingen zodanig te ondersteunen dat zij hun leerpotentie ten volle kunnen benutten. Voorbeelden van acties of interventies zijn: zijn het verkleinen van de klassen, het inzetten van onderwijsassistenten om leerlingen meer individuele aandacht te bieden, het organiseren van examentrainingen en huiswerkklassen.

Verbetering basisvaardigheden

Bij Lentiz zien we de noodzaak om aandacht te besteden aan de basisvaardigheden en te werken aan het verbeteren hiervan. Dit doen we onder andere met behulp van de Subsidieregeling verbetering basisvaardigheden. Dit biedt onze scholen extra mogelijkheden om te kunnen werken aan het versterken van vaardigheden op het gebied van taal, rekenen, burgerschap en digitale geletterdheid. Met behulp van de regeling zetten de scholen in op het versterken van taal- en rekenbeleid en het bieden van extra onderwijstijd aan leerlingen die moeite hebben met taal en/of rekenen. Door middel van projecten en lessen is er meer aandacht voor burgerschap. De ontwikkeling van digitale vaardigheden krijgt extra aandacht door bijvoorbeeld het geven van extra lessen mediawijsheid of het organiseren van challenges. Ook wordt ingezet op professionalisering van docenten, zodat deze bijvoorbeeld beter in staat zijn om de voortgang van leerlingen te monitoren of resultaten van leerlingen te analyseren.

5.1.2. Personeel

Werkdruk en werkplezier

Bij Lentiz zijn de teams aan zet en daarmee is dit het belangrijkste niveau waarop kan worden gewerkt aan werkdruk en werkplezier. Binnen Lentiz vinden we het belangrijk dat er

(blijvende) aandacht is voor werkdrukverlichtende en werkplezierbevorderende maatregelen om de kwaliteit en de aantrekkelijkheid van het beroep en het onderwijs te verhogen. Vanuit de cao-vo is Lentiz hier volop mee bezig. Lentiz-breed zal werkdruk de aandacht krijgen die nodig is.

In de kwaliteitsagenda 2024-2027 is voor het mbo de volgende ambitie omtrent werkdrukbeleving opgenomen: 'Bij Lentiz vinden we het vanuit de meerjarenstrategie belangrijk om onze kwaliteit te verankeren en door te ontwikkelen. Boeien en binden van zowel de huidige als toekomstige medewerkers is daarbij van groot belang. Dat betekent dat we inzetten op goed werkgeverschap en werkgeluk van onze medewerkers. Onder andere door vermindering van de werkdrukbeleving en het investeren in de duurzame inzetbaarheid en ontwikkeling van onze medewerkers, zodat hun carrièreperspectief versterkt wordt. Ook investeren we in de opleiding van toekomstige docenten en willen we de uitval van startende medewerkers verminderen. We zullen dit meten aan de hand van de indicatoren over werkdruk, carrièreperspectief en uitval. Daarnaast streven we naar een deelnamegraad van minimaal 80% aan ontwikkelings- en professionaliseringsactiviteiten.'

Medewerkers vinden of behouden

Voor Lentiz wordt het door krapte op de arbeidsmarkt een steeds grotere uitdaging om aan de vraag naar nieuwe, kwalitatief goede medewerkers van de scholen en het stafbureau te voldoen. Er is steeds minder aanbod van onderwijzend en onderwijsondersteunend personeel, met als gevolg dat vacatures lange tijd openstaan of helemaal niet kunnen worden ingevuld. Goed werkgeverschap is bij het binden en boeien van medewerkers van belang. Een belangrijke bijdrage hierin vormen de SCOOOL opleidingsschool en het Groen Consortium. Dit zijn twee opleidingsscholen binnen Lentiz, die in een samenwerkingsverband tussen onderwijspartners moderne en vakbekwame docenten opleiden.

In het kader van de regiovorming heeft het Groen Consortium zich aangesloten bij de landelijke groene regio. De landelijke groene regio kent vijf programmalijnen die in diverse werkgroepen worden uitgewerkt. Deze programmalijnen zijn:

1. a) werven en b) matchen;
2. samen opleiden;
3. behouden van studenten/leraren;
4. leven lang ontwikkelen;
5. kennisontwikkeling.

Vanuit Lentiz is de coördinator van het Groen Consortium bij één van deze werkgroepen betrokken.

SCOOOL opleidingsschool heeft zich aangesloten bij Onderwijsregio Rijnmond. De onderwijsregio is gestart met het uitwerken van vier programmalijnen:

1. samen opleiden (RPO Rijnmond en SCOOOL opleidingsschool);
2. samen professionaliseren;
3. arbeidsmarkt en zij-instroom;
4. innoveren en experimenteren.

Lentiz participeert in het algemeen bestuur van de onderwijsregio en in het overleg met betrekking tot de programmalijnen. Uitgangspunt is dat SCOOOL opleidingsschool de eigen identiteit behoudt. Tevens maakt Lentiz deel uit van twee samenwerkingsverbanden in de betreffende onderwijsregio's.

Persoonlijk leiderschapsontwikkeltraject

Lentiz zal in 2024, net als in voorgaande jaren, een succesvol leiderschapsontwikkeltraject aanbieden: het Persoonlijk Leiderschapsontwikkeltraject (PLOT). Het PLOT is geïnitieerd door de raad van bestuur en bedoeld voor medewerkers die zich willen oriënteren op een leidinggevende functie en die willen groeien in hun persoonlijke ontwikkeling. Door middel van het aangeboden traject verkrijgen de deelnemers kennis van zichzelf en leren ze waar hun talenten en krachten liggen. Daarnaast leren ze effectieve communicatiestrategieën en vergroten ze hun bewustwording om (nog meer) de regie te voeren over hun eigen loopbaan.

Leiderschapsontwikkelingsprogramma

Om het managementteam binnen Lentiz te ontwikkelen op het gebied van visie, inspiratie en leiderschap is in samenwerking met de Nyenrode Business Universiteit een leiderschapsontwikkelingsprogramma (persoonlijk leiderschap) gestart. Het traject bestaat uit verschillende modules en zal één jaar duren.

5.1.3. Huisvesting

In 2024 staan wat betreft huisvesting de volgende zaken op het programma:

- ontwerp en aanbesteding van de vernieuwbouw van Lentiz | Groen van Prinstererlyceum in Vlaardingen inclusief sportvoorzieningen;
- ontwerp en aanbesteding van de nieuwbouw Beroepscampus District U (ZIA) in Vlaardingen ten behoeve van de bovenbouw van Lentiz | Geuzencollege in nauwe samenwerking met Albeda College en gemeente Vlaardingen;
- ontwikkeling van de Beroepscampus Barendrecht: verkenning van potentiële locaties voor definitieve campus;
- ontwikkeling van de Beroepscampus Bleiswijk/Lentiz | MBO Oostland: verkenning van de potentiële locatie voor de definitieve campus;
- ontwikkeling van de volgende fase van de hippische campus Equestrium (deze is in gebruik genomen sinds schooljaar 2023-2024);
- uitbreiding van de tijdelijke huisvesting in verband met de groei van Lentiz | VMBO Maasland en Lentiz | MBO Maasland, per schooljaar 2024-2025 en volgende;
- ontwikkeling van de Food Innovation Academy (FIA): onderzoeken van de mogelijkheden voor de hoogbouw, verkenning uitbreiding van onderwijsactiviteiten en contractafspraken;
- ontwikkeling van Lentiz | Floracollege op het terrein van het World Horti Center, onderzoeken van een potentiële locatie;
- in kaart brengen van de totale huisvestingsbehoefte in het Westland (Lentiz | MBO Westland, Novilab, Lentiz | Dalton College, Lentiz | Floracollege) en deze afzetten tegen de bestaande gebouwen;
- ontwikkelingen van het gebied Schieveste in Schiedam: de belangen van Lentiz | LIFE College behartigen in de ontwikkeling van het gebied;
- bijdrage leveren aan updates van de gemeentelijke integrale huisvestingsplannen (Vlaardingen, Maassluis, Schiedam, Midden Delfland);
- opzetten van een vernieuwde vastgoedadministratie/contractbeheermodule (interne kwaliteitsverbetering);
- verdieping van de visie van Lentiz op hybride werken met resultaten uit het medewerkersonderzoek en de herinrichting van het stafbureau;
- binnenklimaatverbeteringen uitvoeren met SUVIS-subsidie op Lentiz | Reviuslyceum en Lentiz | Geuzencollege, locatie Arij Koplaan;
- toegekende vangnetsubsidies voor binnenklimaatverbeteringen op Lentiz | Revius MAVO, Lentiz | Geuzencollege, locaties Geuzenplein en Willem de Zwijgerlaan,

Lentiz | Groen van Prinstererlyceum en Lentiz | Floracollege beoordelen en bepalen wat en hoe uit te voeren;

- onderzoeken Lentiz Energiebedrijf, verduurzaming;
- op basis van de BREEAM In-Use-rapportages in kaart brengen hoe de Lentiz-gebouwen ervoor staan op de duurzaamheidsladder;
- uitvoeren van de in de Erkende Maatregelenlijsten energiebesparing (EML) staande energiebesparende maatregelen met een terugverdientijd van vijf jaar of minder. Met de EML wordt aan de energiebesparingsplicht voldaan;
- optimalisering van de inkoopstrategie in samenwerking met de financiële afdeling.

Aanbestedingen

Ook komend jaar staan er diverse aanbestedingen op de aanbestedingskalender. Per onderwerp onderzoeken we jaarlijks op basis van de actuele spendanalyse óf er aanbesteed moet worden, wát er aanbesteed moet worden en hóe we dat op de beste manier kunnen doen.

5.1.4. Duurzaamheid

In het nieuwe strategisch meerjarenplan 2023-2027 is duurzaamheid een terugkerend thema. Duurzaamheid en de transitie naar de circulaire economie houden hierin een prominente plaats. Dit is terug te zien in zowel strategische samenwerkingen als in het onderwijs.

Lentiz maakt onder andere deel uit van innovatieve samenwerkingsverbanden als Greenport West-Holland, World Horti Campus, de Food Innovation Academy en Equestrium waarbij innovatie en groei van de sectoren en het onderwijs belangrijke ambities zijn, rekening houdend met alle maatschappelijke opgaven rondom gezondheid, energieneutraal, circulair en duurzaamheid. Deze samenwerkingen worden in 2024 en de jaren erna gecontinueerd en geïntensiveerd.

Een deel van deze innovatie vindt plaats in de practoraten Circulaire kas en tuinbouw innovatie en Food, health & technology.

Binnen het curriculum van de beroepsopleidingen is duurzaamheid binnen de beroepencontext een belangrijk onderwerp. De mbo-opleidingen leiden toekomstmakers op. Het bijbrengen van kennis en vaardigheden over en voor het behoud van onze wereld is daarin onontbeerlijk. Hierbij kan het binnen de foodopleidingen gaan om het voorkomen van verspilling en het gebruik van duurzame producten. In de opleidingen teelt kan het gaan over duurzame teeltmethodes voor het behoud en de ontwikkeling van de tuinbouwsector in de huidige wereld van klimaatveranderingen. Daarnaast heeft Lentiz | LIFE College in 2023 opnieuw de groene vlag toegekend gekregen van Eco-Schools. Dit betekent dat Lentiz | LIFE College het duurzaamheidsdenken goed heeft geïntegreerd binnen de school, binnen zowel het onderwijs als de bedrijfsvoering. Het Eco-team, bestaande uit mbo-studenten (ondersteund door docenten), is leidend in de ontwikkelingen op het gebied van duurzaamheid binnen de school.

Evenals in 2022 hebben er in 2023 hackathons plaatsgevonden waarin vmbo- en mbo-studenten aan de slag gaan met vraagstukken vanuit het bedrijfsleven op het gebied van duurzaamheid. Deze hackathons zijn een belangrijke schakel geworden tussen het bedrijfsleven en het onderwijs. Zij komen op deze manier zichtbaar dicht bij elkaar. In de komende jaren zal het succes van de hackathons dan ook worden voortgezet. De hackathons voor 2024 staan al gepland.

5.2. Toekomstige ontwikkelingen (continuïteitsparagraaf)

A.1 Kengetallen

KENGETALLEN	2023	2024	2025	2026
PERSENELE BEZETTING IN FTE				
Bestuur / Management	38,04	38,25	39,90	39,90
Personeel primair proces / Docerend personeel	549,26	556,78	545,54	535,44
Ondersteunend personeel / Overige medewerkers	216,49	224,30	218,08	214,04
	803,79	819,33	803,52	789,39
Leerlingen- c.q. studentenaantallen	7.754	7.849	7.802	7.998
	7.754	7.849	7.802	7.998

Toelichting

Leerlingen- en studentenaantallen

De prognose van de leerlingen- en studentenaantallen voor de jaren 2024 tot en met 2026 is opgesteld in het voorjaar van 2024. Lentiz-breed is de verwachting dat er sprake zal zijn van stabilisatie c.q. lichte groei. De minimale daling in 2025 wordt veroorzaakt door de iets lagere aanmelding in de schooljaren 2021-2022 en 2022-2023. Lentiz onderwijsgroep is zich ervan bewust dat het gepresenteerde beeld onderhevig kan zijn aan onder andere veranderingen in economische activiteiten en behoefteverandering van bepaalde sectoren.

Voortgezet onderwijs

De aankomende jaren verwacht Lentiz onderwijsgroep een stabilisatie c.q. lichte groei van het aantal leerlingen in het voortgezet onderwijs. De aanmeldingen toonden over de schooljaren 2021-2022 en 2022-2023 een licht dalende trend. Om deze instroomtrend om te buigen zijn maatregelen ingezet ten aanzien van de (her)positionering en (her)profilering van de scholen. Dit heeft ertoe geleid dat de aanmeldingen voor het schooljaar 2023-2024 hoger waren conform verwachting. De aanmelding voor het schooljaar 2024-2025 zal naar verwachting op een vergelijkbaar niveau liggen als in het schooljaar 2023-2024. Het totaal aantal vo-leerlingen is daarbij stabiel. Daarnaast is de verwachting dat de invoering van onderwijsvernieuwingen en een lichte demografische groei in de meeste gemeenten waar Lentiz onderwijsgroep haar locaties heeft, een positief effect zal hebben op de ontwikkeling van het aantal leerlingen.

Middelbaar beroepsonderwijs

De studentenaantallen zullen naar verwachting de aankomende jaren stabiel zijn tot licht stijgen. Dit is onder andere toe te schrijven aan autonome groei van nieuwe opleidingen, het opstarten van nieuwe opleidingen en een toename in het leven lang ontwikkelen en samenwerkingen met het bedrijfsleven. Door de manier van bekostigen dient de groei te worden voorgefinancierd. Dit zal worden opgevangen met middelen uit in het verleden gevormde reserves.

De samenstelling van de studentenaantallen toont een lichte verschuiving van bol naar bbl. Dit is in lijn met de landelijke trend. De genoemde leerlingen- en studentenaantallen betreffen het ongewogen aantal aanwezigen per 1 oktober van het betreffende jaar.

Personele bezetting

In de aankomende jaren wordt rekening gehouden met een afname in fte van 15,82 fte in 2025 en 29,95 fte in 2026 ten opzichte van 2024. Deze afname wordt grotendeels

veroorzaakt doordat de aanvullende middelen vanuit het Nationaal Programma Onderwijs en basisvaardigheden vo met ingang van 1 augustus 2025 volledig zijn besteed. Lentiz anticipeert tijdig op de daling van de aanvullende middelen en de daarmee gepaard gaande afname van fte.

Gezien de krapte op de arbeidsmarkt en de toekomstige ambities zal Lentiz alle mogelijkheden en kansen benutten om medewerkers te behouden voor de organisatie en daarnaast ingehuurd formatie pogen te verminderen. Tevens is de ontwikkeling van de personele bezetting overeenkomstig met de ontwikkeling van de leerlingen- en studentenaantallen.

A.2 Meerjarenbegroting (bedragen x € 1.000)

BALANS	2023	2024	2025	2026
ACTIVA				
VASTE ACTIVA				
Materiële vaste activa	49.110	48.493	47.490	46.432
TOTAAL VASTE ACTIVA	49.110	48.493	47.490	46.432
VLOTTENDE ACTIVA				
Vorderingen	3.331	2.281	2.304	2.328
Liquide middelen	58.823	53.148	41.685	41.556
TOTAAL VLOTTENDE ACTIVA	62.154	55.429	43.989	43.884
TOTAAL ACTIVA	111.264	103.922	91.479	90.316
PASSIVA				
EIGEN VERMOGEN				
Algemene reserve - publiek	30.056	30.255	31.951	32.487
Algemene reserve - privaat	303	460	535	645
Bestemmingsreserve publiek	21.486	19.612	15.948	14.904
TOTAAL EIGEN VERMOGEN	51.845	50.327	48.434	48.036
VOORZIENINGEN	7.039	4.419	4.523	4.560
LANGLOPENDE SCHULDEN	23.584	22.530	21.475	20.420
KORTLOPENDE SCHULDEN	28.796	26.646	17.047	17.300
TOTAAL PASSIVA	111.264	103.922	91.479	90.316

STAAT VAN BATEN EN LASTEN				
	2023	2024	2025	2026
BATEN				
Rijksbijdragen	96.469	92.856	92.797	91.380
Overige overheidsbijdragen	945	364	295	297
Deelnemers- en ouderbijdragen	113	140	146	166
Baten werk van derden	1.607	2.539	2.360	2.655
Overige baten	5.494	5.670	5.616	5.562
BATEN	104.628	101.569	101.214	100.060
LASTEN				
Personeelslasten	81.013	86.393	85.073	82.355
Afschrijvingen	2.576	3.393	3.341	3.291
Huisvestingslasten	7.348	6.373	6.696	6.851
Overige lasten	9.501	9.083	8.949	8.928
LASTEN	100.438	105.242	104.059	101.425
Saldo baten en lasten	4.190	-3.673	-2.845	-1.365
Saldo financiële bedrijfsvoering	1.060	946	952	967
Saldo buitengewone baten en lasten				
TOTAAL RESULTAAT	5.250	-2.727	-1.893	-398

Toelichting

Algemeen

De meerjarenbegroting 2024-2026 is opgemaakt uitgaande van de veronderstelling van continuïteit van Lentiz onderwijsgroep.

Ontwikkeling staat van baten en lasten

De verwachte resultaten laten fluctuaties zien. Dit wordt veroorzaakt door de wijze waarop de middelen voor de uitvoering van het NPO beschikbaar zijn gesteld, namelijk als normatieve lumpsum. Dit houdt in dat de ontvangsten als baten moeten worden verantwoord in het resultaat van het jaar waarin deze zijn ontvangen. Lentiz onderwijsgroep heeft middelen ontvangen in de jaren 2021 tot en met 2023. De uitgaven behorend bij de uitvoering van het NPO moeten als lasten worden verantwoord in het resultaat van het jaar waarin deze zijn gemaakt. Wanneer de ontvangsten hoger zijn dan de uitgaven, is er sprake van een positief resultaatseffect. Een negatief effect op het resultaat ontstaat wanneer de uitgaven hoger zijn dan de ontvangsten. De niet-bestede NPO-middelen worden door Lentiz onderwijsgroep zichtbaar gemaakt in een bestemmingsreserve. Zoals in onderstaande tabel is weergegeven worden de onderstaande fluctuaties in het resultaat veroorzaakt door het NPO.

	2023	2024	2025	2026
TOTAAL RESULTAAT	5.250	-2.727	-1.893	-398
Resultaatbestemming 'Nationaal Programma Onderwijs'	947	-3.006	-2.303	-
Genormaliseerd resultaat	4.303	279	410	-398

De ontwikkeling van het resultaat toont dat in 2024 en 2025 een positief resultaat wordt verwacht en in 2026 een negatief resultaat. In het resultaat is jaarlijks rekening gehouden met een rentebate van minimaal 1.500K. Gezien het jaarresultaat wordt deze bate in de periode 2024-2026 besteed. Het negatieve resultaat in 2026 wordt veroorzaakt doordat Lentiz de keuze maakt om te blijven investeren en innoveren in zowel het onderwijs als haar medewerkers.

Ontwikkeling baten

De verwachte ontwikkeling van het aantal leerlingen en studenten heeft effect op de hoogte van de rijksbijdragen over de periode 2024-2026. De fluctuatie in de rijksbijdragen is te verklaren door de financiële impuls vanuit het NPO en de wijze waarop deze beschikbaar wordt gesteld aan Lentiz onderwijsgroep.

Daarnaast zijn de financiële middelen voor de uitvoering van het onderwijsakkoord vo Samen voor het beste onderwijs opgenomen in de baten. In de meerjarenbegroting is rekening gehouden met de financiële middelen voor de uitvoering van de kwaliteitsagenda 2024-2027. Met de aangekondigde mogelijke bezuinigingen vanuit de overheid op bijvoorbeeld loon- en prijsbijstellingen is geen rekening gehouden.

Ontwikkeling personele lasten

Als gevolg van de ontwikkeling in leerlingen- en studentenaantallen is voor 2024 een toename van het aantal fte begroot. De uitvoering van het NPO heeft een materieel effect op de ontwikkeling van de personele lasten. Per 1 augustus 2025 zullen deze financiële middelen volledig zijn besteed waardoor rekening wordt gehouden met een afname van het aantal fte. Voor de uitvoering van het NPO wordt tevens gebruikgemaakt van inhuur, ongeveer 15%. In de meerjarenbegroting is rekening gehouden met een afname van een vergelijkbare omvang.

De krapte op de arbeidsmarkt leidt tot een toename van inhuur op tekortvakken. Lentiz treft meerdere maatregelen om de inhuur waar mogelijk te beperken en optimaliseert de kansen om medewerkers te werven en te behouden voor de organisatie met het oog op de toekomst. Daarnaast wordt de toename van inhuur onder andere verklaard door de noodzaak voor specifieke expertise ten aanzien van bijvoorbeeld bouwprojecten, het tijdelijk gebruikmaken van interim-management en de uitvoering van projecten als Katapult Nationaal Groeifonds.

In de meerjarenbegroting 2024-2026 is bij het bepalen van de loonkosten rekening gehouden met de geldende cao's op het moment van het opstellen van de begroting. De cao voor het vo is in september 2023 vastgesteld met een looptijd tot 1 oktober 2024. De cao voor het mbo heeft een looptijd tot 1 juni 2024. In de periode van de meerjarenbegroting 2024-2026 zullen naar verwachting nieuwe cao's worden afgesloten.

Naast de hiervoor genoemde loonkostenontwikkeling door wijzigingen in de cao's is het mogelijk dat de pensioenpremies in de periode 2024-2026, en daardoor de werkgeverslasten inzake pensioen, zullen stijgen. Bij het opstellen van de meerjarenbegroting 2024-2026 is geen rekening gehouden met de impact van dergelijke mogelijke stijgingen en eventuele compensatie hieromtrent vanuit het ministerie van OCW.

In het onderwijsakkoord 2022 is door het ministerie van OCW vanaf 2023 structureel budget beschikbaar gesteld ter bekostiging van een arbeidsmarkttoelage. De arbeidsmarkttoelage heeft tot doel de arbeidsmarktpositie te versterken van scholen met veel kwetsbare leerlingen. Voor kalenderjaar 2024 is de arbeidsmarkttoelage definitief beschikbaar voor die scholen die ook tot en met 2023 (en volgend uit het NPO voor de schooljaren 2021-2022 en 2022-2023) in aanmerking kwamen voor deze toelage. De aanspraak op de arbeidsmarkttoelage is daarmee verschoven van het NPO naar de cao vo. De middelen om de arbeidsmarkttoelage te kunnen bekostigen, worden beschikbaar gesteld zonder inhouding van afdrachten. Op basis van de beschikbare middelen en de berekening hiervan voor de betreffende Lentiz-scholen wordt de arbeidsmarkttoelage voor het kalenderjaar 2024

bepaald op 5,5% voor alle medewerkers van de betreffende vestigingen. Het percentage wordt jaarlijks opnieuw bepaald.

Het risico is aanwezig dat de hiervoor genoemde verhogingen van de loonkosten niet volledig worden gecompenseerd door het ministerie van OCW. Bij het opstellen van de meerjarenbegroting 2024-2026 is het niet mogelijk om de eventuele impact van de loonkostenverhoging te bepalen omdat deze afhankelijk is van veel externe factoren. In de meerjarenbegroting 2024-2026 zijn de ontwikkelingen op het gebied van personele inzet verder mede afhankelijk van de ontwikkelingen van de leerlingen- en studentenaantallen. Hierbij volgt de inzet van personeel de ontwikkeling van de leerlingen- en studentenaantallen. Een deel van de personele inzet is als flexibele schil begroot. Indien noodzakelijk kan ervoor gekozen worden om deze niet of in mindere mate in te zetten.

Inflatie

In de begroting 2024 is rekening gehouden met verwachte prijsindexeringen. Ook is voor de geplande investeringen in de begroting van 2024 rekening gehouden met het op dit moment bekende te verwachten inflatiepercentage. Voor diverse producten en diensten heeft Lentiz (aanbestede) contracten afgesloten. Afspraken ten aanzien van prijsindexering, gekoppeld aan de consumentenprijsindex (CPI), zijn van invloed op de kostenstijging. Indien de prijsindexatie reeds bekend is voor 2024, is deze verantwoord in de begroting 2024. In de meerjarenbegroting is voor de jaren 2025 en 2026 rekening gehouden met inflatie gebaseerd op de prognose van de Nederlandsche Bank.

Huisvestingslasten

De daling van de huisvestingslasten in 2024 ten opzichte van 2023 wordt veroorzaakt door de stelselwijziging ten aanzien van de verwerking groot onderhoud. Met ingang van 2024 is er geen sprake meer van een dotatie aan de voorziening groot onderhoud die in voorgaande jaren als kosten onder de huisvestingslasten werden verantwoord.

Overige lasten

De overige lasten tonen een daling vanaf 2024. Deze wordt grotendeels veroorzaakt doordat de NPO-middelen per 1 augustus 2025 volledig zijn besteed. Daarnaast is er een ontwikkeling gaande die aantoont dat de gefactureerde opbrengsten ten behoeve van leerlingactiviteiten, excursies, en dergelijke afnemen waardoor een daling van de schoolkosten verantwoord is.

Financiële baten en lasten

Op 25 februari 2022 heeft Lentiz onderwijsgroep haar leningen overgesloten van de ABN AMRO Bank naar de schatkist. De schatkistlening heeft een looptijd van 25 jaar tegen een zeer gunstige rente. Dit is zichtbaar in het saldo financiële bedrijfsvoering dat met name betaalde interestlasten met betrekking tot leningen die ten behoeve van de huisvesting zijn afgesloten, betreft.

Daarnaast ontvangt Lentiz onderwijsgroep rentebaten over de liquide middelen vanuit de schatkist. Het rentepercentage toont een stijgende trend waardoor in 2024 rentebaten verwacht worden van circa 1.509K. In de meerjarenbegroting 2024-2026 is rekening gehouden met een rentepercentage van 3,88%. De liquide middelen zullen in de periode 2024-2026 afnemen ten gevolge van onder andere het jaarresultaat en geplande investeringen. De rentebaten zullen in lijn met deze afname dalen van 1.840K in 2025 naar 1.615K in 2026.

Huisvesting

Lentiz onderwijsgroep heeft haar strategisch huisvestingbeleid vastgelegd in een meerjarenhuisvestingsplan (MJHP). Het doel van het strategisch huisvestingbeleid is dat er op termijn voldoende vermogen beschikbaar is om het huidige onroerend goed te kunnen vervangen door gelijkwaardige nieuwbouw. Om aan deze doelstelling te kunnen voldoen, wordt een deel van het vermogen gereserveerd voor de realisatie van het beleid. Dit vermogen is toegerekend aan het huisvestingbedrijf van Lentiz onderwijsgroep en opgenomen in het MJHP.

Het onroerend goed van de locaties Lentiz | Dalton College, Lentiz | VMBO Maasland, Lentiz | MBO Maasland, Lentiz | MBO LIFE College en Lentiz | Floracollege zijn eigendom van Lentiz onderwijsgroep. Lentiz | MBO Westland is gevestigd in het World Horti Center waar Lentiz onderwijsgroep eigenaar is van het onderwijsgebouw. Albeda College en ROC Mondriaan zijn tevens gehuisvest in het onderwijsgebouw van het WHC. Lentiz onderwijsgroep heeft met Albeda College en ROC Mondriaan overeenkomsten afgesloten op het gebied van huur en servicekosten.

In 2023 is met betrokkenen nauw samengewerkt aan de totstandkoming van de Equestrum Campus. Op deze campus zijn onder andere de opleidingen paardensport en paardenhouderij van Lentiz | MBO Maasland (deels) gehuisvest. De praktijkvoorzieningen voor de food-opleiding van Lentiz | MBO LIFE College zijn georganiseerd in de Food Innovation Academy. Ten aanzien van de Equestrum Campus en de Food Innovation Academy heeft Lentiz onderwijsgroep langetermijnhuurcontracten afgesloten.

Lentiz | MBO Oostland is gehuisvest in een tijdelijke noodvoorziening waarbij afspraken ten aanzien van faciliteiten zijn overeengekomen met de partner-vo-school. De huisvesting van Lentiz | MBO Barendrecht is georganiseerd in een eigen gebouw op basis van een huurconstructie. Lentiz | MBO Middelharnis is gehuisvest bij een partner-vo-school in de beroepencampus. De samenwerkingen met partner-vo-scholen zijn vastgelegd in huur- en dienstverleningsovereenkomsten.

Van de locaties Lentiz | VMBO LIFE College, Lentiz | Reviuslyceum en Lentiz | Revius MAVO is het onroerend goed eigendom van de betreffende gemeente waarin de locatie is gevestigd. Het onroerend goed van de locaties Lentiz | Groen van Prinstererlyceum en Lentiz | Geuzencollege is economisch eigendom van gemeente Vlaardingen. Ten aanzien van beide locaties is er sprake van ontwikkelingen die op langere termijn effect kunnen hebben op de exploitatie van Lentiz onderwijsgroep. In nauwe samenwerking met de gemeente is de voorbereiding gestart van de vernieuwbouw Lentiz | Groen van Prinstererlyceum in Vlaardingen inclusief sportvoorzieningen.

Daarnaast is de voorbereiding Beroepscampus District U in Vlaardingen ten behoeve van de bovenbouw van Lentiz | Geuzencollege in nauwe samenwerking met Albeda College en gemeente Vlaardingen concreet opgestart, nadat er in het najaar van 2023 besluitvorming binnen de gemeente heeft plaatsgevonden over de grondaankoop voor het vmbo-deel van het gebouw en het beschikbaar maken van het nieuwbouwbudget voor Lentiz | Geuzencollege.

Voor zowel de vernieuwbouw van het Lentiz | Groen van Prinstererlyceum als de nieuwbouw van het Lentiz | Geuzencollege zal Lentiz optreden als bouwheer. De budgetten voor deze

bouwprojecten worden beschikbaar gesteld door gemeente Vlaardingen. Het financiële risico ten aanzien van de vernieuwbouw is belegd bij gemeente Vlaardingen.

Verwerking groot onderhoud

In 2023 heeft een onderzoek plaatsgevonden, ondersteund door een extern adviseur, naar welke boekhoudkundige methodiek het beste van toepassing is voor Lentiz. Op basis van dit onderzoek is besloten dat Lentiz per 1 januari 2024 het groot onderhoud zal verwerken in de boekwaarde van het actief.

Per 1 januari 2024 is een stelselwijziging doorgevoerd ten aanzien van de verwerking van het groot onderhoud. De voorziening groot onderhoud vervalt en nieuwe onderhoudsuitgaven zullen worden geactiveerd. De tot en met 31 december 2023 gevormde voorziening groot onderhoud is op 1 januari 2024 ten gunste gebracht van het eigen vermogen. Vanuit dit bedrag zal de bestemmingsreserve huisvesting/onderhoud worden gevormd per 1 januari 2024 en het resterend deel wordt aan de algemene reserve huisvesting toegevoegd. De bestemmingsreserve huisvesting/onderhoud zal worden aangepast conform de stand volgens het meerjareninvesteringsplan (MJIP). De effecten van dit beleid zijn verwerkt in de meerjarenbegroting 2024-2026.

Investerings en projecten

Lentiz onderwijsgroep investeert vooral in mensen en in de kwaliteit van het onderwijs. Investerings in ICT, inventaris en (school)meubilair, zoals in voorgaande hoofdstukken is beschreven, betreffen duurzame investeringen ten behoeve van onderwijskundige verbeteringen.

Daarnaast investeert Lentiz onderwijsgroep in duurzaamheidsmaatregelen en gebouwen. Uitgangspunt daarbij is dat de plannen onderdeel moeten zijn van het MJHP en dat gedurende de looptijd een sluitende exploitatie gewaarborgd is.

Verder zullen de komende jaren vervangingsinvesteringen gedaan worden van afgeschreven inventarissen en waarvoor de goedkeuring van de raad van bestuur verkregen is. Op basis van deze uitgangspunten zijn de investeringsplannen voor 2024 tot en met 2026 opgenomen en is er geen reden om aan te nemen dat er grote schommelingen in deze post optreden of dat de afschrijvingslasten sterk fluctueren.

Nieuwe investeringen zullen op grond van nut en noodzaak beoordeeld worden en, mits passend binnen de exploitatie, worden gehonoreerd. Toetsing aan het strategisch meerjarenplan zal te allen tijde plaatsvinden.

Project toekomstbestendige bedrijfsautomatisering

Lentiz wil toe naar een toekomstbestendige bedrijfsautomatisering voor de domeinen HRM en financiën waarbij de focus ligt op maximale efficiëntie en effectiviteit van processen om de medewerkers optimaal te ondersteunen en te ontlasten. Per 1 januari 2024 heeft Lentiz AFAS in gebruik genomen ten aanzien van HRM/payroll. Het doel is om per 1 januari 2025 ook ERP in gebruik te nemen.

Contractactiviteiten

De contractactiviteiten zijn, uitgaande van de veronderstelling van continuïteit en een gezond ambitieniveau, in de meerjarenbegroting opgenomen.

Ontwikkeling vermogenspositie

Lentiz onderwijsgroep heeft een financieel statuut opgesteld waarin de vereisten vastliggen met betrekking tot reserves en voorzieningen:

- onder- en overschrijdingen ten opzichte van de begroting worden ten gunste c.q. ten laste van de algemene reserve gebracht;
- Lentiz onderwijsgroep zal moeten beschikken over voldoende bedrijfsreserves om het hoofd te kunnen bieden aan de financiële gevolgen van calamiteiten, fricties en onvoorziene risico's. Het vermogen zal worden opgebouwd volgens de percentages genoemd in het document Notitie maximale afdracht bestemmingsreserves en voorzieningen Lentiz onderwijsgroep, waarin Lentiz onderwijsgroep haar beleid ten aanzien van de vorming en de maximale omvang van bestemmingsreserves en voorzieningen heeft vastgelegd;
- voor toekomstige omvangrijke financiële verplichtingen worden binnen de wettelijke kaders voorzieningen en bestemmingsreserves gevormd. Het doel hiervan is om gelden geoormerkt te reserveren voor toekomstige voorzienbare uitgaven.

Omschrijving	Signaleringswaarden Inspectie van het Onderwijs	2023	2024	2025	2026
Liquiditeit (current ratio)	< 0,50	2,16	2,08	2,58	2,54
Solvabiliteit 2	< 0,3	0,53	0,53	0,58	0,58
Weerstandsvermogen	< 0,05*	0,50	0,50	0,48	0,48
Normatief publiek eigen vermogen	> 1	1,00	0,95	0,90	0,89
Absolute omvang liquide middelen	< € 2.000	€ 58.823	€ 53.148	€ 41.685	€ 41.556

*de Inspectie van het Onderwijs heeft de signaleringswaarde met betrekking tot het kengetal 'weerstandvermogen' met ingang van boekjaar 2021 laten vervallen. De genoemde signaleringswaarde betreft de signaleringswaarde zoals deze ultimo 2020 gold.

De vermogenspositie van Lentiz onderwijsgroep kan als solide worden aangemerkt. De solvabiliteit zal in de komende jaren licht toenemen maar blijft onverminderd binnen de bandbreedte van de toetsingskaders van de Inspectie van het Onderwijs. De liquiditeitspositie van Lentiz onderwijsgroep is goed te noemen. Voor de periode 2024-2026 ligt het begrote normatief publiek eigen vermogen voor Lentiz onderwijsgroep onder de signaleringswaarde van de Inspectie van het Onderwijs. De daling van de liquide middelen is toe te kennen aan de beëindiging van de SUVIS-regeling.

B.1 Rapportage over de aanwezigheid en werking van het interne risicobeheersings- en controlesysteem

Voor deze rapportage wordt verwezen naar paragraaf 3.2.

B.2 Beschrijving van de belangrijkste risico's en onzekerheden

Voor de beschrijving van de belangrijkste risico's en onzekerheden wordt verwezen naar paragraaf 3.1.

B.3 Rapportage raad van toezicht

Voor de rapportage van de raad van toezicht wordt verwezen naar paragraaf 1.5.

Jaarrekening

Lentiz onderwijsgroep
te Vlaardingen

Balans per 31 december 2023
(na verwerking resultaatbestemming)
(bedragen x € 1.000)

Activa

	<u>31 december 2023</u>	<u>31 december 2022</u>
	<u>€</u>	<u>€</u>
Vaste activa		
Materiële vaste activa	<u>49.110</u>	<u>49.989</u>
Totaal vaste activa	49.110	49.989
Vlottende activa		
Vorderingen	3.331	3.088
Liquide middelen	<u>58.823</u>	<u>42.661</u>
Totaal vlottende activa	62.154	45.749
Totaal activa	<u><u>111.264</u></u>	<u><u>95.738</u></u>

Passiva

	<u>31 december 2023</u>	<u>31 december 2022</u>
	<u>€</u>	<u>€</u>
Eigen vermogen	51.845	46.595
Voorzieningen	7.039	6.739
Langlopende schulden	23.584	24.639
Kortlopende schulden	28.796	17.765
Totaal passiva	<u><u>111.264</u></u>	<u><u>95.738</u></u>

Staat van baten en lasten over 2023
(bedragen x € 1.000)

	Realisatie 2023	Begroting 2023	Realisatie 2022
	€	€	€
Baten			
Rijksbijdragen	96.469	89.354	90.178
Overige overheidsbijdragen en -subsidies	945	541	874
Deelnemers- en ouderbijdragen	113	126	98
Baten werk in opdracht van derden	1.607	1.855	1.573
Overige baten	5.494	4.895	5.965
Totaal baten	104.628	96.771	98.688
Lasten			
Personeelslasten	81.013	78.503	74.892
Afschrijvingen	2.576	2.628	2.533
Huisvestingslasten	7.348	7.009	6.129
Overige lasten	9.501	8.405	8.203
Totaal lasten	100.438	96.545	91.757
Saldo baten en lasten	4.190	226	6.931
Financiële baten en lasten	1.060	577-	92-
Totaal resultaat	5.250	351-	6.839

Kasstroomoverzicht over 2023
(bedragen x € 1.000)

	2023		2022
	€		€
Kasstroom uit operationele activiteiten			
Resultaat	4.190		6.931
Aanpassingen voor:			
- Afschrijvingen	2.561		2.533
- Contante waarde	61-		297
- Mutaties voorzieningen	300		226-
	6.990		9.535
Veranderingen in vlottende middelen:			
- Vorderingen	225		1.723-
- Kortlopende schulden	10.955		4.013
	11.180		2.290
Kasstroom uit bedrijfsoperaties			
Ontvangen interest	1.224		12
Betaalde interest	566-		487-
	658		475-
Totaal kasstroom uit operationele activiteiten	18.828		11.350
Kasstroom uit investeringsactiviteiten			
Investerings in materiële vaste activa	1.626-		1.576-
Desinvesterings in materiële vaste activa	15		-
Investerings in deelnemingen en/of samenwerkingsverbanden	-		33
Totaal kasstroom uit investeringsactiviteiten	1.611-		1.543-
Kasstroom uit financieringsactiviteiten			
Nieuw opgenomen leningen	-		15.537
Aflossing langlopende schulden	1.055-		16.378-
Totaal kasstroom uit financieringsactiviteiten	1.055-		841-
Mutatie liquide middelen	16.162		8.966
Beginstand liquide middelen	42.661		33.695
Eindstand liquide middelen	58.823		42.661
Mutatie liquide middelen	16.162		8.966

Toelichting op de jaarrekening**Algemeen**

Stichting Lentiz Onderwijsgroep is statutair gevestigd te Vlaardingen. De stichting is ingeschreven in het handelsregister van de Kamer van Koophandel onder inschrijvingsnummer 41146390.

De jaarrekening over 2023 is opgesteld in € 1.000, (uitgezonderd WNT-verantwoording) conform de richtlijnen van de Regeling jaarverslaggeving onderwijs en overeenkomstig de verslaggevingsvoorschriften en bepalingen zoals weergegeven in Titel 9 van Boek 2 van het Burgerlijk Wetboek uitgaande van de continuïteitsveronderstelling. Tevens is de Richtlijn 660 van de Raad voor de Jaarverslaggeving gevolgd. In deze richtlijn zijn voor de sector presentatie-, waarderings- en verslaggevingsvoorschriften geformuleerd.

De waardering van activa en passiva en de bepaling van het resultaat vinden plaats op basis van historische kosten. Tenzij bij de desbetreffende grondslag voor de specifieke balanspost anders wordt vermeld, worden de activa en passiva gewaardeerd tegen kostprijs.

Baten en lasten worden toegerekend aan het jaar waarop ze betrekking hebben. Positieve resultaten worden slechts opgenomen voor zover zij op balansdatum zijn gerealiseerd. Verplichtingen en mogelijke negatieve resultaten die hun oorsprong vinden voor het einde van het verslagjaar, worden in acht genomen indien zij voor het opmaken van de jaarrekening bekend zijn geworden.

Vergelijkende cijfers

De vergelijkende cijfers voor 2022 zijn, waar nodig, geherrubriceerd of toegelicht teneinde vergelijkbaarheid met 2023 mogelijk te maken.

Gebruik van schattingen

De opstelling van de jaarrekening vereist dat de raad van bestuur oordelen vormt en schattingen en veronderstellingen maakt die van invloed zijn op de toepassing van grondslagen en de gerapporteerde waarde van activa en passiva en van baten en lasten. De belangrijkste schattingen hebben betrekking op:

- de waardering van materiële vaste activa, waaronder de gehanteerde afschrijvingstermijnen;
- de verwachte onderhoudsuitgaven bij bepaling van de voorziening voor groot onderhoud;
- de bepaling van personele voorzieningen.

De daadwerkelijke uitkomsten kunnen afwijken van deze schattingen. De schattingen en onderliggende veronderstellingen worden voortdurend beoordeeld.

Herzieningen van schattingen worden opgenomen in de periode waarin de schatting wordt herzien en in toekomstige perioden waarvoor de herziening gevolgen heeft.

Financiële instrumenten*Algemeen*

Lentiz onderwijsgroep maakt in de normale bedrijfsuitoefening gebruik van uiteenlopende financiële instrumenten, waaronder vorderingen, liquide middelen en kortlopende schulden. Lentiz onderwijsgroep handelt niet in financiële derivaten en heeft procedures en gedragslijnen om de omvang van het kredietrisico bij elke tegenpartij of markt te beperken. Bij het niet nakomen door een tegenpartij van aan de stichting verschuldigde betalingen blijven eventuele daaruit voortvloeiende verliezen beperkt tot de marktwaarde van de desbetreffende instrumenten. De contractwaarde of fictieve hoofdsommen van de financiële instrumenten zijn slechts een indicatie van de mate waarin van dergelijke financiële instrumenten gebruik wordt gemaakt en niet van het bedrag van de kredietrisico's en marktrisico's.

Bepaling reële waarde

Een aantal grondslagen en toelichtingen in de jaarrekening vereist de bepaling van de reële waarde van zowel financiële als niet-financiële activa en verplichtingen. Voor waarderings- en informatieverschaffingsdoeleinden is de reële waarde op basis van de volgende methode bepaald. De reële waarde van financiële instrumenten wordt bepaald door de verwachte kasstromen contant te maken tegen een disconteringsvoet die gelijk is aan de geldende risicovrije markttrente voor de resterende looptijd vermeerderd met krediet- en liquiditeitsopslagen. Indien van toepassing wordt nadere informatie over de uitgangspunten voor de bepaling van de reële waarde vermeld bij het onderdeel van deze toelichting dat specifiek op het betreffende actief of de betreffende verplichting van toepassing is.

Materiële vaste activa*Gebouwen en terreinen*

De gehanteerde afschrijvingspercentages zijn:

- Terreinen	0,00%
- Gebouwen	2,50%
- Verbouwingen	10,00%
- Energiebesparende middelen	5,00%

Inventaris en apparatuur

De inventaris en apparatuur worden gewaardeerd tegen verkrijgingsprijs of vervaardigingsprijs verminderd met afschrijvingen, bepaald op basis van de economische levensduur. De afschrijving geschiedt lineair. Activering vindt plaats met betrekking tot aanschaffingen waarvan de stuksprijs € 1 (incl. BTW) of meer bedraagt.

De gehanteerde afschrijvingspercentages zijn:

- Schoolmeubilair	6,67%
- Werkplaatsen	6,67% t/m 20%
- Hard en Software	20,00% t/m 33,33%
- Audiovisuele middelen	10,00%
- Telecom	33,33%
- Kantoorinventaris	10,00%
- Overig inventaris	10,00% en 25%
- Vervoermiddelen	25,00%

Bijzondere waardevermindering vaste activa

Lentiz onderwijsgroep beoordeelt jaarlijks of er aanwijzingen zijn dat een vast actief aan een bijzondere waardevermindering onderhevig kan zijn. Indien dergelijke indicaties aanwezig zijn, wordt de realiseerbare waarde van het actief vastgesteld. Indien het niet mogelijk is de realiseerbare waarde voor het individuele actief te bepalen, wordt de realiseerbare waarde bepaald van de kasstroom genererende eenheid waartoe het actief behoort. Van een bijzondere waardevermindering is sprake als de boekwaarde van een actief hoger is dan de realiseerbare waarde; de realiseerbare waarde is de hoogste van de opbrengstwaarde en de bedrijfswaarde.

Vorderingen en overlopende activa

De vorderingen worden bij eerste verwerking opgenomen tegen de reële waarde en vervolgens gewaardeerd tegen de geamortiseerde kostprijs. Noodzakelijk geachte voorzieningen voor het risico van oninbaarheid worden in mindering gebracht. Deze voorzieningen worden bepaald op basis van individuele beoordeling van de vorderingen.

Liquide middelen

De liquide middelen zijn gewaardeerd tegen de nominale kostprijs en staan ter vrije beschikking van Lentiz onderwijsgroep, uitgezonderd de bankgarantie ad € 47 afgegeven aan de verhuurder van het pand Schiedamsedijk 114 te Vlaardingen.

Eigen vermogen

Onder het eigen vermogen worden de algemene reserves en de eventuele bestemmingsreserves en bestemmingsfondsen gepresenteerd, waarbij een onderscheid is gemaakt tussen reserves uit private middelen en reserves uit publieke middelen. De algemene reserve bestaat uit de reserves die ter vrije beschikking staan van het bestuur. Indien een beperkte bestedingsmogelijkheid door de organisatie is aangebracht, dan is het aldus afgezonderde deel van het eigen vermogen aangeduid als bestemmingsreserve. De beperkte bestedingsmogelijkheid van de bestemmingsreserve is door het bestuur bepaald en betreft geen verplichting. Het bestuur kan deze verplichting zelf opheffen. Indien een beperkte bestedingsmogelijkheid door een derde is aangebracht, dan is het aldus afgezonderde deel van het eigen vermogen aangeduid als bestemmingsfonds. De algemene reserve betreft een buffer ter waarborging van de continuïteit van Lentiz onderwijsgroep. Deze wordt opgebouwd uit resultaatbestemming van overschotten welke ontstaan uit het verschil tussen de toegerekende baten en de werkelijke lasten (in geval van een tekort wordt dit resultaat ten laste van de algemene reserve gebracht).

Voorzieningen*Algemeen*

Voor boekjaren vanaf 2020 is het verplicht om voorzieningen te waarderen tegen contante waarde (CW) indien het effect van de tijdswaarde materieel is. De rentestand (disconteringsvoet) die Lentiz hanteert is die van de 10 jarige Staatsobligatie per jaarultimo (2023: 2,32%).

Pensioenen

Lentiz onderwijsgroep heeft voor haar werknemers een toegezegde pensioenregeling. Hiervoor in aanmerking komende werknemers hebben op de pensioengerechtigde leeftijd recht op een pensioen dat is gebaseerd op het gemiddeld verdiende loon berekend over de jaren dat de werknemer pensioen heeft opgebouwd bij Lentiz onderwijsgroep. De verplichtingen, welke voortvloeien uit deze rechten van haar personeel, zijn ondergebracht bij het bedrijfstakpensioenfonds ABP. Het ABP hanteert het middelloon als pensioengevende salarisgrondslag.

Lentiz onderwijsgroep betaalt hiervoor premies waarvan een deel door de werkgever en een deel door de werknemer wordt betaald. De pensioenrechten worden jaarlijks geïndexeerd, indien en voor zover de dekkingsgraad van het pensioenfonds (het vermogen van het pensioenfonds gedeeld door haar financiële verplichtingen) dit toelaat.

Naar de stand van eind december 2023 is de dekkingsgraad van het pensioenfonds 110,5% (ultimo 2022: 110,9%).

Het gemiddelde van de laatste 12 actuele dekkingsgraden wordt de beleidsdekkingsgraad genoemd. De beleidsdekkingsgraad was eind 2023 113,9% (ultimo 2022: 118,6%) en had minimaal 129,2% moeten zijn. Indien de beleidsdekkingsgraad lager dan de vereiste dekkingsgraad is, dan moet een herstelplan worden opgesteld om binnen 10 jaar weer een dekkingsgraad van minimaal 129,2% te hebben. Als dit volgens de voorgeschreven rekenregels niet in 10 jaar lukt, dan moet ABP de pensioenaanspraken verlagen. Is de beleidsdekkingsgraad 6 jaareindes achter elkaar lager dan de minimaal vereiste dekkingsgraad van 104,2% en ligt de actuele dekkingsgraad op het laatste meetmoment ook onder 104,2% dan moet ABP de pensioenen verlagen. Een eventuele verlaging mag over een aantal jaren gespreid worden. ABP heeft een herstelplan opgesteld. Het geactualiseerde herstelplan is op 31 maart 2023 ingediend bij toezichthouder De Nederlandsche Bank (DNB) en is officieel goedgekeurd.

Lentiz onderwijsgroep heeft geen verplichting tot het voldoen van aanvullende bijdragen in geval van een tekort bij het pensioenfonds, anders dan het effect van hogere toekomstige premies. Lentiz onderwijsgroep heeft daarom alleen de verschuldigde premies tot en met het einde van het boekjaar in de jaarrekening verantwoord.

De voorziening wachtgeld dient voor de wachtgeldkosten die voor rekening van de instelling komen.

Voorziening spaarverlof

De voorziening spaarverlof is gevormd ten behoeve van de financiering van het spaarverlof. Bij de bepaling van de noodzakelijke omvang is rekening gehouden met de loonkosten vanuit de begroting.

Voorziening jubilea

Deze voorziening betreft een personele voorziening die is opgenomen om toekomstige uit te keren gratificaties in het kader van ambtsjubilea te kunnen bekostigen.

De voorziening is gewaardeerd tegen de contante waarde. De gehanteerde disconteringsvoet die gehanteerd wordt is die van de 10 jarige Staatsobligatie per jaarultimo.

Bij de bepaling van de inschatting wordt van de volgende uitgangspunten uitgegaan:

- o Naar mate het aantal dienstjaren dichter tegen het 25- of 40-jarig jubileum aanligt neemt de kans dat de medewerker blijft, toe.
- o Voor jongere medewerkers met een relatief kort dienstverband wordt de mobiliteit hoger ingeschat en derhalve de kans dat de medewerker blijft, lager.
- o Voor degenen die het 25 jarig jubileum al bereikt hebben wordt de kans dat de medewerker blijft voor het bereiken van het 40-jarig jubileum hoger ingeschat.
- o De disconteringsvoet bedraagt 2,32% (10 jarige Staatsobligatie, 31-12-2023).

Voorziening basisbudget

In het kader van Duurzame Inzetbaarheid is een voorziening gevormd volgens de richtlijnen in RJ 271. De voorziening ultimo boekjaar omvat de door medewerkers gespaarde uren vanaf de ingangsdatum van de regeling conform cao vo. In de voorziening is tevens een reservering opgenomen in het kader van de ophoging van het aantal persoonlijk budget uren voortkomend uit het onderwijsakkoord vo.

Voorziening seniorenverlof

De voorziening voor "Regeling seniorenverlof" is in 2017 gevormd. De voorziening wordt gevormd conform de richtlijnen RJ MBO artikel 4.2, die verwijst naar RJ HBO 5.2.

Hierin wordt gesteld dat de voorziening gevormd wordt voor alle medewerkers die aan de criteria voldoen. Voor de medewerkers, werkzaam conform cao vo wordt een voorziening gevormd voor de komende 5 jaar voor elke medewerker die daadwerkelijk gebruik maakt van de regeling.

Voorziening langdurig zieken

De voorziening langdurig zieken is gevormd ter afdekking van kosten in verband met langdurig zieken. Voor medewerkers die op balansdatum ultimo einde verslagjaar langer dan 90 dagen ziek zijn en waarvan de geobjectiveerde verwachting bestaat dat de medewerker niet meer in arbeid terug zal keren, dient een voorziening gevormd te worden voor de loonkosten per jaareinde tot aan het objectief te verwachten moment van uitdiensttreding. De naar verwachting toe te kennen transitievergoeding voor deze categorie personeelsleden wordt bij de vorming van de voorziening buiten beschouwing gelaten aangezien deze in het jaar van uitbetaling door de werkgever teruggevorderd kan worden bij het UWV.

Onderhoudsvoorziening

De onderhoudsvoorziening dient ter egalisatie van de kosten van onderhoud van gebouwen. Aan de dotatie onderhoudsvoorziening liggen meerjaren onderhoudsplannen ten grondslag. De voorziening is gebaseerd op de huidige onderhoudsplannen.

In afwijking van hoofdstuk 212 Materiële vaste activa, paragraaf 4, alinea 451, van de richtlijnen is het voor onderwijsinstellingen voor de verslagjaren 2018 tot en met 2023 toegestaan de jaarlijkse toevoegingen aan de voorziening groot onderhoud te bepalen op basis van het voorgenomen groot onderhoud gedurende de gehele planperiode van het groot onderhoud op het niveau van het onderwijsplan gedeeld door het aantal jaren waaruit deze planperiode bestaat, voor zover deze methode reeds in 2017 werd toegepast en indien is gewaarborgd dat de voorziening groot onderhoud gedurende de planperiode niet op enig moment negatief wordt. Lentiz onderwijsgroep maakt tot en met verslagjaar 2023 gebruik van deze overgangsregeling.

Langlopende schulden

Opgenomen rentedragende leningen en schulden worden gewaardeerd tegen de geamortiseerde kostprijs.

Kortlopende schulden

Dit betreffen schulden met een op balansdatum resterende looptijd van ten hoogste één jaar. Kortlopende schulden worden opgenomen tegen de reële waarde en vervolgens gewaardeerd tegen de geamortiseerde kostprijs van de schuld.

Overlopende passiva

De overlopende passiva betreffen vooruit ontvangen bedragen die aan opvolgende perioden worden toegerekend en nog te betalen bedragen, voor zover ze niet onder de andere kortlopende schulden zijn te plaatsen.

Algemeen

De kosten worden bepaald met inachtneming van de hiervoor reeds vermelde grondslagen van waardering en toegerekend aan het verslagjaar waarop zij betrekking hebben. Positieve resultaten worden verantwoord in het jaar waarin de goederen zijn geleverd, c.q. de diensten zijn verricht. Negatieve resultaten worden in aanmerking genomen in het jaar waarin deze voorzienbaar zijn.

Rijksbijdragen

Onder de rijksbijdragen worden de vergoedingen voor de personele en materiële exploitatie opgenomen verstrekt door het ministerie van OCW. De ontvangen (normatieve) rijksbijdragen uit hoofde van de basisbekostiging (lumpsum) worden in het jaar waarop de toekenning betrekking heeft (in het jaar van toewijzing) volledig als baten verwerkt in de staat van baten en lasten.

Niet-geomerkte OCW-subsidies die volledig vrij besteedbaar zijn worden in het jaar waarop de toekenning betrekking heeft volledig als baten verwerkt in de staat van baten en lasten.

Niet-geomerkte OCW-subsidies met een vrij besteedbaar overschot (G1-doelsubsidies waarbij het overschot geen verrekening-clausule heeft) worden naar rato van de voortgang (%) van de gesubsidieerde activiteiten verwerkt in de staat van baten en lasten. De subsidies waarvoor nog niet (alle) activiteiten (prestaties) zijn verricht per balansdatum worden verantwoord onder de vooruit ontvangen subsidies OCW (overlopende passiva) zolang de bestedingstermijn (subsidietijdvak) nog niet is verlopen.

Geomerkte OCW-subsidies (G2-doelsubsidies met verrekening-clausule) worden ten gunste van de staat van de baten en lasten verantwoord in het jaar waarvan de werkelijke subsidiabele lasten komen (naar rato van de aan het verslagjaar toe te rekenen werkelijke subsidiabele uitgaven). Niet bestede middelen worden verantwoord onder de vooruitontvangen subsidies OCW (overlopende passiva) zolang de bestedingstermijn (subsidietijdvak) nog niet is verlopen. Niet bestede middelen worden verantwoord als schuld aan het ministerie van OCW onder de kortlopende schulden zodra de bestedingstermijn (subsidietijdvak) is verlopen op balansdatum (terugvordering door ministerie van OCW).

Overige overheidsbijdragen en -subsidies

Onder de overige overheidsbijdragen worden de vergoedingen opgenomen, verstrekt door gemeente, provincie of andere overheidsinstellingen. De overige overheidsbijdragen worden toegerekend aan het verslagjaar waarop ze betrekking hebben.

Deelnemers- en ouderbijdragen

De deelnemersbijdragen en ouderbijdragen worden per schooljaar in rekening gebracht. Het positieve saldo van de baten en lasten, zijnde de te verwachten lasten over de periode 1 januari tot 1 augustus in het nieuwe kalenderjaar, is onder de "Vooruitontvangen bijdragen deelnemers/cursisten" als een kortlopende schuld op de balans opgenomen.

Baten werk in opdracht van derden

Dit betreffen de opbrengsten van aan derden geleverde goederen en diensten (contractactiviteiten). De omzet wordt evenredig toegerekend aan het tijdvak waarover de duur van een dienst zich uitstrekt.

Overige baten

Onder de overige baten worden de vergoedingen opgenomen die niet zijn verstrekt door het ministerie van OCW, gemeenten, provincies of andere overheidsinstellingen. De overige baten worden toegerekend aan het jaar waarop zij betrekking hebben, waarbij ervan uitgegaan is dat reguliere onderwijs- en onderzoekstaken gelijkmatig over het jaar zijn gespreid.

Grondslagen voor de opstelling van het kasstroomoverzicht

Het kasstroomoverzicht wordt opgesteld volgens de indirecte methode.

De geldmiddelen in het kasstroomoverzicht bestaan uit liquide middelen.

Kasstroom in vreemde valuta's worden omgerekend tegen een geschatte gemiddelde koers. Koersverschillen inzake geldmiddelen worden afzonderlijk in het kasstroomoverzicht getoond.

Winstbelastingen, ontvangen interest en ontvangen dividenden worden opgenomen onder de kasstroom uit operationele activiteiten. Betaalde interest en betaalde dividenden worden opgenomen onder de kasstroom uit financieringsactiviteiten.

Transacties waarbij geen ruil van geldmiddelen plaatsvindt, waaronder financiële leasing, worden niet in het kasstroomoverzicht opgenomen. De betalingen van de leasetermijnen uit hoofde van het financiële leasecontract worden gepresenteerd als aflossingen van schulden voor het aflossingsbestanddeel en als betaalde interest voor het interestbestanddeel.

Toelichting behorende tot de balans

(bedragen x € 1.000)

Activa
Vaste activa
Materiële vaste activa

	Gebouwen & terreinen	Inventaris & apparatuur	Totaal
	€	€	€
Aanschafprijs	65.575	15.144	80.719
Afschrijving cumulatief	19.900-	10.830-	30.730-
Boekwaarde per 01 januari 2023	45.675	4.314	49.989
Investeringen	304	1.393	1.697
Desinvesteringen	-	15-	15-
Afschrijvingen	1.562-	1.013-	2.575-
Afschrijvingen desinvesteringen	-	14	14
Mutaties 2023	1.258-	379	879-
Aanschafprijs	65.879	16.522	82.401
Afschrijving cumulatief	21.462-	11.829-	33.291-
Boekwaarde per 31 december 2023	44.417	4.693	49.110

Voor de kosten van periodiek groot onderhoud wordt een voorziening gevormd. Deze voorziening is opgenomen onder de overige voorzieningen.

WOZ-waarde en verzekerde waarde gebouwen en terreinen

(in eigendom)	Waarde	Peildatum
WOZ-waarde gebouwen en terreinen	52.011	1-1-2023
Verzekerde waarde gebouwen	82.683	31-12-2023

Vlottende activa
Vorderingen

	31-12-2023	31-12-2022
	€	€
Debiteuren	708	412
Studenten/deelnemers/cursisten	114	191
Overige vorderingen	47	13
Overlopende activa	2.462	2.472
	3.331	3.088

Debiteuren

	31-12-2023	31-12-2022
	€	€
Debiteuren	733	488
Af: Voorziening wegens oninbaarheid	25-	76-
	708	412

Studenten/deelnemers/cursisten

	31-12-2023	31-12-2022
	€	€
Studenten/deelnemers/cursisten	276	379
Af: Voorziening wegens oninbaarheid	162-	188-
	114	191

	2023	2022
	€	€
Voorziening oninbaarheid Debiteuren	76	94
Voorziening oninbaarheid Studenten/deelnemers/cursisten	188	138
Stand per 1 januari	264	232
Onttrekking	182-	32-
Dotatie	105	64
Stand per 31 december	187	264

Overige vorderingen

	31-12-2023	31-12-2022
	€	€
Salarissen/voorschotten personeel	47	13
	47	13

Overlopende activa

Overige vooruitbetaalde kosten
Nog te ontvangen subsidies
Nog te ontvangen rente
Overige

31-12-2023	31-12-2022
€	€
1.009	793
214	1.490
594	126
645	63
2.462	2.472

Liquide middelen

Kasmiddelen
Tegoeeden op bankrekeningen

31-12-2023	31-12-2022
€	€
12	7
58.811	42.654
58.823	42.661

Passiva

Eigen vermogen

Statutaire reserve:

Statutaire reserves (publiek)

Stand 1-1-2023	Resultaat 2023	Overige mutaties 2023	Stand 31-12-2023
€	€	€	€
897	-	-	897
897	-	-	897

Algemene reserve:

Huisvestingsbedrijf (publiek)
Financiële bedrijfsvoering (privaat)
Financiële bedrijfsvoering (publiek)

12.605	-	-	12.605
292	11	-	303
11.315	4.298	-	15.613
24.212	4.309	-	28.521

Bestemmingsreserve (publiek):

Solidariteitsfonds
Sociaal statuut
Huisvesting
Groei en innovatie
ICT
Duurzame inzetbaarheid
Nationaal Programma Onderwijs

725	44-	-	681
839	5-	-	834
9.098	293-	-	8.805
3.830	210	-	4.040
533	174-	-	359
2.100	300	-	2.400
4.361	947	-	5.308
21.486	941	-	22.427

Eigen vermogen

46.595	5.250	-	51.845
---------------	--------------	----------	---------------

De bestemmingsreserves zijn gebaseerd op het beleidsdocument "Notitie maximale afdracht bestemmingsreserves en voorzieningen Lentiz onderwijsgroep 2023-2026".

Aard en doel bestemmingsreserves:

Solidariteitsfonds

De bestemmingsreserve voor 'solidariteit' is bedoeld om de kosten van vervanging van personeel dat door langdurige ziekte afwezig is, te financieren. De reden hiervoor is dat Lentiz onderwijsgroep voor zowel het mbo als het vo eigen risicodragers is voor de ziektewet.

Sociaal statuut

De bestemmingsreserve sociaal statuut is bedoeld om onder andere dekking te bieden bij reorganisaties, de kosten van eventuele boventallige formatie, gedwongen ontslagen, de kosten van her- en bijscholing of van outplacementtrajecten te kunnen voldoen. Dit is een afspraak met de vakcentrales voor de duur van maximaal vier jaar. Het is echter een voortschrijdende periode van vier jaar, dus de reserve dient blijvend op peil gehouden te worden.

Huisvesting

De bestemmingsreserve huisvesting is bedoeld om continuïteit in de benodigde huisvestingspositie te waarborgen.

Groei en innovatie

De bestemmingsreserve groei en innovatie is bedoeld om financiële ondersteuning te bieden aan toekomstige innovatieve (onderwijs)ontwikkelingen die onder andere zijn genoemd in het SMP, alsmede de groeidoelstellingen van locaties van de Lentiz onderwijsgroep.

ICT

De bestemmingsreserve is bedoeld om financiële ondersteuning te bieden aan toekomstige (innovatieve) ICT-ontwikkelingen en de kosten te dekken van calamiteiten aan de ICT-infrastructuur. Het exploitatiesaldo ICT-bedrijf wordt ten gunste c.q. ten laste gebracht van de bestemmingsreserve ICT.

Duurzame inzetbaarheid

De bestemmingsreserve heeft als doel maatregelen te kunnen financieren ter bevordering van de duurzame inzetbaarheid van het personeel.

Nationaal Programma Onderwijs

De bestemmingsreserve heeft als doel interventies te kunnen financieren in het kader van de uitvoering van het Nationaal Programma Onderwijs.

	Saldo 1-1-2023	Mutaties				Saldo 31-12-2023	Looptijd <1 jaar	Looptijd >1 jaar
		Dotaties 2023	Onttrekkingen 2023	Vrijval 2023	Rente (bij CW) 2023			
Personele voorzieningen:	€	€	€	€	€	€	€	€
Wachtgeld	863	271	372	-	34	796	409	387
Spaarverlof	74	18	-	-	2	94	-	94
Jubilea	369	215	107	-	3-	474	78	396
Basisbudget	1.345	330	272	-	-	1.403	34	1.369
Seniorenverlof	963	632	285	123	28	1.215	305	910
Langdurig zieken	691	511	313	306	-	583	450	133
	4.305	1.977	1.349	429	61	4.565	1.276	3.289
Overige voorzieningen:								
Onderhoudsvoorziening	2.434	882	842	-	-	2.474	1.063	1.411
	2.434	882	842	-	-	2.474	1.063	1.411
	6.739	2.859	2.191	429	61	7.039	2.339	4.700

Toelichting op de personele voorzieningen

Wachtgeld

De voorziening wachtgeld wordt jaarlijks ultimo boekjaar geschat op basis van de individuele verwachtingen voor wachtgeldgerechtigden. De effecten in de komende jaren zijn afhankelijk van de ontwikkelingen per individuele werknemer.

De voorziening wachtgeld is bedoeld om de kosten van wachtgelduitkeringen die ten laste van Lentiz onderwijsgroep komen, op te vangen.

Voor de wachtgeldverplichtingen in de BVE is Lentiz 100% eigen risicodragers. De wachtgeldverplichtingen van het VO worden voor 75% ten laste gebracht van het collectief. Middels naheffing wordt de resterende 25% in rekening gebracht bij de organisatie. Voor het VO is Lentiz 100% eigen risicodragers.

Spaarverlof

De voorziening is gevormd ten behoeve van de financiering van het spaarverlof. De hoogte van de voorziening is op individuele basis bepaald.

Jubilea

De voorziening is gevormd ten behoeve van de uitbetaling van jubileumuitkeringen.

De hoogte van de voorziening wordt bepaald aan de hand van de kans dat de medewerker werkzaam blijft bij de Lentiz onderwijsgroep. De kansen zijn ingeschat op basis van het aantal dienstjaren dat medewerkers bij het onderwijs werkzaam zijn. Het percentage varieert van 0% tot 75% voor het behalen van het 25 jarig jubileum en van 0% tot 60% voor het behalen van het 40 jarig ambtsjubileum.

Basisbudget

De voorziening basisbudget dient als reservering voor opgebouwde rechten in het kader van de cao vo. In de voorziening is tevens een reservering opgenomen in het kader van de ophoging van het aantal persoonlijk basisbudgeturen voortkomend uit het onderwijsakkoord vo. Indien langer dan vier jaar wordt gespaard, wordt het eerdere opgebouwde spaartegoed in waarde gefixeerd. Tevens is in de cao vo 2023-2023 het sparen van uren met ingang van schooljaar 2023-2024 niet meer mogelijk. Om deze redenen is het contant maken van de voorziening basisbudget achterwege gebleven.

Seniorenverlof

De voorziening regeling seniorenverlof is gevormd in 2017. Conform de cao mbo wordt voor elke medewerker die ouder is dan 57 jaar een voorziening getroffen. Er wordt gerekend met een kanspercentage, zodra de verlofuren opgenomen worden wordt dit percentage op 100% gesteld. Zolang de verlofuren nog niet opgenomen worden, wordt dit percentage berekend door de totale werktijdfactor van de opgenomen verlofuren te delen door de totale werktijdfactor van iedereen die van de regeling gebruik kan maken. Voor de medewerkers, werkzaam conform cao vo wordt een voorziening gevormd voor de komende 5 jaar voor elke medewerker die

Langdurig zieken

De voorziening langdurig zieken is gevormd ter afdekking van kosten in verband met langdurig zieken. Voor medewerkers die op balansdatum ultimo verslagjaar langer dan 90 dagen ziek zijn en waarvan de geobjectieerde verwachting bestaat dat de medewerker niet meer in arbeid terug zal keren, dient een voorziening gevormd te worden voor de loonkosten per ultimo jaareinde tot aan het objectief te verwachten moment van uitdiensttreding. De naar verwachting toe te kennen transitievergoeding voor deze categorie personeelsleden wordt bij de vorming van de voorziening buiten beschouwing gelaten aangezien deze in het jaar van uitbetaling

Toelichting op de overige voorzieningen

Onderhoudsvoorziening

De onderhoudsvoorziening wordt gevormd om toekomstig planmatig onderhoud aan schoolgebouwen te kunnen bekostigen.

In het meerjarenonderhoudsplan is het benodigde onderhoud over een periode van 40 jaar beschreven. In dit plan staan de dotaties aan en de onttrekkingen van de voorziening. De onderhoudsvoorziening is bepaald voor een periode van 10 jaar.

Langlopende schulden

Naam	Stand 1-1-2023	Aangegane leningen 2023	Aflossingen 2023	Stand 31-12-2023	Looptijd < 1 jaar	Looptijd > 1 < 5 jaar	Looptijd > 5 jaar	Rente percentage
	€	€	€	€	€	€	€	%
Kredietinstelling								
Schatkistlening 2373	9.967	-	433	9.534	433	1.732	7.369	2,58%
Schatkistlening 3754	21.250	-	850	20.400	850	3.400	16.150	0,33%
Amortisatie herfinanciering	5.523-	-	228-	5.295-	228-	912-	4.155-	
	25.694	-	1.055	24.639	1.055	4.220	19.364	

Schatkistlening 2373 is afgesloten op 03 augustus 2015 en heeft een looptijd van 30 jaar.

Schatkistlening 3754 is in het kader van de herfinanciering van de ABN AMRO leningen afgesloten op 25 februari 2022 en heeft een looptijd van 25 jaar.

De hypothecaire zekerheden met betrekking tot de langlopende schulden zijn opgenomen onder de niet in de balans opgenomen rechten en verplichtingen.

Het kortlopend deel van de langlopende schulden is ultimo 2023 opgenomen onder de kortlopende schulden ten bedrage van € 1.055 (2022: € 1.055).

Kortlopende schulden

Ministerie van OCW
Overige kortlopende schulden
Overlopende passiva

31-12-2023	31-12-2022
€	€
119	30
7.116	7.542
21.561	10.193
28.796	17.765

Ministerie van OCW

Ministerie van OCW

31-12-2023	31-12-2022
€	€
119	30
119	30

Overige kortlopende schulden

Kredietinstellingen
Crediteuren
Omzetbelasting
Loonheffing
Schulden terzake van pensioenen
Overige kortlopende schulden

31-12-2023	31-12-2022
€	€
1.055	1.055
1.555	2.171
57	57
3.523	3.303
923	931
3	25
7.116	7.542

Overlopende passiva

Vooruitontvangen subsidies OCW
Overige additionele middelen
Vakantiegeld
Basisbudget
Nog te betalen rente
Nog te betalen kosten
Accountantskosten
Vooruitontvangen bijdragen deelnemers/cursisten

31-12-2023	31-12-2022
€	€
14.435	2.988
2.523	1.587
2.271	2.002
428	831
160	166
859	1.659
48	33
837	927
21.561	10.193

Voor een bedrag van € 11.580 zijn de vooruit ontvangen subsidies OCW geoormerkt (2022: € 929).

Niet in de balans opgenomen rechten en verplichtingen**Schatkistbankieren**

Lentiz onderwijsgroep maakt gebruik van het zg. "schatkistbankieren". Om die reden houdt Lentiz het merendeel van de publieke middelen aan bij de Nederlandse Staat.

Hypothecaire zekerheden

Recht van hypotheek groot € 21.250, met rente en kosten begroot op totaal € 28.263 op de registergoederen aan de Burgemeester Elsenweg 6 en 8 te Naaldwijk, Commandeurskade 22 en 22a te Maasland, Professor Holwerdalaan 60 en 62 te Naaldwijk ten behoeve van de Staat der Nederlanden.

Verbonden partijen

Lentiz onderwijsgroep heeft een langlopende huurverplichting met de Stichting Food Innovation Academy voor € 50 per jaar.

Bankgarantie

Voor de huur van het pand aan de Schiedamsedijk in Vlaardingen is voor € 47 een bankgarantie afgegeven. Deze bedragen zijn voor de liquide middelen niet vrij beschikbaar.

Waarborgfonds BVE

Lentiz onderwijsgroep is aangesloten bij Stichting Waarborgfonds BVE. Jegens het waarborgfonds bestaat een voorwaardelijke verplichting. De verplichting is vastgesteld op 2% van de rijksbijdrage BVE en bedraagt € 796.

Meerjarige financiële verplichtingen

	31-12-2023	31-12-2022
	€	€
Korter dan 1 jaar	4.122	3.224
Langer dan 1 jaar	1.075	3.108
	<u>5.197</u>	<u>6.332</u>

Toelichting behorende tot de Staat van baten en lasten
(bedragen x € 1.000)

Baten

Rijksbijdragen

Rijksbijdragen OCW	
Geoommerkte OCW subsidies	
Niet-geoommerkte OCW subsidies	
Ontvangen doorbetalingen Rijksbijdragen SWV	

2023	2022
€	€
76.565	71.558
989	2.896
15.546	12.902
3.369	2.822
96.469	90.178

Overige overheidsbijdragen en -subsidies

Gemeentelijke bijdragen en subsidies	
Overige overheidsbijdragen en subsidies	

2023	2022
€	€
873	550
72	324
945	874

Deelnemers- en ouderbijdragen

Deelnemersbijdragen	
Ouderbijdragen	

2023	2022
€	€
15	14
98	84
113	98

Baten werk in opdracht voor derden

Contractonderwijs	
-------------------	--

2023	2022
€	€
1.607	1.573
1.607	1.573

Overige baten

Verhuur	
Detachering personeel	
Overige	

2023	2022
€	€
730	707
258	241
4.506	5.017
5.494	5.965

De post 'overige' is als volgt te specificeren:

Excursiegelden/reizen	
Leermiddelen en boekengeld	
Overige personele vergoedingen	
Overige vergoedingen	

2023	2022
€	€
929	837
833	881
1.556	2.420
1.188	879
4.506	5.017

Lasten

Personeelslasten

Brutolonen en salarissen	
Sociale lasten	
Pensioenpremies	
Doorbelasting, ten laste van schoonmaakkosten	
Doorbelasting, ten laste van dotatie personele voorzieningen	
Dotaties personele voorzieningen	
Onttrekkingen personele voorzieningen	
Vrijval personele voorzieningen	
Personeel, niet in loondienst	
Scholing personeel	
Reis-en verblijfskosten	
Overige	
Uitkeringen	

2023	2022
€	€
54.946	49.575
7.544	6.654
7.623	8.116
56-	42-
134	10
1.977	1.846
1.349-	1.365-
429-	393-
9.517	9.287
805	733
302	257
774	761
775-	547-
81.013	74.892

Totaal aantal medewerkers in fte's:

Bestuur / Management
Personeel primair proces / docerend personeel
Ondersteunend personeel / overige medewerkers
Totaal

2023	2022
38	39
549	531
217	197
804	767

Afschrijvingen

Gebouwen en terreinen
Inventaris en apparatuur
Boekresultaat desinvesteringen

2023	2022
€	€
1.562	1.627
1.013	906
1	-
2.576	2.533

Huisvestingslasten

Huur
Verzekeringen
Onderhoud
Energie en water
Schoonmaakkosten *)
Heffingen
Dotatie onderhoudsvoorziening
Overige

2023	2022
€	€
1.484	1.196
124	107
829	553
1.341	1.147
1.825	1.677
349	232
882	869
514	348
7.348	6.129

*) In deze kosten is begrepen een bedrag ad. € 56 aan netto loonkosten eigen personeel.

Overige lasten

Administratie en beheerslasten
Inventaris, apparatuur en leermiddelen
Dotatie overige voorzieningen
Overige

2023	2022
€	€
2.162	2.061
4.537	3.880
44	32
2.758	2.230
9.501	8.203

Onder administratie en beheerslasten is het accountants-honorarium opgenomen.

Ten einde te voldoen aan de wettelijke verplichting van art. 2:382a BW, namelijk om in de jaarrekening uitgesplitst en voorzien van vergelijkende cijfers te vermelden de in rekening gebrachte honoraria van de externe accountant en de accountantsorganisatie zoals gedefinieerd in de Wta en het gehele netwerk waartoe de accountantsorganisatie behoort, is onderstaand overzicht in deze jaarrekening opgenomen.

Specificatie honorarium

Onderzoek jaarrekening
Andere controle opdrachten

2023	2022
€	€
67	51
15	19
82	70

Een bedrag van € 48 is opgenomen onder de overlopende passiva en heeft betrekking op het verslagjaar 2023.

Financiële baten en lasten

Rentebaten
Rente contante waarde
Rentelasten

2023	2022
€	€
1.692-	138-
61	297-
571	527
1.060-	92

Model E (bedragen x € 1.000)	Statutaire zetel	Code activiteiten	Eigen vermogen 31-12-2023 €	Resultaat 2023 €	Art 2: 403 BW	Deelname	Consolidatie
Federatie MBO Westland	Naaldwijk	4	-	-	Nee	0%	Nee
Stichting Centrum voor Innovatief Vakmanschap Groen (CIV Groen)	Ede	4	-	-	Nee	0%	Nee
Stichting Food Innovation Academy (FIA)	Vlaardingen	4	-	-	Nee	0%	Nee
Stichting Greenport Westland Oostland (Greenport West-Holland)	Westland	4	-	-	Nee	0%	Nee
Stichting Groene Norm	Nieuwegein	4	-	-	Nee	0%	Nee

Samenwerkingsverbanden

Om ervoor te zorgen dat alle leerlingen een passende plek krijgen, hebben scholen regionale samenwerkingsverbanden gevormd. In deze samenwerkingsverbanden werken het regulier en speciaal onderwijs (cluster 3 en 4) samen. Er worden afspraken gemaakt over de begeleiding en ondersteuning van leerlingen die extra zorg nodig hebben. Lentiz onderwijsgroep werkt samen met het Samenwerkingsverband Nieuwe Waterweg Noord en het Samenwerkingsverband VO Westland. Lentiz onderwijsgroep heeft geen zeggenschap van betekenis binnen deze Samenwerkingsverbanden.

Omschrijving

Toewijzing

De activiteiten zijn ultimo verslagjaar conform de subsidiebeschikking geheel uitgevoerd en afgerond

14YD	Kenmerk	Datum	Status
Heterogene brugklassen	SHB210524	08-02-22	Ja
Heterogene brugklassen	SHB210417	08-02-22	Ja
Heterogene brugklassen	SHB210413	08-02-22	Onderhanden
Doorstroomprogramma's po-vo voor gelijke kansen	DPOVO22181	08-08-22	Onderhanden
Doorstroomprogramma's po-vo voor gelijke kansen	DPOVO22058	28-07-22	Onderhanden
Doorstroomprogramma's po-vo voor gelijke kansen	DPOVO22020	28-07-22	Onderhanden
Doorstroomprogramma's po-vo voor gelijke kansen	DPOVO23112	03-08-23	Onderhanden
Doorstroomprogramma's po-vo voor gelijke kansen	DPOVO23150	20-07-23	Onderhanden
Nazorg MBO 2022-2023	NMBO22029	28-02-22	Ja
Versterking van de salarismix leraren MBO in de randstadregio's 2023	100004168-1	21-02-23	Ja
Zij-instroom 2023	100007046-1	20-07-23	Onderhanden
Zij-instroom 2023	100008860-1	21-11-23	Onderhanden
Zij-instroom 2023	100011210-1	19-12-23	Onderhanden
Capaciteitentesten 2021-2023	CAP23-31137	12-04-23	Ja
Studieverlof 2023	1350663-1	22-08-23	Onderhanden
Studieverlof 2023	1350679-1	22-08-23	Onderhanden
Studieverlof 2023	1351261-1	20-09-23	Onderhanden
Studieverlof 2022	1277620-1	22-08-22	Ja
Studieverlof 2022	1277619-1	22-08-22	Ja
Structureel voorkomen onnodig zittenblijven vo 2021–2023	VOZ22091	31-05-22	Ja
Verbetering basisvaardigheden voor scholen 2023	VBV23-VO-2776	31-05-23	Onderhanden
Verbetering basisvaardigheden voor scholen 2023	VBV23-VO-2777	31-05-23	Onderhanden

17WO

Heterogene brugklassen	SHB210403	08-02-22	Onderhanden
Heterogene brugklassen	SHB210447	08-02-22	Onderhanden
Doorstroomprogramma's po-vo voor gelijke kansen	DPOVO22037	28-07-22	Onderhanden
Doorstroomprogramma's po-vo voor gelijke kansen	DPOVO22025	28-07-22	Onderhanden
Doorstroomprogramma's po-vo voor gelijke kansen	DPOVO23067	20-07-23	Onderhanden
Doorstroomprogramma's po-vo voor gelijke kansen	DPOVO23147	20-07-23	Onderhanden
School en omgeving	RSOD22006	05-12-22	Ja
School en omgeving	RSO-23451	21-12-23	Onderhanden
Tegemoetkoming kosten opleidingsscholen 2022-2023	1284287-1	22-11-22	Ja
Tegemoetkoming kosten opleidingsscholen 2023	1352089-1	20-09-23	Ja
Verbetering basisvaardigheden	VBV22-VO-0787	12-12-22	Onderhanden
Internationalisering funderend onderwijs	IFO23117	09-02-23	Ja
Studieverlof 2023	149727-1	22-08-23	Onderhanden
Studieverlof 2022	1278010-1	22-08-22	Onderhanden
Verbetering basisvaardigheden voor scholen 2023	VBV23-VO-2778	31-05-23	Onderhanden
Tel mee met Taal 2021-2024	TMMTOA230016	07-06-23	Onderhanden

31MD

Heterogene brugklassen	SHB210530	08-02-22	Onderhanden
Heterogene brugklassen	SHB22021	xx-06-22	Onderhanden
Doorstroomprogramma's po-vo voor gelijke kansen	DPOVO22218	28-07-22	Onderhanden
Doorstroomprogramma's po-vo voor gelijke kansen	DPOVO23149	20-07-23	Onderhanden
Studieverlof 2023	1350765-1	22-08-23	Onderhanden
Studieverlof 2022	1279097-1	22-08-22	Ja
Structureel voorkomen onnodig zittenblijven vo 2021–2023	VOZ23104	31-05-23	Onderhanden
Structureel voorkomen onnodig zittenblijven vo 2021–2023	VOZ22061	27-05-22	Ja
Verbetering basisvaardigheden voor scholen 2023	VBV23-VO-2779	31-05-23	Onderhanden
Verbetering basisvaardigheden voor scholen 2023	VBV23-VO-2780	31-05-23	Onderhanden
Verbetering basisvaardigheden voor scholen 2023	VBV23-VO-2781	31-05-23	Onderhanden
Zij-instroom 2023	100011231-1	19-12-23	Onderhanden

G2A. Subsidies die uitsluitend mogen worden aangewend voor het doel waarvoor de subsidie is verstrekt, aflopend per ultimo verslagjaar

119

G2B. Subsidies die uitsluitend mogen worden aangewend voor het doel waarvoor de subsidie is verstrekt, doorlopend tot in een volgend verslagjaar

Omschrijving	Toewijzing	Bedrag van de toewijzing	Totale subsidiabele			Saldo per 1 januari verslagjaar	Ontvangen in verslagjaar	Subsidiabele kosten in verslagjaar	Saldo per 31 december verslagjaar
			€	€	€				
14YD	Kenmerk	Datum							
Pilot praktijkgericht programma voor gl en tl	GLTL20110	01-12-20	162	139	35	104	23	53	74
Pilot praktijkgericht programma voor gl en tl	GLTL20226	15-12-20	162	139	42	97	23	29	91
Regionaal investeringsfonds mbo 2019-2022 'Equestrium Campus'	RIF22012	08-06-22	1.470	514	78	436	294	292	438
Ventilatie op scholen	VENT-V-230054	26-06-23	3.015	-	-	-	3.015	-	3.015
17WQ/31MD									
Sterk techniekonderwijs 2020–2023	STO19067HH	14-07-20	1.573	1.215	1.030	185	358	508	35
Ventilatie op scholen	VENT-V-230053	26-06-23	2.259	-	-	-	2.259	-	2.259
Ventilatie op scholen	VENT-V-230052	26-06-23	2.913	-	-	-	2.913	-	2.913
Ventilatie op scholen	VENT-V-230051	26-06-23	712	-	-	-	712	-	712
Ventilatie op scholen	VENT-V-230050	26-06-23	2.043	-	-	-	2.043	-	2.043
		totaal	14.309	2.007	1.185	822	11.640	882	11.580

WNT-verantwoording 2023 Lentiz onderwijsgroep

Het voor Lentiz onderwijsgroep toepasselijke bezoldigingsmaximum (onderwijs) is in 2023 € 202.000 volgens indeling in categorie F op basis van de bijbehorende complexiteitspunten (16). Complexiteitspunten per criterium:

▪ Totale baten (T-2)	8
▪ Aantal bekostigde leerlingen/deelnemers/studenten (T-2)	3
▪ Gewogen aantal onderwijssoorten/sectoren (T-2)	5

1a. Leidinggevende topfunctionarissen met dienstbetrekking en leidinggevende topfunctionarissen zonder dienstbetrekking vanaf de 13e maand van de functievervulling

Gegevens 2023

Bedragen x € 1

Functiegegevens

	F.P. van Dam Voorz. RvB	G. Veneboer Lid RvB	G. Kant n.v.t.
Aanvang en einde functievervulling in 2023	01/01-31/12	08/05-31/12	n.v.t.
Omvang dienstverband	1,0	1,0	n.v.t.
Dienstbetrekking	ja	ja	n.v.t.
Bezoldiging			
Beloning plus belastbare onkostenvergoedingen	156.724	88.705	n.v.t.
Beloningen betaalbaar op termijn	22.808	14.704	n.v.t.
Subtotaal	179.532	103.409	n.v.t.

Individueel toepasselijk bezoldigingsmaximum	202.000	131.715	n.v.t.
--	---------	---------	--------

-/- Onverschuldigd betaald en nog niet terugontvangen bedrag	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.
--	--------	--------	--------

Bezoldiging	179.532	103.409	n.v.t.
--------------------	----------------	----------------	---------------

Bedrag van overschrijding	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.
Reden waarom de overschrijding al dan niet is toegestaan	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.
Toelichting op de vordering wegens onverschuldigde betaling	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.

Gegevens 2022

Bedragen x € 1

Functiegegevens

	F.P. van Dam Lid RvB	F.P. van Dam Voorz. RvB	G. Veneboer n.v.t.	G. Kant Voorz. RvB
Aanvang en einde functievervulling in 2022	01/01-31/08	01/09-31/12	n.v.t.	01/01-31/08
Omvang dienstverband	1,0	1,0	n.v.t.	1,0
Dienstbetrekking	ja	ja	n.v.t.	ja
Bezoldiging				
Beloning plus belastbare onkostenvergoedingen	98.863	50.831	n.v.t.	106.277
Beloningen betaalbaar op termijn	15.169	7.584	n.v.t.	15.717
Subtotaal	114.032	58.415	n.v.t.	121.994

Individueel toepasselijk bezoldigingsmaximum	130.488	65.512	n.v.t.	130.488
--	---------	--------	--------	---------

Bezoldiging	114.032	58.415	n.v.t.	121.994
--------------------	----------------	---------------	---------------	----------------

1b. Leidinggevende topfunctionarissen zonder dienstbetrekking in de periode kalendermaand 1 t/m 12

Niet van toepassing

1c. Toezichthoudende topfunctionarissen

Gegevens 2023

Bedragen x € 1

Functiegegevens

	W.J. Berg Voorz. RvT	S. de Jongh Lid RvT	J.A. de Leeuw Lid RvT	E.E.C. Schnabel Lid RvT	I.M.P.H.M. Vermeulen Lid RvT	M.J. Penning n.v.t.
Aanvang en einde functievervulling in 2023	01/01-31/12	01/01-31/12	01/01-31/12	01/01-31/12	01/01-31/12	n.v.t.
Bezoldiging	17.250	11.500	11.500	11.500	11.500	n.v.t.
Individueel toepasselijk bezoldigingsmaximum	30.300	20.200	20.200	20.200	20.200	n.v.t.
-/- Onverschuldigd betaald en nog niet terugontvangen bedrag	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.
Bezoldiging	17.250	11.500	11.500	11.500	11.500	n.v.t.
Bedrag van overschrijding	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.
Reden waarom de overschrijding al dan niet is toegestaan.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.
Toelichting op de vordering wegens onverschuldigde betaling.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.

F.C. Gronsveld

Functiegegevens

Aanvang en einde functievervulling in 2023	n.v.t.
Bezoldiging	n.v.t.
Individueel toepasselijk bezoldigingsmaximum	n.v.t.
-/- Onverschuldigd betaald en nog niet terugontvangen bedrag	n.v.t.
Bezoldiging	n.v.t.
Bedrag van overschrijding	n.v.t.
Reden waarom de overschrijding al dan niet is toegestaan.	n.v.t.
Toelichting op de vordering wegens onverschuldigde betaling.	n.v.t.

Gegevens 2022
Bedragen x € 1

Functiegegevens

Aanvang en einde functievervulling in 2022

Bezoldiging

Individueel toepasselijk bezoldigingsmaximum

W.J. Berg
Lid RvT

01/01-31/12

7.150

19.600

S. de Jongh
Lid RvT

01/01-31/12

7.150

19.600

J.A. de Leeuw
Lid RvT

01/01-31/12

7.150

19.600

E.E.C. Schnabel
Lid RvT

01/01-31/12

7.150

19.600

I.M.P.H.M.
Vermeulen
Lid RvT

01/01-31/12

7.150

19.600

M.J. Penning
Voorz. RvT

01/01-31/12

10.725

29.400

F.C. Gronsveld

Functiegegevens

Aanvang en einde functievervulling in 2022

Bezoldiging

Individueel toepasselijk bezoldigingsmaximum

n.v.t.

n.v.t.

n.v.t.

n.v.t.

1d. Topfunctionarissen met een totale bezoldiging van € 1.900 of minder

Niet van toepassing

1e. Topfunctionaris met een totale bezoldiging van meer dan € 1.900

Niet van toepassing

1f. Topfunctionaris met een totale bezoldiging van meer dan € 1.900 waarop de anticumulatie bepaling van toepassing is

Niet van toepassing

1g. Topfunctionaris met een totale bezoldiging van € 1.900 of minder waarop de anticumulatiebepaling van toepassing is

Niet van toepassing

2. Uitkeringen wegens beëindiging dienstverband aan topfunctionarissen met of zonder dienstbetrekking inclusief degenen die op grond van hun voormalige functie nog 4 jaar als topfunctionaris worden aangemerkt.

Niet van toepassing

3. Overige rapportageverplichtingen op grond van de WNT

Naast de hierboven vermelde topfunctionarissen zijn er geen overige functionarissen met een dienstbetrekking die in 2023 een bezoldiging boven het individueel toepasselijke drempelbedrag hebben ontvangen.

Gebeurtenissen na balansdatum

Er hebben geen gebeurtenissen na balansdatum plaatsgevonden die van invloed zijn op de situatie per balansdatum.

**Lentiz onderwijsgroep
te Vlaardingen**
(bedragen x € 1.000)

Voorstel bestemming van het exploitatiesaldo

Het resultaat 2023 wordt als volgt bestemd (zie tevens de specificatie van het eigen vermogen zoals opgenomen in de toelichting op de balans).

Algemene reserve:

Algemene reserve (publiek)	4.298
Algemene reserve (privaat)	11

Bestemmingsreserve (publiek):

Solidariteitsfonds	44-	
Sociaal statuut	5-	
Huisvesting	293-	
Groei en innovatie	210	
ICT	174-	
Duurzame inzetbaarheid	300	
Nationaal Programma Onderwijs	947	
		941

Totaal	5.250
---------------	--------------

Vlaardingen, juni 2024

Raad van Bestuur

Dam, F.P. van	Voorzitter
Veneboer, G.	Lid

Raad van Toezicht

Berg, W.J.	Voorzitter
Leeuw, J.A. de	Lid
Schnabel, E.E.C.	Lid
Vermeulen, I.M.P.H.M.	Lid
Gronsveld, F.C.	Lid

Lentiz onderwijsgroep
te Vlaardingen

Overige gegevens

Gegevens over de rechtspersoon

Naam instelling: Stichting Lentiz Onderwijsgroep, samenwerkingsstichting voor BVE en VO in Zuid West Nederland
Adres: Schiedamsedijk 114
Postadres: Postbus 3040
Postcode/Plaats: 3130 CA Vlaardingen

Kamer van Koophandel: 41146390

Telefoon: 010-4349925

Bestuursnummer: 31137

Contactpersoon: W.S. 't Hart

Controleverklaring van de onafhankelijke accountant

CONTROLEVERKLARING VAN DE ONAFHANKELIJKE ACCOUNTANT

Aan de raad van toezicht van Stichting Lentiz Onderwijsgroep, samenwerkingsstichting voor BVE en VO in Zuid West Nederland

Verklaring over de in het jaarverslag opgenomen jaarrekening 2023

Ons oordeel

Wij hebben de jaarrekening 2023 van Stichting Lentiz Onderwijsgroep, samenwerkingsstichting voor BVE en VO in Zuid West Nederland te Vlaardingen gecontroleerd.

Naar ons oordeel:

- geeft de in dit jaarverslag opgenomen jaarrekening een getrouw beeld van de grootte en de samenstelling van het vermogen van Stichting Lentiz Onderwijsgroep, samenwerkingsstichting voor BVE en VO in Zuid West Nederland op 31 december 2023 en van het resultaat over 2023 in overeenstemming met de Regeling jaarverslaggeving onderwijs;
- zijn de in deze jaarrekening verantwoorde baten en lasten alsmede de balansmutaties over 2023 in alle van materieel belang zijnde aspecten rechtmatig tot stand gekomen in overeenstemming met de in de relevante wet- en regelgeving opgenomen bepalingen, zoals opgenomen in paragraaf 2.3.1 'Referentiekader' van het Onderwijsaccountantsprotocol OCW 2023.

De jaarrekening bestaat uit:

1. de balans per 31 december 2023;
2. de staat van baten en lasten over 2023; en
3. de toelichting met een overzicht van de gehanteerde grondslagen voor financiële verslaggeving en andere toelichtingen.

De basis voor ons oordeel

Wij hebben onze controle uitgevoerd volgens het Nederlands recht, waaronder ook de Nederlandse controlestandaarden en het Onderwijsaccountantsprotocol OCW 2023 vallen. Onze verantwoordelijkheden op grond hiervan zijn beschreven in de sectie 'Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening'.

Wij zijn onafhankelijk van Stichting Lentiz Onderwijsgroep, samenwerkingsstichting voor BVE en VO in Zuid West Nederland zoals vereist in de Verordening inzake de onafhankelijkheid van accountants bij assurance-opdrachten (ViO) en andere voor de opdracht relevante onafhankelijkheidsregels in Nederland. Verder hebben wij voldaan aan de Verordening gedrags- en beroepsregels accountants (VGBA).

Wij vinden dat de door ons verkregen controle-informatie voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel.

Naleving anticumulatiebepaling WNT niet gecontroleerd

In overeenstemming met het Controleprotocol WNT 2023 hebben wij de anticumulatiebepaling, bedoeld in artikel 1.6a WNT en artikel 5, lid 1 sub n en o Uitvoeringsregeling WNT, niet gecontroleerd.

Dit betekent dat wij niet hebben gecontroleerd of er wel of niet sprake is van een normoverschrijding door een leidinggevende topfunctionaris vanwege eventuele dienstbetrekkingen als leidinggevende topfunctionaris bij andere WNT-plichtige instellingen, alsmede of de in dit kader vereiste toelichting juist en volledig is.

Verklaring over de in het jaarverslag opgenomen andere informatie

Het jaarverslag omvat andere informatie, naast de jaarrekening en onze controleverklaring daarbij. De andere informatie bestaat uit:

- bestuursverslag;
- overige gegevens.

Op grond van onderstaande werkzaamheden zijn wij van mening dat de andere informatie:

- met de jaarrekening verenigbaar is en geen materiële afwijkingen bevat;
- alle informatie bevat die op grond van de Regeling jaarverslaggeving onderwijs en op grond van de in de relevante wet- en regelgeving opgenomen bepalingen, zoals opgenomen in paragraaf 2.2.2 'Bestuursverslag' van het Onderwijsaccountantsprotocol OCW 2023 is vereist.

Wij hebben de andere informatie gelezen en hebben op basis van onze kennis en ons begrip, verkregen vanuit de jaarrekeningcontrole of anderszins, overwogen of de andere informatie materiële afwijkingen bevat.

Met onze werkzaamheden hebben wij voldaan aan de vereisten in de Regeling jaarverslaggeving onderwijs, paragraaf 2.2.2 'Bestuursverslag' van het Onderwijsaccountantsprotocol OCW 2023 en de Nederlandse Standaard 720. Deze werkzaamheden hebben niet dezelfde diepgang als onze controlewerkzaamheden bij de jaarrekening.

Het college van bestuur is verantwoordelijk voor het opstellen van de andere informatie, waaronder het bestuursverslag en de overige gegevens in overeenstemming met de Regeling jaarverslaggeving onderwijs en met de in de relevante wet- en regelgeving opgenomen bepalingen, zoals opgenomen in paragraaf 2.2.2 'Bestuursverslag' van het Onderwijsaccountantsprotocol OCW 2023.

Beschrijving van verantwoordelijkheden met betrekking tot de jaarrekening

Verantwoordelijkheden van het college van bestuur en de raad van toezicht voor de jaarrekening

Het college van bestuur is verantwoordelijk voor het opmaken en getrouw weergeven van de jaarrekening in overeenstemming met Regeling jaarverslaggeving onderwijs. Het college van bestuur is ook verantwoordelijk voor het rechtmatig tot stand komen van de in de jaarrekening verantwoorde baten en lasten alsmede de balansmutaties, in overeenstemming met de in de relevante wet- en regelgeving opgenomen bepalingen, zoals opgenomen in paragraaf 2.3.1 'Referentiekader' van het Onderwijsaccountantsprotocol OCW 2023.

In dit kader is het college van bestuur tevens verantwoordelijk voor een zodanige interne beheersing die het college van bestuur noodzakelijk acht om het opmaken van de jaarrekening en de naleving van die relevante wet- en regelgeving mogelijk te maken zonder afwijkingen van materieel belang als gevolg van fouten of fraude.

Bij het opmaken van de jaarrekening moet het college van bestuur afwegen of de onderwijsinstelling in staat is haar activiteiten in continuïteit voort te zetten. Op grond van genoemd verslaggevingsstelsel moet het college van bestuur de jaarrekening opmaken op basis van de continuïteitsveronderstelling, tenzij het college van bestuur het voornemen heeft om de onderwijsinstelling te liquideren of de activiteiten te beëindigen of als beëindiging het enige realistische alternatief is. Het college van bestuur moet gebeurtenissen en omstandigheden waardoor gerede twijfel zou kunnen bestaan of de instelling haar activiteiten in continuïteit kan voortzetten toelichten in de jaarrekening.

De raad van toezicht is verantwoordelijk voor het uitoefenen van toezicht op het proces van financiële verslaggeving van de onderwijsinstelling.

Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening

Onze verantwoordelijkheid is het zodanig plannen en uitvoeren van een controleopdracht, dat wij daarmee voldoende en geschikte controle-informatie verkrijgen voor het door ons af te geven oordeel.

Onze controle is uitgevoerd met een hoge mate maar geen absolute mate van zekerheid waardoor het mogelijk is dat wij tijdens onze controle niet alle materiële fouten en fraude ontdekken.

Afwijkingen kunnen ontstaan als gevolg van fraude of fouten en zijn materieel indien redelijkerwijs kan worden verwacht dat deze, afzonderlijk of gezamenlijk, van invloed kunnen zijn op de economische beslissingen die gebruikers op basis van deze jaarrekening nemen. De materialiteit beïnvloedt de aard, timing en omvang van onze controlewerkzaamheden en de evaluatie van het effect van onderkende afwijkingen op ons oordeel.

Wij hebben deze accountantscontrole professioneel kritisch uitgevoerd en hebben waar relevant professionele oordeelsvorming toegepast in overeenstemming met de Nederlandse controlestandaarden, het Onderwijsaccountantsprotocol OCW 2023, ethische voorschriften en de onafhankelijkheidseisen. Onze controle bestond onder andere uit:

- het identificeren en inschatten van de risico's
 - dat de jaarrekening afwijkingen van materieel belang bevat als gevolg van fouten of fraude;
 - van het niet rechtmatig tot stand komen van baten en lasten alsmede de balansmutaties, die van materieel belang zijn;
- het in reactie op deze risico's bepalen en uitvoeren van controlewerkzaamheden en het verkrijgen van controle-informatie die voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel. Bij fraude is het risico dat een afwijking van materieel belang niet ontdekt wordt groter dan bij fouten. Bij fraude kan sprake zijn van samenspanning, valsheid in geschrifte, het opzettelijk nalaten transacties vast te leggen, het opzettelijk verkeerd voorstellen van zaken of het doorbreken van de interne beheersing;
- het verkrijgen van inzicht in de interne beheersing die relevant is voor de controle met als doel controlewerkzaamheden te selecteren die passend zijn in de omstandigheden. Deze werkzaamheden hebben niet als doel om een oordeel uit te spreken over de effectiviteit van de interne beheersing van de onderwijsinstelling;
- het evalueren van de geschiktheid van de gebruikte grondslagen voor financiële verslaggeving, de gebruikte financiële rechtmatigheidscriteria en het evalueren van de redelijkheid van schattingen door het college van bestuur en de toelichtingen die daarover in de jaarrekening staan;
- het vaststellen dat de door het college van bestuur gehanteerde continuïteitsveronderstelling aanvaardbaar is. Tevens het op basis van de verkregen controle-informatie vaststellen of er gebeurtenissen en omstandigheden zijn waardoor gereede twijfel zou kunnen bestaan of de onderwijsinstelling haar activiteiten in continuïteit kan voortzetten. Als wij concluderen dat er een onzekerheid van materieel belang bestaat, zijn wij verplicht om aandacht in onze controleverklaring te vestigen op de relevante gerelateerde toelichtingen in de jaarrekening. Als de toelichtingen inadequaat zijn, moeten wij onze verklaring aanpassen. Onze conclusies zijn gebaseerd op de controle-informatie die verkregen is tot de datum van onze controleverklaring. Toekomstige gebeurtenissen of omstandigheden kunnen er echter toe leiden dat een instelling haar continuïteit niet langer kan handhaven;
- het evalueren van de presentatie, structuur en inhoud van de jaarrekening en de daarin opgenomen toelichtingen; en

- het evalueren of de jaarrekening een getrouw beeld geeft van de onderliggende transacties en gebeurtenissen en of de in deze jaarrekening verantwoorde baten en lasten alsmede de balansmutaties in alle van materieel belang zijnde aspecten rechtmatig tot stand zijn gekomen.

Wij communiceren met de raad van toezicht onder andere over de geplande reikwijdte en timing van de controle en over de significante bevindingen die uit onze controle naar voren zijn gekomen, waaronder eventuele significante tekortkomingen in de interne beheersing.

Zoetermeer, 26 juni 2024
Flynth Audit B.V.

Paraaf voor waarmerkingsdoeleinden:

J.L.C. van Sabben RA